ARALIK
78
Sayı: 12

PROLETER DEVRİMCİ KÜLTÜR MÜCADELESİNDE

güney

Marksizm-Leninizm'i, halkımızı ve kendi gücüne güven ilkesini,
en temel sorumluluk ölçülerimiz sayıyor ve
AEP'i ELEŞTİRİYORUZ

BİR KÜÇÜK BURJUVA İLLETİ OLAN GRUPÇULUK / Yılmaz Güney

«FAŞİZM» ANLAYIŞLARI VE M-L TUTUM ÜZERİNE -II- / Nihat Behram

ARNAVUTLUK SANATINDA SOSYALİST GERÇEKÇİLİK / D. SHAPLLO

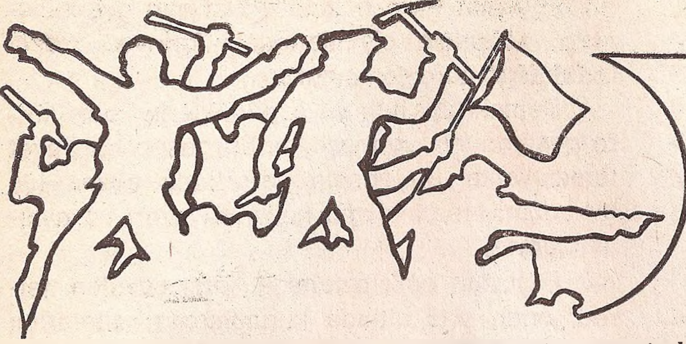
bu sayıda

PROLETER DEVRİMCİ KÜLTÜR MÜCADELESİNDE
güney

AYLIK DERGİ

Kurucusu : YILMAZ GÜNEY
Sahibi : FATMA BÜTÜN
Yazı İşleri Müdürü: EROL GÖZMEN
Grafik ve Düzen : YUSUF HAYALOĞLU

Abone Şartları:
Yurt içi; Yıllık 180, Altı aylık 90 TL.,
Yurt dışı; İki katıdır.
Yazışma ve Yönetim Adresi:
Sakızağacı Cad. Güney Han No: 2 Kat 1
Tel.: 49 52 63 - 49 80 74 Beyoğlu/İST.
Genel Dağıtım: ÜL-DA
Cağaloğlu Meydanı, Bey Han No: 29/303 İST.
Dizgi - Baskı: Osmanlı Matbaası

GEREK ANTİ-DEMOKRATİK, GERİCİ BURJUVA DİKTATÖRLÜĞÜNÜN, GEREK TERÖR VE CİNAYET PUSULARINDAKİ KARŞI-DEVRİMCİ ÇETELERİN FAŞİST DİKTATÖRLÜK İSTERİLERİ VE GEREKSE HER TÜRDEN REVİZYONİST VE OPORTÜNİST AKIMLARIN ÇABALARI, HALKI MÜCADELE YOLUNDAN A L A K O Y A M A Y A C A K . . .

TELAŞ, ÇIRPINIŞ VE DEBELENME, HALK DÜŞMANLIĞININ SONUNU; ZAFER, KURTULUŞ VE DEVRİM, HALKIN GELECEĞİNİ BELİRLEYECEKTİR..

Bugün yurdumuzda olanca hızıyla bir saflaşma yaşanmaktadır. Toplumun bütün katları son hızla politize oluyor. Derinleşen buhranın bir yansıması olan bu olgu, gerçek benliğini ancak, doğru bir hat izleyen devrim mücadelesi içinde kazanır.

Bize düşen, devrimin gerek güncel, gerekse nihai hedeflerini ve bu hedeflere varmanın mücadele biçimlerini doğru kavramak ve bilincinde olmaktır.

Bugün yerli gericiliğin, en kanlı biçimiyle ve tez elden bir faşist diktatörlük özlemi içindeki, emperyalizme en bağımlı, en saldırgan, en azgın kesimi, özellikle MHP ve dolayısıyla AP'de siyasi ifadesini bulan bir odaklaşmayla örgütlü kitle tabanı oluşturma çabası içindedir. Hedeflerine giden yolu, devlet katlarındaki mevzilerinin desteğiyle aşağıdan yukarıya bir saldırgan mücadele hattı olarak belirleyen bu kesim bugün, bir yandan, özlemlerine zemin hazırlamak için sürekli bir terör ortamı yaratmakta, bir yandan da gerek devrimin kadrolarına, gerekse kitlelerin ileri unsurlarına karşı katliamlar düzenlemekte ve böylece devrimci güçlerle kitleler arasında bir set olmaya çalışmaktadırlar. Bu kesimlere karşı aktif anti-faşist mücadele devrimci mücadelenin en önemli mücadele biçimlerinden birisidir.

Öte yandan, derinleşen buhran ve kendiliğinden ve öndersiz de olsa yükselen halk hareketleri karşısında sürekli bir debelenme içinde olan anti-demokratik, gerici burjuva diktatörlüğü, aczini gizleyebilmek, tepkiyi dindirebilmek ve buhranın yükünü emekçi kitlelere daha da yükleyebilmek için yukarıdan aşağıya (devletin imkânlarını kullanarak) adım adım ve patlamasız bir süreç izleyerek, faşist diktatörlüğe geçişe zemin oluşturmaktadır. Ve bu CHP hükümeti ve onun saman altından koyulaşmakta olan «tedbirleri» ile perdelenmektedir.

Bize düşen üzerinde durduğumuz noktayı iyi belirleyebilmektir.

Görülen odur ki anti-demokratik, gerici burjuva diktatörlüğünün CHP hükümeti, bir yandan yerli gericiliğin iç çelişmelerinin, bir yandan da yukarıdan aşağıya bir faşist diktatörlük kurumlaştırma çabalarının kesiştiği yerde durmaktadır. O hem «iç çelişkiler»in dışa vurduğu, hem de yukarıdan aşağıya koyulaştırılan anti-demokratik, gerici yapının, üstüne örtündüğü bir nitelik arzetmektedir.

Bize düşen, hem yerli gericiliğin iç çelişmelerini anında ve doğru tespit etmek ve karşısında kayıtsız kalmamak; hem de anti-demokratik, gerici, faşist her özlem ve çabayla mücadele etmektir.

Güncel hedefleri ve bu hedeflere yönelik mücadele biçimlerini ihmal temelinde, bir devrim gelişmesi düşünülemez. Eldeki kadarıyla da olsa, demokratik hak ve özgürlükleri son kat-

resine dek savunmak, vazgeçilmez bir görevimiz ve devrim mücadelesinin zorunlu bir gereğidir.

Devrimciler, halkın aydınları, yurtsever demokratlar! Mücadelelerle alınmış hakların katre katre gaspına göz yummayalım. Unutmayalım ki eldeki hakların her katresi altında nice devrimcinin anısı, nice mücadele günleri yatmaktadır.

Son «tedbirler» son «yasa değişiklikleri» «sağ - sol anarşiye, MHP'ye, faşizme karşı» olma örtüsü altında, eldeki hak ve özgürlüklerin sinsice bir gaspıdır. Buna karşı sessizlik, mücadelede uyuşukluk ve hantallık, faşist özlemleri kendi ellerimizle beslememiz demektir. Faşizmin açık özlemi ve aşağıdan yukarı gelişme zemini arayışına karşı mücadele, örtü altından ve yukarıdan aşağıya kurumlaşma zemini arayışına karşı mücadeleden ayrı düşünülemez. Mücadele biçimlerindeki farklılık, özdeki bütünlüğü parçalamamalıdır.

Demokratik hak ve özgürlüklerin katre katre gaspına izin vermeyelim, bu gaspa hayatiyet tanımayalım. Bu gaspın karşısında susan hiç bir yazar, hiç bir aydın halkının yazarı ve aydını olamaz.

Faşizmin açık özlemine karşı duyulan nefreti, onun örtü altında kurumlaşma çabalarına da yöneltelim ve nefretimizi bütünleştirelim. Halka, devrime ve insanlığa karşı olan bütün karanlık emelleri teşhir edelim ve bütün gücümüzle karşısına dikilelim; gücümüzü Demokratik Halk Devrimi mücadelesinin bir parçası kılalım...

Zafer er yada geç devrimin; gelecek halkın olacaktır.

MÜCADELE DOĞRULTUMUZU KÜÇÜK GRUP HESAPLARI DEĞİL; HALKIN VE DEVRİMİN ÇIKARLARI BELİRLEYECEKTİR..

Elinizdeki sayısıyla GÜNEY, mücadelesinde birinci yılını tamamlıyor. O hem ilk sayısını yayınlamanın heyecanındaki körpeliği koruyor, hem de bu mücadele yılında yaşadığı bir yığın deneyimlerin bilincindedir. Önümüzdeki sayımızda bir yıllık mücadelemizin genel bir değerlendirmesini yapacağız. Okurlarımız da bu değerlendirmeye katılmalı ve bu mücadele sürecimize ilişkin olarak uyarı ve eleştirilerini, görüş ve önerilerini iletmelidir. Geçen sayımızda da belirttiğimiz gibi «GÜNEY'in gerçek sahibi onun yazarları değil, ona herzaman uyarma, denetleme, eleştirme duygusuyla sahip çıkan devrimciler ve devrimci mücadeledir...»

Bu bir yıl, dünya devrim cephesinde de sonsuz deneyimlerle dolu bir yıldır. Devrimci dünya proleteryası, gerek açık düşmanlarına karşı attığı muzaffer adımlar ve gerekse kendi içindeki eğrileri açığa çıkarıp, gerçek yüzünü teşhir edip, devrimin doğrultusunu çelmeye çalışan ve yolunu karartan emellerin düşman safındaki yerini belirtmesiyle, onurlu çizgisini daha da belirginleştirmiştir.

Dünya devrim cephesinin bu mücadele yılında bir kez daha kanıtlanmıştır ki, «kendi gücüne güven» ilkesi tek tek ülkelerde, devrim mücadelelerinin en temel ilkesidir.

Bu ilke mekanik bir tarzda kavranılmamalıdır. Bu ilkenin mekanik kavranışı, devrim mücadelesinin gerçek benliğini, doğru hattını geliştirmesi önünde önemli bir tehdittir.

Dünya devrim cephesinin bu yıl yaşadığı deneyimler ve gelişen olaylar bizim bir konuya ilişkin olarak görüşlerimizi belirtmemizi gerektirmektedir. Marksizm-Leninizme ve buna bağlı olarak yurdumuz devrimine karşı taşıdığımız sorumluluk, bizim için ölçülerin en kutsalıdır.

Biz, haklı ve marksist bir temelde AEP'in, ÇKP'de egemen olan üç-dünyacı karşı-devrim ideolojisine karşı yükselttiği mücadelenin saflarında olmayı, devrimciliğin en temel göstergelerinden biri sayıyoruz. Ne var ki bu olgu dünya devrim cephesinde özü eski, biçimi yeni olan bir hastalığı da birliğinde getirmektedir. Bu «güce tapınmacılık ve tapındığın güce eleştirisiz olma» hastalığıdır. Bu hastalık yeni bir hastalık değildir. Sadece, AEP'in safında yer alan kimi gruplar ve partilerce, biçimi AEP açısından değişmiştir...

Biz «AEP eleştirilemez» anlayışının, yeni

bir yığın hastalığa kaynaklık edeceğini düşünüyoruz. Biz AEP'in ÇKP'de güçlenen ve egemen olan üç-dünyacı anlayışa karşı, haklı ve doğru bir temelde yaptığı karşı çıkışı geliştirirken, bir yığın yanlış eğilimleri de taşıdığını söylüyoruz. Bunlardan ilki ve en temellisi de AEP'in kendi geçmişine karşı özeleştirisiz olmasıdır. Onun bu tutumu bugün, eleştirilmesi gereken bir yığın eğilimleriyle bütünleşmiştir. Konuya ilişkin görüşlerimizi, bu sayımızda bir yazıyla okurlarımıza sunuyoruz.

Bu sayımızın diğer temel yazısı Yılmaz Güney'in «grupçuluk» anlayışı üzerine getirdiği bakış açısıdır. Bu yazı çeşitli açılardan son derece önem arzetmektedir. İlkin «grupçuluk illetini» kavramamız, bu hastalığın sınıfsal köklerini kavramamızı gerektirmektedir. İkincisi, halâ dar ve sınırlı bir anlayışla «kültür» kavramını değerlendirenlere diyoruz ki, işte bu türlü yazılar, GÜNEY'e bir kültür dergisi olmasının anlamını veriyor. Önümüzdeki sayılarda başka kavramlara, «özeleştiri» «ahlâk» «bilgi» «eğitim» v.b. kavramlara ilişkin olarak da, temelli kültür yazıları yayınlayacağız.

Nihat Behram'ın ilk bölümünü geçen sayımızda yayınladığımız ve «Faşizm» anlayışımız; çeşitli grupların faşizm tespitleri ve pratikteki sonuçlarına ilişkin görüşlerimizi içeren yazısının ikinci bölümü, bu sayımızda yer alıyor. Önümüzdeki sayılarda çeşitli konulara ilişkin siyasi tespitlerimizi yayınlamaya devam edeceğiz. Bir kez daha belirtelim ki, bu görüşler bizim doğruluğuna içtenlikle inandığımız, mücadele hattına bağlı olduğumuz görüşlerimizdir. Amacımız bu görüşlerin devrimci kadrolarda tartışılmasını sağlamaktır. Bu amacın da en doğal hakkımız olduğunu düşünüyoruz. Ve bütün «grupçu», «sekter», «tekkeci ve tekelci» kadrolarda kendi grup görüşleri dışındaki düşüncelere, demokratik tartışma ortamı tanımayan «bağnaz» anlayışlara karşın, Güney, yaygın bir okur kitlesinin içtenlikle karşıladığı bir dergidir. Şimdiye kadar olduğu gibi bundan böyle de mücadele hattımızı, küçük grup çıkarları değil, halkın ve devrimin çıkarları belirleyecektir.

Arnavutluk kültür uzmanı Dalan Shapllo'nun «Günümüz Arnavutluk sanatında sosyalist gerçekçilik ilkelerinin hayatiyeti» başlıklı yazısı, geçen sayılarımızdaki yazılar gibi son derece önemli bir kültür yazısıdır. Kültür sorunu karşısındaki yoğun cehaletin, bu yazıların getirdiği tartışma ortamında kırılacağına kuşkumuz yok. Kültür sorunu karşısında cehalet odaklarının, devrimci kadrolarda körüklediği ve devrim davasındaki bütünselliğe, ML'nin bütünsel özüne karşı bir kavrayışsızlık ifadesi olan «önce devrim sonra kültür; şimdi kültüre vaktimiz yok» anlayışının geçirdiği sarsıntıları, çeşitli grupların taraftarlarından aldığımız çok sayıda mektuplardan, sıcağı sıcağına yaşıyoruz.

GÜNEY'in bu alanda devrimci mücadeleye getirdiği ufku göremeyen ve bu görmezliği çeşitli saldırganlık biçimlerinde dışa vuranların çabaları, gelişen devrimci mücadele karşısında geri tepmeye, yokolmaya mahkûmdur. Gelişen, devrimci kavrayış, gerileyen ise sekter, grupçu, bağnaz, tekkeci ve tekelci engellerdir..

Bu sayımıza ilişkin olarak bir durumu daha açıklamak istiyoruz. Dergimizin hazırlanmış olduğu, dizildiği bir sırada «Partizan» dergisinden bir «Açık mektup» aldık. «Partizan» dergisinden arkadaşlar açık mektuplarında diğer grupların dergimize yöneltükleri yazıları ve dergimizde kendi açılarından «yanlış, hatalı ve eksik» buldukları görüşleri eleştiriyor, dergimize ve çeşitli grupların GÜNEY'e tutumlarına ilişkin olarak görüşlerini belirtiyorlar. Biz bu mektubu teknik nedenlerden ötürü yayınlayamıyoruz. Yeri gelmişken şunu belirtelim ki GÜNEY, içtenlikli bir devrimci duyarlık temelinde olan en acımasız eleştirileri bile, katılmasa da saygıyla karşılar. Bu temelde olan eleştirilere dilendiği zaman sayfalarında demokrasi tanır ve seve seve yer verir. Biz bunu, devrim düşmanlarına, devrimin güçlerini kundaklama fırsatı veren grupçuluğun yıkılması yolunda, titizlikle savunulması gereken bir ilke sayıyoruz...

Devrim güçlerinin birleşmesi önündeki gerici engeller bir bir yıkılacak; devrimcilerin ortak düşmana karşı olabildiğince eylemde birliği, tam demokratik tartışma şartlarında gelişerek, ideolojik siyasi, örgütsel birliğinde gerçek anlamını kazanacaktır..

PROLETER DEVRİMCİ KÜLTÜR MÜCADELESİNDE
güney

Marksizm-Leninizm'i, halkımızı ve kendi gücüne güven ilkesini en temel sorumluluk ölçülerimiz sayıyor ve Arnavutluk Emek Partisi'ni eleştiriyoruz

«Üstelik biz henüz bir partiye de sahip değiliz, partinin oluşturulması savaşımı içindeyiz. Bu nedenle ilke ayrılıklarına gereken duyarlığı göstermek zorundayız. Devrim, devrim isteyen güçlerle devrim istemeyen güçleri karşı karşıya getirir. Devrim, gerçekten devrim isteyen güçlerle devrim istiyor görünen güçleri de karşı karşıya getirir. Bu konuda da, özellikle benim tavrım açıktır; ÇKP gittikçe sağa kayan, oportünizmi sistemleştiren bir siyaset izlemektedir. Üç dünya teorisi buna bir örnektir. Öte yandan, bize yansıyan bilgiler oranında AEP'ye eleştirilerimiz vardır. Yine de, uluslararası planda, eleştiri hakkımızı saklı tutmak kaydıyla, AEP yönünde saf tutmanın doğruluğuna inanıyorum...»

(27 Ocak 978, Yılmaz Güney'in Fuat Karakuş'a yazdığı mektup. Güney Dergisi, 6. Sayı.)

AEP - MK (ARNAVUTLUK EMEK PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ) ÜYESİ FİKRET ŞEHU'NUN ÇKP DEĞERLENDİRMESİ ÜZERİNE

HK'nın 131. sayısında, AEP-MK üyesi Fikret Şehu'nun bir konuşması yayınlandı. Bu konuşma, uluslararası proleter sosyalist hareketin tartıştığı bazı temel sorunlara, ÇKP eleştirisi vesilesiyle açıklık getirme savını taşımanın yanısıra, uluslararası komünist hareket içinde muhtemel yeni bölünmelerin de habercisi olma özelliğine sahiptir. Bizim kanımız o ki bu konuşma, aynı zamanda, AEP'nin de eleştirici bir süzgeçten geçirilmesi sorununu, bütün dünya Marksist-Leninistlerinin önüne getirmiştir.

Fikret Şehu, «Avrupa komünizmi diye adlandırılan revizyonist akımın kurulması ve Çin revizyonizminin sahneye açıkça çıkması»nı (1) şöyle izah ediyor:

«Uluslararası burjuvazi ve emperyalizm, buhran dönemlerinde her zaman yükünü hafifletmek için Marksizm-Leninizme döneklik edenleri kullanmaya çalışırlar. Kapitalist dünya sistemini içine alan ve sadece ekonomik olmayan, fakat toplumsal ve siyasi, ideolojik ve ahlaki buhran olan ağır buhranın bu günkü şartlarında Avrupa komünizmi diye adlandırılan revizyonist akımın kurulması ve Çin revizyonizminin sahneye açıkça çıkması bununla izah edilebilir» (2)

Görüleceği gibi, uluslararası burjuvazinin ve emperyalizmin, Marksizm-Leninizme döneklik edenleri kullanmaya çalışmaları, Avrupa komünizmi ve Çin revizyonizminin ortaya çıkmasının nedeni olarak gösterilmektedir. Çeviri yanlış yapılmamışsa, bu anlayış idealizmin ifadesidir. Avrupa komünizmi ve Çin revizyonizmi, ancak kendilerini vareden özgül koşullar incelenebilirse ortaya çıkış nedenleri açıklanabilir. Avrupa komünizmi ve Çin revizyonizmi, uluslararası burjuvazinin ve emperyalizmin, Marksizm-Leninizme döneklik edenleri kullanmak istemeleri nedeniyle ortaya çıkmamıştır; Avrupa komünizmi ve Çin revizyonizmi tarihi bir süreç içersinde ortaya çıktıktan sonra, uluslararası burjuvazi ve emperyalizm tarafından kullanılmak istenmektedir ve kullanılmaktadır.

Konuşmanın son bölümünde ÇKP değerlendirmesi yer alır.

Denir ki:

«... Çin'e gelince, teori ve pratikte Çin yönetimi, gerek Çin devrimi sırasında gerekse devrimden sonra liberalizm ve burjuva demokratik tutumlar takınmıştır. O, proletaryanın hakim rolünden ve sınıf mücadelesinin işçi sınıfının yararına yürütülmesinden yana asla olmamıştır. Küçük-burjuvazinin ve orta burjuvazi-

nın devrimde hakim role sahip olmaları için faaliyet göstermiştir.

Devrimden sonra Çin revizyonist yönetimi, sınıfsal uyumun ve sınıf olarak burjuvazinin varlığına izin vermenin çizgisini izlemiş ve Enver Hoca yoldaş'ın söylediği gibi, 'sömürücü sınıflara karşı iyiliksever, oportünist bir tutum takınmış ve pratikte iktidarı onlarla bölüşmüştür.'

Çin revizyonistleri, hiçbir zaman, gerçekten proleter partisi, Leninist tipte bir parti olan partinin önder ve ayrılmaz rolünden yana olmamışlardır.

Onlar uzun zamandanberi, Marksist- Leninist ideolojinin bir sosyalist ülkede yegane hakim ideoloji olmasından yana değillerdir. Tersine bugün «Avrupa komünistlerinin» tantanalı bir şekilde propaganda ettikleri ideolojik çoğulculuğu öğütlemişlerdir.» (3)

Bu konuşmadan çıkardığımız sonuç:

1. ÇKP, teoride ve pratikte, gerek Çin devrimi sırasında, gerekse devrimden sonra liberal ve burjuva demokratik tutumlar takınmıştır.

2. ÇKP, proletaryanın hakim rolünden ve sınıf mücadelesinin işçi sınıfının yararına yürütülmesinden yana asla olmamıştır.

3 ÇKP, proletaryanın değil, küçük burjuvazinin ve orta burjuvazinin devrimde hakim role sahip olmaları için faaliyet göstermiştir.

4. ÇKP, hiçbir zaman, gerçekten proleter partisi, Leninist tipte bir parti olan partinin önder rolünden yana olmamıştır.

5. ÇKP, uzun bir zamandanberi, ML ideolojinin Çin'de yegane hakim ideoloji olmasından yana değildir.

6. ÇKP, bugün «Avrupa Komünistlerinin» tantanalı bir şekilde propaganda ettikleri ideolojik çoğulculuğu öğütlemektedir.

Bizce bu konuşma, hem daha önceki AEP değerlendirmeleriyle, hem de kendi mantık örgüsü içinde gözle görülür çelişmeler ve tutarsızlıklar taşımaktadır.

Şöyle ki:

ÇKP, gerek devrim sırasında, gerekse devrimden sonra revizyonist bir yapıya sahipse, yani Çin halkına devrim mücadelesinde önderlik eden siyaset ve ideoloji revizyonist ideoloji ve siyaset ise, neden Çin'deki siyasal ve toplumsal değişikliği «Devrim» olarak niteliyoruz ve «sosyalist bir ülke» den sözediyoruz. Marksizm-Leninizm bize öğretiyor ki, revizyonistler devrim yapamazlar; onların «devrim» dediği şey, özünde karşı devrimdir.

ÇKP, devrimde proletaryanın hegemonyasını değil de, küçük burjuvazinin ve orta burjuvazinin devrimde hakim role sahip olmaları için faaliyet göstermişse, küçük burjuvazinin ve orta burjuvazinin devrimde egemen olmasını önleyen toplumsal güç neydi ve bu güç hangi siyasi örgütlenmede ifadesini buluyordu. Eğer ÇKP, bütün hayatı boyunca revizyonist idiyse, ML ideolojinin hakim ideoloji olmasına karşı çıktıysa, onun bu alandaki faaliyetlerini sonuca ulaştırmayan neydi? İktidarı bu nitelikte bir parti ele geçirdiyse, neden Sovyetler Birliğindeki duruma benzer bir durum daha önce gerçekleşmedi?

Öte yanda, Çin gericiliğine, Japon emperyalizmine ve Amerikan emperyalizmine ve onların uşağı Çan Kay Şek kliğine karşı mücadelede, daha sonra modern revizyonizme ve sosyal emperyalizme karşı mücadelede Çin halkına, «küçük burjuvazinin ve orta burjuvazinin devrimde hakim role sahip olmaları için faaliyet» gösteren ÇKP mi önderlik etti?

Gerçek böyleyse, emperyalizme ve uşaklarına karşı, iç gericiliğe karşı, proletaryanın öncülüğü olmadan, gerçek anlamda bir komünist partinin öncülüğü olmadan, proleteryanın siyaseti ve ideolojisi olmadan da, zafer kazanma olasılığı var demektir... ki bu anlayış, burjuva ve reformcu hayallerin, oportünist ve revizyonist görüşlerin yayılmasına hizmet eder. Emperyalizm ve proletarya devrimleri çağında, proletaryanın dışında hiçbir sınıfın önderliği kesin ve kalıcı zaferler sağlayamaz.

Stalin, 1927'lerde ÇKP'yi şöyle değerlendiriyor:

«... Eğer Çin Komünist Partisi, kısa zamanda ikibin üyeli küçük bir grup olmaktan çıkıp 60.000 üyeli bir yığın partisi durumuna gelmişse; eğer Çin Komünist Partisi, bu dönem içinde, üç milyon dolaylarında proleteri sendikalar içinde örgütlemeyi başarmışsa; eğer Çin Komünist Partisi, milyonlarca köylüyü uyu-

şukluklarından kurtarmayı ve onlarca milyon köylüyü devrimci köylü birlikleri içine çekmeyi başarmışsa; eğer Çin Komünist Partisi, bu dönem içinde, ulusal ordunun birçok alay ve tümenlerini kendine kazanmayı başarmışsa; eğer Çin Komünist Partisi, bu dönem içinde, proletarya hegemonyası düşüncesini, bir istek olmaktan çıkarıp bir gerçek durumuna dönüştürmeyi başarmışsa-eğer Çin Komünist Partisi, kısa bir süre içinde, bütün bu başarıları gerçekleştirmeyi başarmışsa- bu durum, başka şeyler yanında, onun, Lenin tarafından çizilmiş yolu, Komünist Enternasyonal tarafından gösterilmiş yolu izlemiş bulunmasıyla da açıklanabilir.» ([4])

Stalin, bu değerlendirmesinde yanılmış mıdır?

«Onlar uzun zamandanberi, Marksist-Leninist ideolojinin bir sosyalist ülkede yegane hakim ideoloji olmasından yana değillerdir» denirken, dolaylı olarak Çin'in bir sosyalist ülke olduğunu kabul etmiş oluyor Fikret Şehu. Peki, «hiçbir zaman», «asla» proletaryanın hakim olmasından yana olmayan bir parti mi sosyalizmi gerçekleştirdi? Devrime önderlik eden parti sosyalizmden ve işçi sınıfından yana değilse, sosyalizmden nasıl söz edilebilir? Bu sosyalizm burjuva ya da küçük burjuva sosyalizmi ise, neden yıllarca ÇKP'ye, Çin'e ve Çin yönetimine karşı açık bir tavır izlenmedi.

Bütün tarihi boyunca «liberal ve burjuva demokratik» tutum izleyen, «proletaryanın ve partisinin önder rolünden yana» «asla» olmayan ve bütün faaliyetini «küçük burjuvazinin ve orta burjuvazinin devrimde hakim role sahip olmaları» için gösteren bir parti, «Komünist Parti» adına, «proletaryanın devrimci partisi» adına layık olabilir mi? Doğaldır ki, olamaz. AEP-MK üyesi Fikret Şehu'ya ve dolayısıyla AEP'e göre, ÇKP, hayatının hiçbir döneminde, gerçek anlamda bir Komünist Parti olmayı «asla» başaramamıştır.

Bu değerlendirmeye göre, ÇKP yöneticileri de bütün parti tarihi boyunca «revizyonizmin ve oportünizmin» temsilcileri olarak ele alınmak gerekir.

ÇKP'yi Mao Zedung'dan ayrı ve bağımsız ele alabilir miyiz?

Hayır...

Bu değerlendirme, kaçınılmaz olarak bizi Mao Zedung'un da «oportünist ve revizyonist» olduğu değerlendirmesine kadar götürecektir.

ÇKP önderliğinin zaman zaman sağ ya da «sol» oportünistlerin eline geçtiği doğrudur. Ama bu, ÇKP'nin bütün hayatı boyunca revizyonist ve oportünist olduğu anlamına gelmez. Marksistler, şu ya da bu konuda bir değerlendirme yaparlarken gerçek olgulardan hareket ederler; tarihi koşulları gözönünde bulundururlar. Örneğin ÇKP tarihi incelenirken, iki çizgi arasındaki mücadele ve bu mücadelenin siyasi sonuçları doğru değerlendirilmelidir. Bir zamanlar «Çin Komünist Partisinin Genel Sekreteri olan Cen Du-siyu bir burjuva radikal demokratıydı. Marksiszm-Leninizmi hiç kavramamıştı (...) Cen Du-siyu, o günkü aşamasında burjuva demokratik nitelikte olan Çin devriminin kaçınılmaz bir şekilde burjuva cumhuriyetiyle sonuçlanacağını ve bu yüzden de burjuvazinin önderlik edeceğini söylüyordu.» ([5]) Buna karşılık Mao Zedung, ÇKP içinde ML'i temsil etmiştir. Zaman zaman parti önderliğini ele geçiren, ya da yönetimde etkin duruma gelen burjuva radikallere, sağ ve «sol» oportünistlere karşı, Mao Zedung ML'i savunmuştur. Mao Zedung'un da çeşitli dönemlerde çeşitli hataları olabilir. Hataları tarihi zorunluklar ve koşullar içinde ele almak gerekir. Özellikle, ölümünden sonra Mao Zedung'a yeni Çin yönetimi tarafından yöneltilen «eleştiriler»in içeriğini ve amacını iyi kavramak ve bu konuda çok dikkatli olmak gerekir.

Yazımız ÇKP'nin ve Mao Zedung'un değerlendirilmesini hedef almamaktadır. Bu konulara ilerde değineceğiz. Biz, bu yazımızda, başka bir noktaya, AEP'nin ÇKP'yi değerlendirme öz ve biçimine değinmek istiyoruz.

Bugün, uluslararası alanda, komünist hareketin genel çizgisini, kaba hatlarıyla da olsa savunan gruplar ve yeni tipte ML partilerin gözleri ve kulakları Tiran'a çevrilmiştir. Tiran'dan çıkan her ses, dikkatle izlenmekte ve dünya gelişmesinin sorunları üzerine geliştirdikleri yeni tezler yeni ve canalıcı tartışmalara yolaçmaktadır. Bazı gruplar ve kendi kendilerini «parti» ilan eden bazı siyasetler, eski alışkanlıklarını-siyasi alanda yön değiştirdikleri halde-hala bağnazca sürdürmektedirler. Daha düne kadar kulaklarını Pekin'den ayırmayanlar, bu kez de, aynı küçük burjuva anlayıştan kaynak-

lanan yaranma, göze girme çabası, onaylanma ve kölece bir ruh haliyle ezberciliklerini sürdürmektedirler ve çeşitli tutum ve davranışlarıyla kendi içeriklerini sergilemektedirler. Başta HK, DHY ve HB olmak üzere, bu konuda birbirleriyle amansızca yarışıyorlar. Onlar, asıl tayin edici şeyin, ülkemiz devrimci hareketinin niteliği olduğunu unutuyorlar. Onlar, temel olarak kendi gücümüze güven ilkesini hayata geçirmemiz gerektiğini unutuyorlar. Onlar, yalnızbaşına Tiran'ın onayının devrimci mücadelemiz için tayin edici olacağını sanıyorlar; yanılıyorlar. Kitlelere gitmeden, kitlelerce kabul edilmeden, kitlelerin önderi olmadan Tiran'ın onayını bekliyorlar. Bu nedenle, AEP'nin gözle görülür yanlış değerlendirmeleri karşısında «AEP eleştirilemez» mantığı ile susuyorlar ve eleştiri yönelten siyasetlere karşı da bağnazca saldırıyorlar.

Bize göre, eleştirilmeyecek hiçbir parti, önder, hareket olamaz. Biz, eleştiri-özeleştiri mekanizmasını ML'lerin vazgeçilmez bir silahı olarak görüyoruz ve bu silahı işletmeye kararlıyız.

AEP'nin son zamanlarda yayınlanan bazı görüşleri, devrimci saflarda kafa bulanıklığa neden olacak yanları içermektedir. Parti içinde sınıf mücadelesinin ifadesi olan iki çizgi arasındaki mücadelenin reddi, aslında dıyalektiğin reddidir. İmtiyazlar ve krediler konusu, sömürge ve yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde, kırların ve köylülüğün devrimdeki rolü vb. konularda ML ile çelişen görüşler görmekteyiz. Bize bulanık ve anlaşılmaz gelen her konuyu, bundan böyle, olanaklarımız nisbetinde açıklamaya çalışacağız. Görüşlerimizi ve eleştirilerimizi sunarken, Enver Hoca'nın şu sözlerini anmadan geçemeyeceğiz:

«Eleştirilerimizi Sovyet yoldaşların ve diğerlerinin doğru bir biçimde anlayacakları konusunda iyimseriz; buna inancımız tamdır. Eleştirilerimiz sert, fakat açık ve samimidir ve ilişkilerimizi sağlamlaştırmaya yöneliktir.([6])

Biz de, eleştirilerimizin Arnavut yoldaşlar tarafından böyle karşılanacağına inanıyoruz.

Şimdi konumuza gelelim.

AEP, 81 Komünist ve İşçi Partisinin Moskova'da 16 Kasım 1960'da yaptığı toplantıda, Sovyetler Birliği önderliğinin «... gerçeğe dayanmayan ve hiç bir temeli olmayan hatalardan dolayı Çin Komünist Partisinin uluslararası Komünist hareket tarafından mahkum edilmesini» ([7]) sağlama girişimlerinin karşısına dikildi. Çünkü «AEP'nin bütün üyelerinin ortak görüşü ÇKP'yi ML'den sapmakla, 1957 Moskova Bildirisini çiğnemek ve ondan ayrılmakla haksız yere suçlayan Sovyet yoldaşların ağır bir hata işledikleri» ([8]) yolundaydı. Sovyet yöneticileri, ÇKP'yi «dogmatik», «sekter», «savaştan yana», «barış içinde bırarada yaşama ilkesine karşı», «sosyalist kamp içinde ayrıcalıklı bir yere sahip olmayı istemek», «hizipçi ve Troçkist», «Komünist hareket için büyük bir tehlike» vb. suçlamalarıyla mahkum etmeye çalışıyorlardı.

Bir zamanlar modern revizyonizmin saldırılarına karşı ÇKP'yi savunan AEP, bugün Fikret Şehu'nun konuşmasıyla. ÇKP'yi hiçbir zaman ve «asla» ML olmayı başaramamış bir parti olarak değerlendirmektedir. Oysa AEP tarihi bize ÇKP için çok farklı şeyler öğretmiştir.

AEP tarihi der ki:

«Devrimci saflarda yer alan sosyalist ülkeler ve hürriyet, bağımsızlık ve sosyalizm uğruna mücadele eden bütün devrimci güçler, ABD emperyalizminin ve Sovyet revizyonist emperyalizminin esas ve ortak düşmanlarıydı. Onların en büyük düşmanı, ABD kapitalistlerinin ve modern revizyonistlerin hegemonyacı emellerinin karşısına dikilen aşılmaz engel, Çin Halk Cumhuriyetiydi. Esas darbelerini Çin Halk Cumhuriyetine yöneltmeleri işte bu yüzdendir.» ([9])

«Çin Halk Cumhuriyeti'nin ve başında büyük Marksist-Leninist Mao Zedung'un bulunduğu Çin Komünist Partisinin dünya devrimci komünist ve kurtuluş hareketinde oynadığı muazzam rolü gözönünde bulunduran AEP şunu ortaya koydu:

«Bütün Marksist-Leninist partiler ve güçler, eşit ve bağımsız bir şekilde, Çin Komünist Partisi ve Çin Halk Cumhuriyeti'yle sıkıca birleşmeli ve düşmanlarımızın çarpıp parçalanacakları çelikten bir blok meydana getirmelidirler» ([10])

AEP tarihi 1971'de yayınlanmıştır.

Enver Hoca 1960'da:

«Marksizm-Leninizmin ilkelerini ve Moskova Bildirisini (1957) tahrif eden akıma karşı Marksist ilkeleri açıkça savunan partiler, Bük-

reş'te sadece Çin Komünist Partisi ile Emek Partimiz...» ([11]) diyordu.

Yine diyordu ki:

«Biz Bükreş'te Marksizm-Leninizmi savunduk, partinin çizgisini savunduk. Biz bu ilkeli ve yürekli mücadeleyi verirken, bir yandan kendimizi Çin'li yoldaşlarla aynı safta bulduk, çünkü onlar da tıpkı bizim partimiz gibi Marksizm-Leninizmin saflığını korumak için mücadele eden şanlı partilerini savunuyorlardı.» ([12])

«Partimiz, Çinli yoldaşlarla ve aynı şekilde doğru tavır alan başka partilerden yoldaşlarla birlikte Marksizm-Leninizmin öğretilerini sağlam kanıtlar getirerek kararlılıkla savundu.»

Fikret Şehu ile Enver Hoca'nın birbirleriyle taban tabana zıt bu iki değerlendirmesi bizleri düşündürmektedir. Çünkü biz biliyoruz ki bu görüşler sadece Fikret Şehu'nun görüşleri değildir.

1970'de, Lenin'in doğumunun 100. yıldönümünde, AEP MK üyesi Ramiz Alia şöyle diyordu:

«Leninizmin gerçek mirasçıları ve savunucuları, onu uygulayanlar ve geliştirenler, Lenin'in öğretilerinin devrimci özüne ve ruhuna sadakatle bağlı kalan, hareketlerinin her adımında Lenin'in ölümsüz fikirlerini rehber alan Çin Komünist Partisi, Arnavutluk Emek Partisi, Marksist-Leninist partiler ve sağlıklı güçlerdir; dünya komünizm davasını ilerletenler, zaferle dolu Marksizm-Leninizmin öğretilerinin saflığını tutarlı bir şekilde ve yılmadan savunanlar, burjuvaziye, emperyalizme ve oportünizme karşı kararlılıkla mücadele edenlerdir.

Lenin'in doğumunun yüzüncü yıldönümünde sosyalizm bayrağı yüce Çin halkı üzerinde gururla dalgalanmaktadır. Başında büyük Marksist-Leninist Mao Zedun yoldaş bulunan Çin Komünist Partisi, Çin halkına Lenin'in yolunda rehberlik etmektedir. Rusya'daki Ekim Devriminden sonra en önemli dünya olayı olan Çin Devrimi, sosyalizme ve komünizme doğru zaferle ilerlemektedir. Çinli komünistler, proletaryanın devrimci teorisine sadakatın ve düşmanlarına karşı amansızca mücadelenin parlak bir örneğini vermişlerdir. Mao Zedung'un yaratıcı düşüncesi, Marksizm-Leninizm hazinesine, eleştirici ve devrimci ruhunun korunmasına ve yeniden geliştirilmesine muazzam katkılarda bulunmuştur([14])

1971'de, AEP'nin 6. Kongre Raporlarında Enver Hoca Çin için şöyle diyordu:

«Halk Çin'i ve Arnavutluk, Marksist-Leninist çizgiyi tutarlı bir şekilde izleyen ve sosyalizmi inşa eden bu iki ülke, devrimci hareketi önemli ölçüde etkilemekte, genişlemesi yönünde devrimci harekete coşkunluk veren, teşvik edici bir örnek olmakta ve halkların devrim ve kurtuluş mücadelelerini destekleyen sağlam bir dayanak teşkil etmektedir.» ([15])

«Devrimci hareketin bütün dünyada güç kazanması ve büyümesinde devrimi ve sosyalizmin kudretli kalesi Çin Halk Cumhuriyeti özellikle önemli bir rol oynamıştır» ([16])

Yine Enver Hoca, 1976'da şöyle der:

«Arnavutluk Komünistleri ve Arnavutluk halkı, kardeş Çin halkının Çin Komünist Partisinin önderliği altında, Çindeki sosyalist devrim ve sosyalist kuruluşta proletarya diktatörlüğünün sağlamlaştırılması, anavatanın güçlendirilmesi ve ilerletilmesi için yürütülen sınıf mücadelesinde kazandığı başarıları sonsuz bir sevinçle karşılamaktadır.», «Çin halkının şanlı devriminde ve sosyalizmin inşasında kazandığı tarihi zaferler, yeni halk Çin'inin yaratılması ve onun bugün dünyada sahip olduğu büyük itibar, büyük devrimci Mao Zedung yoldaşın adına, öğretilerine ve önderliğine doğrudan bağlıdır. Bu ünlü Marksist-Leninistin eseri, proletaryanın devrimci teorisinin ve pratiğinin zenginleştirilmesine yapılmış bir katkıdır» ([17])

Övücü bu sözlerden sonra Fikret Şehu'nun değerlendirmesi üzerine ciddiyetle eğilmek ve düşünmek gerekiyor. Mao Zedung'un ölümünden sonra Çin'de meydana gelen değişimlerin kökleri Çin tarihinin derinliklerinde aranmalıdır. Yeni oportünizme karşı mücadele ederken «sol» hatalara düşmekten kaçınılmalıdır. Çin'in geçmişi değerlendirilirken, özellikle modern revizyonistlere fırsat verilmemeli ve modern revizyonizme teslimiyetçilik izlenimi uyandıracak tutumlardan uzak durulmalıdır. Ve en önemlisi, salt kendi görüşleri içinde tutarlı olabilmesi için bile geçmişin değerlendirilmesi sağlıklı bir özeleştiri temelinde ele alınmalı, eleştiri maddi dayanaklar üzerine oturtulmalıdır.

Şunu belirtelim ki, bu sorunlar üzerinde

ML olmanın gerektirdiği sorumlulukla durulmazsa, bu tutum yeni olumsuzlukları da peşi sıra getirecektir. Evet düşünmemiz gerekiyor. Sözgelimi bugün AEP, «halk savaşı» anlayışı üstüne ne düşünmektedir? Eğer o «halk savaşı» anlayışını «anti-marksist» buluyorsa ve onun bu yorumlayışı halk savaşı kuramcısı ve önderlerinin (örneğin Mao'nun) utangaç bir biçimde «anti-marksist» ilan edilişiyse, AEP'i «ML' nin uluslararası merkezi» sayan ve de «devrim platformları esas olarak halk savaşı anlayışı üstüne kurulu» olan siyasetlerin (Diyelim ki HK'nın) tutumları nasıl açıklanabilir? Hem «halk savaşı» demek, hem de «ML'nin uluslararası merkezi» sunuşuyla, AEP'in «halk savaşı» na ilişkin görüşlerini yayınlarında (üstelik yorumsuz olarak) yayınlamak nasıl açıklanabilir? (Bkz., HK., s. 134) Ve yine ÇKP'ye «hiç bir zaman komünist olmadı» diyen ve bu sözle hem kendi geçmişine, hem Stalin'e, hem birçok örgüte ve komünist öndere «tekzip» çıkaran AEP'in, bu tutumuna ilişkin olarak, şimdi onu «uluslararası ML merkezi» sayan gruplar ya da partilerin açık değerlendirmeleri nedir? AEP'in, yeni Çin revizyonist yönetiminin «Mao'yu eleştiri» kampanyaları için açık tutumu nedir? AEP'e sadakatle bağlılığı bilinen kimi örgütlerin (diyelim ki KPD-ML'nin) Mao'ya yönelttiği «nitelemeler»e karşı AEP'in tutumu nedir? Ve ayrıca bu örgütlerin özellikle bu konudaki tutumları AEP'ten bağımsız olabilir mi? Bugün çeşitli siyasi akımlar, taraftarlarına ML'yi öğrenmede eğitim kitapları olarak hem «ÇKP dünya komünizminin önderi», hem «ÇKP hiç bir zaman komünist olmadı» diyen AEP'in görüşlerini önerirken (sözgelimi P.B., Sayı 9) kendine neyi kıstas almakta, taraftarlarına bu uyumsuzluğu nasıl açıklamaktadır? AEP'e çelişkileri, olumsuzlukları, uyumsuzlukları da dahil, herşeyiyle teslim, herşeyini kopya siyasetini mi? Bu ve benzeri sorular uzatılabilir. Bizim üzerinde durup hatırlatmamız gereken şey bu sorunun demagoji konusu edilmemesidir. Yapılması gereken devrimci eleştiri - özeleştirinin bu soruna ilişkin özünü ve biçimini tespittir. Yoksa tek tek ülkelerde, devrimin kendi özgülünü bulma çabası yeni engellerle karşılaşacaktır.

Bizim özel noktaları önümüzdeki sayılarda açacağımız AEP eleştirisi, genel hatlarıyla bu merkezdedir.

PROLETER DEVRİMCİ KÜLTÜR MÜCADELESİNDE
güney

[1] Halkın Kurtuluşu, S. 131, s. 5
[2] » » » »
[3] » » » »
[4] Stalin, Marksizm ve Ulusal Sorun ve Sömürge Sorunu, Sol Y., 3. Baskı, s. 308-309.
[5] ÇKP Kısa Tarihi, Bora Y., s. 12.
[6] Enver Hoca, Sovyet Revizyonizmine Karşı Mücadele, Bora Y., s. 228.
[7] Age, s. 211.
[8] Age, s. 211.
[9] AEP Tarihi, Bora Y., 3. Cilt, s. 121.
[10] Age, s. 127.
[11] Enver Hoca, Sovyet Revizyonizmine Karşı Mücadele, Bora Y., s. 259.
[12] Age, s. 264.
[13] Age, s. 267.
[14] Seçme Makaleler, Eylem Y., s. 40.
[15] Enver Hoca; Revizyonizm ve Maceracılık Yenilgiye, M-L Zafere Götürür, Aydınlık Y., s. 16.
[16] Age, s. 16.
[17] Enver Hoca, AEP 7. Kongre Raporu, Koral Y., s. 178.

YILMAZ GÜNEY

BİR KÜÇÜK-BURJUVA İLLETİ OLAN GRUPÇULUK, DEVRİM DÜŞMANLARINA DEVRİMİN GÜÇLERİNİ KUNDAKLAMA FIRSATI VERİR

GRUPÇULUĞUN GERÇEK ANLAMDA AŞILMASI PRATİĞE, ÇEŞİTLİ GRUPLARDAN DEVRİMCİLERİN VE İÇTENLİKLE DEVRİM İSTEYEN GRUPLARIN İLKELİ EYLEM BİRLİĞİ —GİDEREK DE PROLETARYANIN GERÇEK DEVRİMCİ PARTİSİNİN OLUŞMASI— BİÇİMİNDE YANSIR...

«Biz, işçi sınıfının birleşik cephesinden yana ve sınıf düşmanına karşı olduğu sürece, ne şahıslara ne bir örgüt ya da partiye, hiç kimseye saldırmayacağız. Buna karşılık, işçilerin eylem birliğini köstekleyen şahısları, örgütleri ve partileri eleştirmek, proletaryanın ve onun davasının menfaati icabıdır, görevimizdir.»

(DİMİTROV)

1. GRUPÇULUĞUN SINIF KÖKLERİ

Devrimci hareket içinde, gerçekten devrim isteği taşıyan ve bu doğrultuda mücadele eden bütün içten unsurları rahatsız eden siyasi grupçuluğun, özellikle de bu örgütsel anlayıştan canalan sekterliğin, kendini beğenmişliğin toplumsal ve ideolojik dayanaklarını küçük burjuva sınıf yapısında aramalıyız. Grupçu olmak ya da olmamak isteğe bağlı bir olgu değildir; belirleyici olan maddi koşullardır... grup yapısında ısrar edenlerin sınıfsal içeriğidir. Küçük burjuvazinin örgütlenme anlayışındaki kısırlık ve bağnazlık, kaynağını, küçük üretim temelinde biçimlenmiş küçük burjuva dünya görüşünden alır. Çöken ve eriyen bir sınıf, doğası gereği telaşlı, kaypak ve saldırgan olur. Küçük burjuva, işçilere, emekçi kitlelere karşı küçümseyici, kendini beğenmiş ve bağnazdır, O, hiç bir zaman proleterleşmeyi ve proletaryanın davasını bir amaç olarak önüne koymaz. Zengin olma, sınıf değiştirme umudu ise süreklidir; bu umut ise onu zenginlere karşı yardakçı ve teslimiyetçi yapar. Onlarla, en küçük çıkarları için uzlaşmalara girmekten çekinmez.

Bütün dünya devrimlerinin deneyimleri, çöken sınıflardan biri olan küçük burjuvazinin, tutarlı bir örgütlenme anlayışına sahip olmadığını, disiplinli ve sağlam bir tutumu benimseyemediğini göstermektedir. Bir yanda emperyalistlerin, büyük burjuvazinin, toprakağalarının baskısı, öte yanda gelişen ve güçlenen, şu ya da bu sınıfın kuyruğuna takılmanın, onların yedeğinde kalmanın çıkmazını kavrayan ve bağımsız bir güç olarak kendini vareden devrimci proletarya hareketi arasında kendine yer arayan küçük burjuvazinin saflarında sürekli çözülmeler olur; bu süreçte proletaryanın devrimci saflarına yüzeysel devrimci heveslerle ve binbir hayallerle katılan bir takım unsurlar, beraberlerinde küçük burjuva özelliklerini ve zaaflarını da birlikte götürürler. İlişki kurdukları emekçi unsurları, kendi kavrayışları temelinde biçimlemeye çalışırlar... fakat proletaryanın maddi koşulları, proletaryanın tarihi mücadelesinin bilimsel mirasları, küçük burjuva anlayışları mahkum edecek değerli deneyimleri ve bilgileri proletaryaya ve onun devrimcilerine yetiştirir.

Küçük burjuva siyasi çizgi, örgütsel alana görünümü ve adı ne olursa olsun, içeriği anlamında grup biçiminde yansır. Yani, adı «parti» de olsa, öz itibariyle gruptur, siyasi olarak grupçudur. «Parti» adı, kendi grubunu, kendi kendine parti ilan etmesinden başka birşeyi ifade etmez. Grupçuluk anlayışı, küçük burjuva mülkiyet ve rekabet anlayışı temelinde, küçük burjuvaziye özgü hastalıklı duygularla beslenir. Dünya devrimci hareketi bize, küçük burjuva anlayışını aşamamış unsurların, çoğu kez, partinin oluşturulması ve inşası süreci içinde

bile kariyerist ve grupçu yapılarını ve eğilimlerini sinsice koruduklarını ve parti içinde siyasi hiziplerin kaynağını oluşturduklarını öğretir. Bugün, grupçu bir ruhla eğitilen grup taraftarları içinde, grup içinde grup oluşturma eğilimleri açıkça görülmektedir. Grupları sürekli huzursuz kılan nedenlerin başında, grup içi çelişmelerin keskinleşmesi gelmektedir. Her grup, bir diğerinden adam çalmaya bakmaktadır. Her grup diğerinin çöktüğünü, kendilerinin ise geliştiğinin propagandasını yapmaktadır. Kişiler, bir gruptan diğerine geçtikçe, nitelikleri ne olursa olsun, övgüye layık görülmekte ve itibar sahibi edilmektedirler. En olumsuz, en curuf unsurlar için bile grup kapıları ardına kadar açıktır.

Devrimci proletarya, proleterya devrimi ve proletarya diktatörlüğü mücadelesi yolunda, uzun bir tarihi dönemi ve toplumsal pratiğin her alanını kapsayan sınıf savaşları içinde, her tipten özel mülkiyet duygusunu, bu duyguların etki ve kalıntılarını... ve bu duygu ve düşüncelere tekabül eden ve aynı zamanda bu duygu ve düşüncelerin örgütsel temelini oluşturan gruplaşmaları, hizipleşmeleri, canaldıkları mülkiyet biçimleriyle birlikte, bir daha hortlatmamak üzere yerle bir ederek zafere ulaşacaktır. Bunun için, zorunlu ilk adım, grup yapılarını parçalamak doğrultusunda, tutarlı ve ilkeli bir ideolojik ve siyasi mücadele vermek olacaktır. Çünkü devrimci proletarya, düşmanlarını yenebilmek için, grup öncülüğünü değil, partinin öncülüğünü zorunlu bir önkoşul olarak görür. Ayrıca, yalnızca proletaryanın öncülüğü ile de düşmanı yenemiyeceğini çok iyi bilir.

2. GRUPÇULUK, DÜŞMANI TAKTİK PLANDA KÜÇÜMSEYEN, ÖZÜNDE SAĞ BİÇİMDE «SOL» KÜÇÜK BURJUVA ANLAYIŞIN İFADESİDİR...

Sınıf mücadelesinin yükselişi, bütün sınıfları, özellikle de burjuvaziyle proletaryayı, son hesaplaşma için her konuda hazırlığa, cepheler kurmaya, mücadele organ ve silahlarını yeniden gözden geçirmeye iter. Devrimci saflarda, mücadelenin belli bir aşamasına dek, grup ların varlığı doğaldır. Hatta kaçınılmazdır. Grup ları yetersiz kılacak onları birleşmeye zorlayacak nesnel koşullar henüz gelişmemiştir. Bu dönem, kavrayış, arayış ve geçiş dönemidir. Gruplar, olanakları elverdiğince, sınıf mücadelesinin yaygınlaşmasına, siyasal ve toplumsal gerçeklerin açıklanmasına yardımcı da olurlar. Ve kabaca da olsa —olumlu ve olumsuz anlamda— safların berraklaşmasına hizmet ederler. Ama öyle bir tarihi dönem gelir ki, bir siyasi grup, adı ister «parti», ister «dernek», isterse bir yayın çevresinde «örgütlenmiş» insanlar topluluğu olsun, içeriği anlamında gerçek bir proletarya partisi karşısında, onun gelişmesinin ve mücadelesinin önünde bir grup olarak kaldıkça, proletaryanın ve ezilen emekçi kitlelerin devrimci mücadelesine zarar verir. Doğaldır ki, devrimci süreç içerisinde, bütün istek ve dileklere karşın, biratakım gruplar varlıklarını sürdürmeye çabalayacaklardır; birden çok «parti» de olacaktır. Hatta bazı grupların varlığı, olumsuz bireyci, anarşist, bozguncu unsurları bağrında toplayacağı için, devrimci hareketin saflarını, atılmışları, bir mıknatıs duyarlığıyla kendi çevresinde toparlayacağı için, devrimin güçlerinin arınması açısından yararlı da olacaktır. Kuşkusuz, değişmez bir gerçek, devrime damgasını vurabilecek partinin tek olacağıdır. Öte yandan, devrim, kendisine yararlı olan her kıpırtıyı, her eylemi ve katkıyı, hangi biçimsel yapıdan gelirse gelsin, özenle kucaklayacaktır. Bu kucaklama işlemini doğru ve her eylemi birbiriyle bağlantısı içinde değerlendirecek olan partidir. Parti, ilk elde, çeşitli grup yapıları içine dağılmış proleter devrimcilerin grup yapıları içine sığmamaları sonucu, kitleler içinde önderlik niteliklerini kazanmış ileri unsurlarla, bağımsız devrimcilerle, devrimci bir program temelinde ilkeli birleşimini emreder. Parti, proletaryanın yeni bir dünya kurma savaşımı içinde pişmiş (başlangıçta çeşitli zaaflar taşımış olsalar bile) en ileri, en bilinçli, en deney sahibi fedakar unsurların, ML ideoloji ve teori temelinde birliği demektir. Devrimini gerçekleştiren bütün ülkelerde genellikle böyle olmuştur. Küçük küçük marksist gruplar ve bağımsız kişiler, mücadele içinde birleşmişler ve proletaryanın partisini oluşturmuşlardır. Burjuvaziye ve her türden gericiliğe karşı mücadelede, olumsuzluklardan ve zaaflardan olabildiğince arınarak, siyasi, ideolojik ve örgütsel inşayı gerçekleştirmişlerdir. Kitlelere önderlik etme görevini yerine getirerek devrimi başarıya ulaştırmışlardır.

Bir partinin, ya da bir grubun, siyasi çizgisinin niteliğini belirleyen temel ölçüt, partinin

(ya da grubun) ülkedeki toplumsal, ekonomik ve siyasi yapıyı doğru değerlendirip - değerlendirememesi, objektif koşullara en uygun subjektif etkenleri oluşturup - oluşturamaması, bu doğrultuda sağlıklı adımlar atıp- atamaması, sınıflar arası ilişkileri ve çelişkileri doğru değerlendirip - değerlendirememesi, sloganların doğruluğuna kitleleri kendi deneyimleriyle inandırıp - inandıramaması ulusal sorun karşısında doğru tavır takınıp-takınmaması, kitlelerle canlı bağlar kurup-kuramaması, kısacası, ML'in evrensel gerçeği ile, ülkenin somut devrimci durumunu yaratıcı bir biçimde birleştirip -birleştirememesidir.

Bir parti, doğru bir siyasi çizgiye ve bu çizgiyi hayata geçirecek, emekçi kitlelere götürebilecek ve onları örgütleyebilecek kadrolara sahipse, er-geç devrimi gerçekleştirmeyi başarır; bir grup, doğru bir siyasi çizgiye ve bu siyasi çizgiyi özümsemiş sağlıklı kadrolara sahipse, belli bir mücadele süreci içersinde, diğer grupları, siyasi, ideolojik ve örgütsel değişime uğratır; o grupların en ileri unsurlarını kendi bayrağı altında toplar ve partileşmeyi sağlar. Ya da, bir grup gerçekten doğru bir siyasi eğilime sahipse, kendi siyasi çizgisinin eksik ve zaaflarını kavrar, bağnazlığa düşmeden diğer grupların doğrularıyla kendi doğrularını birleştirir; bu yeni siyasi, ideolojik ve örgütsel bileşim, partinin çekirdeğini oluşturur.

Siyasi çizginin doğruluğu ya da yanlışlığı, subjektif değerlendirmelerle belirlenmez. Bir grubun, ya da kişinin kendisi için yaptığı değerlendirmeler, bizim için değerlendirmenin sadece bir yönünü oluşturur. Kağıt üzerindeki genel doğrular yeterli değildir. Asıl değerlendirme, toplumsal pratik içersinde, sadece grupların ve kişilerin kendi istemleri doğrultusunda değil, üretim mücadelesi, sınıf mücadelesi temelleri üzerinde yükselen hayatın yeni güçleri tarafından, bizzat hayatın içinde yapılacaktır. Çeşitli değerlendirmeler ve tesbitler arasındaki farklılıkların kökleri, bir yanıyla ML'in kavranış düzeyi, özellikle ve öncelikle de ülkenin toplumsal ve ekonomik yapısının derinliklerinde aranmalıdır.

Değişmek, ya da değişmemek isteğe ve iradeye bağlı değildir; istemek ve irade, değişimin sadece bir unsurudur. Tayin edici olan, hayatın maddi zorunluklarıdır, gereksinimleridir. Her sınıf, tarihi zorunluk gereği, kendi çıkarları doğrultusunda siyasal ve toplumsal değişimi yada değişmemeyi amaçlayan bir mücadele içinde yer alır. Bu nedenle, her sınıf, değişimi —ya da değişmemeyi— kendi yararına gerçekleştirebilecek örgütlenmelere, çalışma ve mücadele biçimlerine, sınıf dayanaklarına ve çeşitli ittifaklara ihtiyaç duyar. Sınıf mücadelesi, toplumsal yapıyı temelinden sarsar. Bu alt-üst oluş içinde, küçük burjuvazi, kendi dar dünyasına tekabül eden grupçu örgütlenmede ve bir avuç insan yığınıyla yetinmede ısrar edecektir. O, örgütsel başarısızlığın ana nedenlerini araştırmak, hatalarının köklerini bulmak yerine, körü körüne, hırçınlığını ve bağnazlığını sürdürecek, gözlerindeki perdeyi aralamamakta direnecektir. Öte yandan, proletaryayı modern üretim koşullarından ötürü en devrimci sınıf haline getiren özelliklere ve nedenlere baktığımız zaman, proletaryanın grupçuluğu ve her türden dar anlayışa ve idealizme karşı mücadelesinin içerisini anlayabiliriz. Proletaryanın yalnızca öncüsüyle (parti ve sınıf olarak proletarya) devrimi gerçekleştiremeyeceğinin temel nedenlerini kavradığımız zaman, proletaryanın dünya görüşü, buna uygun düşen örgütlenme ve ittifaklar anlayışı ve mücadele biçimleri ile grupçuluk ve grupçuluğun mücadele biçimleri ve birlik anlayışları arasındaki uzlaşmaz çelişmeleri de görürüz.

Grupçuluk, devrim güçlerini hayatın her alanında böler, cılız düşürür. Gençlik kesimlerinde, sendikalarda, demokratik kitle örgütlerinde ve hatta cezaevlerinde durum böyle değil midir? Grubun çıkarları ile devrimin çıkarlarını özdeş görenler, kendi geçmişlerine ve bugüne kadar temel sorunlarda bile kaç kez görüş değiştirdiklerine bakmalıdırlar. Bu arkadaşlara göre «En temel siyasetler bile değişir, fakat gruplar değişmez.»

Grupçuluk, özünde sağ, biçimde «sol» bir anlayışın sonucudur. Çünkü küçük burjuva örgüt anlayışı, düşmanı taktik olarak küçümseyen siyasal ve örgütsel anlayışın ifadesidir. Mao, emperyalizmi konu edinirken, onun ikili tabiatını belirtir; onun hem kağıttan kaplan, hem de gerçek kaplan olduğunu özellikle vurgular. Bu iki yanı, hem kof hem de güçlü yanı birlikte ele almak, fakat birbirlerine karıştırmamak gerekir. Emperyalizmin ve her türden gericiliğin, uluslararası proletaryanın ve ezilen ulus ve

devrimci halkların devrimci ulusal kurtuluş savaşları ve toplumsal kurtuluş mücadeleleriyle yıkılacağına inanmamak, sağ oportünizmin teorik temellerini oluşturur. Diğer yanını, yani, günümüz koşullarında, emperyalizmin uluslararası örgütlenme düzeyini, askeri, ekonomik ve siyasi gücünü, bir yığın yenilginin deneyimlerinden çıkardığı dersleri, karşısındaki güçlerin mücadele tecrübesizliğini (ulusal anlamda) hesaba katmamak da maceracılığın teorik temellerini oluşturur. Maceracılar, bir vuruşta emperyalizmin ve işbirlikçilerinin güçlerini yıkacaklarını sanırlar... küçücük başarıları abartırlar... devrimci ruhun ve kararlığın tekbaşına tayin edici olduğunu düşünürler. Nesnel koşullarla, öznel koşulların uyumunun gerekliliğini ve belirleyici olduğunu unuturlar. Bu nedenlerle, grupçulukta ısrar, örgütsel anlamda maceracılık sayılmak gerekir.

Emperyalizmi ve işbirlikçilerini stratejik anlamda küçümsemeliyiz. Çünkü, eninde sonunda onları, yarattıkları ve derinleştirdikleri toplumsal, siyasal ve ekonomik bunalımları içinde, kendi silahlarının da yardımıyla, halkımızın örgütlü gücü ve proleter öncüsünün azmiyle boğacağız.

Emperyalizmi ve işbirlikçilerini taktik olarak önemsemeliyiz. Onlardan korkmalıyız. Gerek emperyalistlerin kendi aralarındaki, gerekse yerli gericiliğin iç çelişmelerini, gerekse ezen ülkenin burjuvazisi ile ezilen ülkenin burjuvasizi arasındaki çelişmeleri doğru değerlendirmeli ve bunlardan devrimci bir tarzda yararlanmalıyız. Faşistlerin kendi aralarındaki çelişmelerin doğru değerlendirilmesi de devrime yarar sağlar. Grup yapıları içinde hapsolmak değil, çok güçlü, geniş kitleleri kucaklayacak siyasi bir örgütlenmeye gitmeliyiz. İşi çok ciddiye almalıyız. Kitlelerin içinde kök salmalıyız; faşist-revizyonist-reformist ve her türden gerici ideolojilere karşı yılmadan usanmadan savaşmalıyız. Sayıca az olmak grupçuluğu belirleyen ölçü değildir. Kadroları çok dar olan bir parti bile devrime önderlik edebilir. Önemli olan siyasi çizginin doğruluğu ve bu çizginin kadrolarca kavranıp kavranamamasıdır.

Düşmanın taktik gücünü küçümsemek bizi, kendi gücümüzü abartmaya ve dolayısıyla da yenilgiye götürür. İşte küçük burjuva düşmanı küçümsediği için, kendini olduğundan güçlü görür ve gösterir. Yaptıklarıyla övünme ve gösteriş hastalığı, onu sırlarını saklayamaz hale getirir ve legalizmin bataklığına atar. Deve kuşu örneği, kafasını kuma sokunca kendisini gizlediğini sanır ve gövdesini unutur.

3. GRUPÇULUK, KENDİNİ «EN DOĞRU» KABUL EDEN SUBJEKTİF ANLAYIŞIN İFADESİDİR...

Bugün ülkemizde bazı siyasi grupları, diğer gruplardan ayıran temel ve ortak sav şudur: «En doğru benim, birlik isteyen safıma gelsin» Bu anlayış, ülkemiz devrim sürecine, dink beygirlerinin gözbağıyla bakmanın ve topyekün inkarcılığın kaçınılmaz bir sonucudur. Onlar. her dönemde, bütün yanlışlarına karşın, kendilerini «en doğru» görmeye alışıktırlar. Onların bir kısmı, yakın bir gelecekte «proletaryanın mücadele platformu» diyerek sundukları ve tek doğru olarak kabul ettikleri temel görüşlerinin bir kısmını değiştirecekler, fakat doğruluk savından vazgeçmeyeceklerdir.

ML'in, küçük burjuva sınıf temellerine sahip ve kendilerini bu temelde biçimlemiş unsurlarca, proletarya adına sahiplenilmesi ve kavranmak istemesi, onları ya gerçekten değiştirecektir, proletarya devriminin birer sıra neferi haline getirecektir, ya da ML'in doğru özümlenememesi ve ülke gerçeğinin kavranmaması, onları çeşitli grupçuluk halinde, proletarya devriminin önünde birer engel haline getirecektir. Bu nedenle, onlar kitlelerle birleşmek, devrim yolunda mücadele eden devrimcilerle birleşmek yerine, birleşebileceği fakat grupçuluğu yıkacağından korktukları güçlere saldıracaklardır.

ML'i, küçük burjuvazinin elinde proletaryaya ve onun çeşitli alanlardaki savaşçılarına karşı bir silah olarak kullanmak isteyenler yanılırlar. Çünkü ML, ancak proletaryanın ve onun devrimci savaşçılarının elinde, gerçek partisinin elinde devrimin bir silahı olur ve sınıfsız toplum doğrultusunda verilecek mücadelelerin yolunu aydınlatır. ML, henüz ülkemizde proletaryanın ve yoksul köylülüğün elinde bir silah olmaktan çok, küçük burjuva aydınlarının çeşitli kesimlerinin elinde, kısır çekişmelerin aracı olarak kullanılmak istenmektedir. ML kısır çekişmelerin, kariyerizmin aracı olamaz. O başta işçi sınıfı ve yoksul köylülük olmak üzere

ezilen ulus ve halkların elinde, partide somutlaşan devrimin bir silahı olabilir.

Grupçuluğa karşı, gerçek anlamda bir proletarya partisi için mücadele, proletarya ile burjuvazi arasında varolan uzlaşmaz çelişmenin partileşme süreci içindeki yansımasıdır. Burjuva kökenli etkilenme ve eğilimlerle, bu anlayışların biçimlediği parti anlayışlarıyla proletaryanın anlayış ve iradesinin çarpışmasıdır. Grup ve «parti» yapısını kendi varlığının nedeni ve mücadelesinin amacı gören küçük burjuva, bu dar bataklığı korumak için ölümcül bir mücadele yürütecektir... ve gerçek anlamda bir proletarya partisi istedikleri için grup yapılarıyla çelişen herkesi, barışçı ya da barışçı olmayan yollarla ve çeşitli suçlamalarla yok etmeye çalışacaklardır. Onlar, her zaman için, geçerli ve değişmez tek proleter harekettir. ML, yalnız onların elinde bir silahtır. Oysa devrimin pratiği öğretir ki, ML, hiçbir zaman gericiliğin elinde, proletaryanın elindeki ML silahını yenemez. Oportünizmin ve revizyonizmin temel hedefi her zaman ML olmuştur ve olmaktadır.

Onlar, kendi dışlarındaki devrimci hareketlere karşı kör ve sağırdırlar. Ve tarih, onlarla başlar ve onların inisiyatifinde gelişir. Kendi dışlarında hiçkimsenin devrime ve devrimci mücadeleye katkısı olamaz. Kendi dışlarındaki hareketler zararlıdır. Ve bu anlayış taraftarlara yerleştirilmek istenir. Bunun sonucu olarak da, taraflar, devrimci mücadeleyi kendi dışlarında yok sayarlar.

Grupçuluk, bir anlamda, dar ulusalcılıktan kaynaklanan toplumsal şovenizmin de ifadesidir. Şoven burjuva anlayış, ezilen bir ulusun mücadelesini de kendi tekelinde görür, kendi dışında onun varlığına tahammül gösteremez. Bu anlamda grupçuluk, Kürt devrimcilerini milliyetçi örgütlenmeler içinde, grup karakterli örgütlenmeler içinde mücadeleye götürmüştür. Türk solunun yanlış siyasi çizgisi Kürt devrimcileri arasındaki grupçuluğun temel nedenlerinden biridir. Oysa, Kürt, Türk ve diğer azınlıkların kurtuluşunu sağlayacak bir devrim bu halkların birlikte mücadelesini ve birlikte örgütlenmesini emreder. Kendilerini, subjektif niyetleri temelinde «önder» ilan eden ve kendi dışlarına karşı kör ve sağır olmakta direnen, körlük ve sağırlıkta da birbirleriyle yarışan her türden grup ve «parti» ile, halkımızın çıkarları doğrultusunda mücadele verecek bir partinin oluşması için mücadelede ve demokratik halk devrimi için bütün ezilenleri birleştirecek bir parti yapısında ısrar edeceğimizi herkes bilsin.

4. ZORUNLU BİR GÖREV: GRUPÇULUĞA KARŞI MÜCADELE

Grupçuluğu yenebilmek için, öncelikle, grupçuluğun içeriğini kavramamız gerekir. Grupçuluğu küçümsemek, dudak bükmek, grupların taktik gücünü hesaba katmamak bizi ideolojik mücadelede körlüğe, zaaflara, arkadan hançerlenmelere götürür. Grupçuluğun kendiliğinden yıkılacağını düşünmek de kesinlikle yanlıştır. Grupçuluğu vareden sınıfsal, siyasal, teorik ve felsefi temelleri sarsmadan, bu temelleri yerle bir etmeden grupçuluğun zararlı etkilerini kıramayız. Bu sözümüzden, küçük burjuvaziyi bir sınıf olarak yerle bir etmek istediğimizi anlayanlar çıkacaktır. Biz, küçük burjuvazinin varolduğu müddetçe, çeşitli hastalıkların kaynağını oluşturacağının bilincindeyiz. Fakat bu sınıfı yoketmek değil, değiştirmek amacını taşıyoruz. Bu, özünde devrim, sosyalizmin inşası ve sınıfsız topluma geçiş sürecinin mücadeleleri sorunudur. Bununla birlikte, küçük burjuvazinin siyasi ve ideolojik etkinliğinin en etkisiz hale getirilmesi için mücadele, grupçuluğa karşı mücadele ile birleştirilmelidir. Grupçuluğa gelişigüzel, siyasetsiz bir biçimde saldırmak, küfretmek, onu yıkmak bir yana, aksine onu güçlendirir. Grupçuluğun panzehiri bilgi, devrimci içtenlik, pratik mücadelede olabildiğince eylemde birlik için esneklik, proleter alçak gönüllülük ve devrimin çıkarlarını herşeyin üstünde tutmaktır. ML bilgi, kitlelere kavratılabilirse, grupçuluğu yerle bir edecek bir silah olur. Cenaze törenlerinin bile, gruplar arası çıkar mücadelesinin bir alanı haline getirildiği günümüzde, grupçuluğa karşı kör olanlar halka hesap vermek zorunda olduklarını akıldan çıkarmamalıdırlar.

Grupçuluk, düşünen... inceleyen... en doğru örgütlenme ve mücadele biçimlerini araştıran anlayışa, araştıran ve inceleyen anlayış da grupçuluğa düşmandır. Grup, kendi içinde, gruba ve grup yönetimine eleştiri yönelten unsurları, özellikle de grupçu işleyişi ve bunun

sakıncalarını iyi bilen unsurları, «ihanet»le, «döneklik»le suçlar ve onları «afaroz» eder. Bunun yanı sıra, demokratik merkeziyetçilik, demokrasi, eleştiri, özeleştiri, cereyanların göğüslenmesi, gibi sözleri de ağızlarından düşürmezler. Kuşkusuz yeni bir dünya özleyen ve bu özlemi hayatın içinde proleter anlamda değişme ve değiştirme olarak kalıba dökmek isteyenler, gelişmenin önündeki engellerden biri olan grup yapılarını yıkmak için mücadele edeceklerdir. Amaç grup yapılarını yıkmak değil, amaç devrimdir. Grup yapılarının yıkılması, bu mücadele sürecinin yan ürünleri olarak değerlendirilmelidir.

Grupçuluğa karşı mücadele ederken, karşılaşılacak en önemli engellerden biri de, grup yapılarını korumada ısrarlı olanların kullanacakları grupçu şiddettir. Grup çıkarlarını korumak için gösterilen tepki, kimi zaman ideolojik ve teorik yetmezlik nedenleriyle kaba bir şiddete dönüşür. Devrimcilere ve halka karşı da kullanılan bu şiddete bazı gruplar, «devrimci şiddet» adını takarlar. Oysa bu, devrimci şiddet değil, devrime karşı bir şiddettir. Küçük burjuvazinin, çöken bir sınıf olmasından kaynaklanan, proletaryaya ve tüm emekçi halka karşı kullandığı gerici bir şiddettir.

Şiddetin başlıca iki türü vardır.

1) Çöken sınıfların gerici şiddeti;

2) Gelişen güçlerin, gelişmelerinin önündeki engelleri aşmak için kullanmak zorunda kaldıkları, kitlelerin gücüne ve bilincine dayanan şiddet; devrimci şiddet.

Şiddetin devrimci ya da karşı-devrimci olmasını belirleyen esas, onun sınıf içeriği ve şiddetin yöneldiği hedefin niteliğidir.

Biz, çökenlerin, burjuvazinin ve toprak ağalarının gerici şiddetini değişik biçim ve nitelikleriyle hergün çevremizde soluyoruz: özellikle de son günlerde. Bu şiddetin içinde, kendilerine «proleter devrimci» diyenlerin katkısını da görürsek şaşmayız. Çünkü bu şiddet de, özünde çöküşün çaresizliğinden kaynaklanmaktadır. Tepedeki bir avuç «bilgin»in, dar, bağnaz anlayışları tabana yansıdıkça, daha da daralmakta, gericileşmektedir. Tepedekiler, grupçuluğu teorik, felsefi ve ideolojik kılıflarla ayakta tutmaya çalışırlarken, tabandakiler grupçuluğu, ideolojik ve teorik yetmezlikleri nedeniyle gerici bir şiddetle, yaymaya ve korumaya çalışıyorlar.

Partileşme süreci içinde bulunan ülkemiz proleter devrimci hareketi bağrında taşıdığı ML eğilimli gruplar arası ideolojik ve siyasi mücadele sonucu, yanlış çizgilerin aşılması, doğru birikimlerin, tahlillerin ve tesbitlerin birleştirilmesi ile, işçi sınıfının en ileri unsurlarının bu temelde birliğinin sağlanması üzerine, doğru çizginin oluşturulması ve doğru çizgi çevresinde toparlanılması ve bu çizginin geliştirilmesi temelinde, devrimci partisine kavuşacaktır ve emekçi kitlelerin birliğini sağlayacak doğru adımları atacaktır. Doğru bir mücadele ve doğru birikimler temelinde sağlanmamış birlikler, ilkesiz birlikler, adına «parti» de dense, hayatın gerçekleri karşısında çöker, dağılır.

Bu yazının ikinci bölümü olan «Sonuç ce Önerilerimiz» bölümünü gelecek sayımızda yayınlayacağız.

NİHAT BEHRAM

"FAŞİZM" ANLAYIŞLARI VE M-L TUTUM ÜZERİNE -II-

DEVLETİN SINIFSAL ÖZÜNÜ VE BU ÖZÜN SİYASİ REJİM BİÇİMİNİ DOĞRU TESPİT EDEMEDEN DEVRİMİN YOLUNU GÖREBİLMEK OLASI DEĞİLDİR

Devletin sınıfsal özü burjuva diktatörlüğü iken, onun siyasi rejim biçimlenişi her zaman faşist diktatörlük değildir. Faşist diktatörlük burjuva diktatörlüğünün emperyalizm ve proleter devrimleri çağında bir siyasi rejim biçimi ve fakat tek siyasi rejim biçimi değildir. Çağımızda siyasi rejimi, siyasi gericilik olarak şekillenen burjuva diktatörlüğünün, siyasi gericiliğini, demokratik hak ve özgürlüklerin had safhada gaspedildiği faşist diktatörlük olarak uygulaması yarı-sömürgelerde emperyalizme en bağımlı, en gerici, en şoven kesimin kendi sınıfsal özünün nihai bir özlemi ve fakat bu özlemin somutlanması dileğe bağlı birşey değil, sosyo-ekonomik koşulların, zamanın, mekanın ve gerek iç gericiliğin ve sermaye kanatlarının kendi iç çelişkileri, gerekse kendisiyle halk arasındaki çelişkilerin bir sonucu olarak ortaya çıkar. Bu olgu doğru tespit edilmeksizin gerek sağlıklı bir devrim mücadelesi ve gerekse buna bağlı olarak sağlıklı bir anti-faşist mücadele olası değildir. Yerli gericiliği çelişkisiz bir bütün olarak ele alan ve onun siyasi rejimini utangaç bir dille ya da açıkça, sürekli faşist diktatörlük olarak tespit eden anlayış bütün keskin devrimciliğine karşın, başta faşizme karşı mücadelede sağcılık olmak üzere, bir yığın hastalığın kaynağıdır. Bu tutumun temsilcileri bütün devrimcilik iddialarına rağmen son çözümde faşizme bilinçsizce hizmet ederler. Çünkü yerli gericiliğin iç çelişmeleri karşısındaki kayıtsızlık son çözümde yerli gericiliğin en azgın, en saldırgan, en şoven kesimine yarar. Öte yandan yerli gericiliğin en azgın, en saldırgan, en şoven kanadının terör odaklarıyla aktif mücadeleyi siyasi kitle çalışmalarından kopuk, siyasi ve toplumsal gerçeklerin açıklanmasından kopuk faşist demagojilerin teşhirinden kopuk, bir başına devrim mücadelesi olarak anlamak da son derece yanlış ve hatalı bir tutumdur. Gerek aktif antifaşist mücadelenin gereği ve önemini kavramayıp, herşeyi kitle örgütlenmesinde çözüme bağlama tespiti; gerekse hedefi kitle örgütlenmesi olmayan, kitle örgütlenmesiyle derinleştirilip pekiştirilmeyen aktif anti-faşist mücadele tespiti, devletin sınıfsal özünün ve siyasi rejim biçiminin yanlış tespitinden kaynaklanmaktadır. İki tutumun temsilcileri de ML ittifaklar politikasından ML devrim anlayışından, ML anti-faşist mücadele anlayışından yoksundurlar ve kimi zaman «sağ» kimi zaman «sol» tutumlar içinde debelenirler. Her iki tutumun sahibi de gerek devrim mücadelesi ve gerekse buna bağlı olarak anti-faşist mücadelede devrimin güçlerine ve en geniş kitlelere doğru bir yol gösteremez, ideolojik, siyasi ve örgütsel olarak doğru bir önderlik yapamazlar.

Önceki yazımızda faşizme ilişkin olarak görüşlerimizi genel hatlarıyla belirttik. Kısaca özetlemek gerekirse: Bugün yurdumuzda işbirlikçi tekelci burjuvazi ve toprak ağalarının sınıfsal ittifakı temelinde şekillenen devletin «burjuva diktatörlüğü» özü, siyasi rejim olarak yoğun bir «siyasi gericiliğe» tekabül etmektedir. Biz bu rejim biçimine, anti-demokratik burjuva diktatörlüğü, gerici burjuva diktatörlüğü diyoruz ve devletin faşistleştirilmesi sürecinin bir aşaması olarak görüyoruz. Yurdumuzda (12 Mart döneminde olduğu gibi) tepeden bir müdahaleyle yarı askeri faşist diktatörlüğü uygulama ve faşizmi kurumlaştırma girişimleri bulunmakla birlikte, sınıfsal özü burjuva diktatörlüğü olan devletin, siyasi rejim biçimi bugün faşist diktatörlük değildir. Bugün yerli gericiliğin en azgın, en şoven, en saldırgan kesimi fa-

şist diktatörlük özlemlerine kitle tabanı aramakta, bir yandan devrim güçlerini zayıflatmayı, kitlelerin ileri unsurlarını ve özellikle emekçi kitleleri sindirmeyi ve bunun bir parçası olarak bir yandan da devrim güçlerinin zayıflığı şartlarında yaratılan iç savaş (iç kargaşalık) ortamında, dolaylı dolaysız güçlerinin harekete geçmesi ile devlete tam hakim olmayı hesaplamaktadırlar. Onların bu hesaplarının vardığı boyut, yerli gericiliğin iç çelişkilerini de dışa vurmuş ve keskinleştirmiştir.

Öte yandan burjuva diktatörlüğünün siyasi gericiliğinin bu günkü temsilcileri (CHP de dahil olmak üzere) ekonomik buhranı emekçi kitlelerin üzerine yığma, kitle mücadelelerini **dindirecek sindirme**, demokratik hak ve özgürlüklerin her katresini adım adım gaspetme, yani faşizmi devlet katlarında içten içe kurumlaştırma ve faşist diktatörlüğe geçme sürecini yaşamaktadır. Bu gelişme, özü burjuva diktatörlüğü olan devletle çelişmeyen, tersine onun doğal bir sonucu olarak şekillenen bir gelişmedir. Bu gerçek bizim gözümüzden yerli gericiliğin en azgın, en saldırgan, en şoven kesiminin faşizme ilişkin özlemini gizlememeli, bizi yerli gericiliğin iç çelişmeleri karşısında kayıtsız bırakmamalıdır. Onlar **sadece** demokratik hak ve özgürlüklerin had safhada gaspını, kitlelerin **sindirilmesi** ve bu yolla ekonomik buhranın **dindirilmesi** ve yükünün emekçi halka yığılmasını **değil**, bizzat burjuvazinin, kendileri dışındaki bütün siyasi örgütlenme biçimlerini de tehdit ediyorlar.

MHP'nde ve dolaylı olarak AP'nde siyasi legal formülasyonunu bulan faşist diktatörlük özlemi, ülkemizde yaygın bir örgütlenmeye sahiptir. Bunun bir ucu devlet katlarında kurumlaşmış mevzilerinde, bir ucu kitle tabanında ifadesini bulmaktadır. Kontrgerilla ordu, POL-BİR polis içindeki has mevzileridir. MİSK, ÜLKÜ-BİR, ÜGD ...v.s. faşist terörü temel alan örgütlenmelerinin işçiler, öğretmenler gençler v.s. içindeki legal maskeleridir. ETKO, TİT resmi destekli sivil faşist milis örgütlenmeleridir ve tümünün kumandası CIA'dadır. Yerli gericiliğin emperyalizme en bağımlı en azgın en saldırgan en şoven ve vakit geçirmeksizin faşist diktatörlüğü özleyen bu kesimi ile, bu günkü siyasi rejimi temsil eden gerici kesimi arasındaki iç çelişki devrim davası açısından en ufak kayıtsızlığı bile bağışlanmaz kılacak bir özellik göstermektedir.

Yani faşist diktatörlük, burjuva diktatörlüğünün bir siyasi rejim biçimi ve fakat tek siyasi rejim biçimi değildir. Gerek burjuvazinin has örgütleri ve gerekse burjuvaziye yamanan ve giderek onunla bütünleşen, onun özlemlerini şekillendiren örgütler, burjuva diktatörlüğünün her siyasi rejimini çelişmez olarak temsil edebilir. Bu gerçek bize burjuva diktatörlüğünün her siyasi rejim biçiminin faşist diktatörlük olduğu tespitini yaptırmamalıdır Eğer böyle olursa yerli gericiliğin iç çelişmelerine karşı kayıtsız, faşizmin kurumlaştırılma girişimlerine, faşist diktatörlük özlemi temelindeki girişimlere karşı mücadelede rotasız, anti-faşist mücadele de şaşı ve hastalıklı, devrim mücadelesinde devrimden çok, burjuvaziye yarayışlı kalınır.

Faşizmi devlet katlarında kurumlaştırmanın ve faşist diktatörlüğe geçmenin bir odağının da, bugünkü siyasi rejim olduğunu görememek, aynen bugünkü siyasi rejimin adını faşist diktatörlük koymak kadar yanlış ve M-L dışı bir tutumdur. Evet, burjuva diktatörlüğünün, gereğinde somutlamak istediği faşist diktatörlük özleminin bir odağı da, bugünkü «siyasi gericiliğin» temsilcileridir. Çünkü yerli gericiliğin her kesimi sonuç olarak burjuva diktatörlüğü sınıfsal temelinde ifadesini bulur. Ne var ki bu gerçeği göremeyenler, tıpkı yerli gericiliği çelişmesiz bir bütün olarak görenler gibi son derece yanılgı içindedirler. Onlar burjuva diktatörlüğünün emperyalizm döneminde de demokrasiyi temsil edebileceğini düşünmekte ve faşizmin devlete dışardan bir tehdit olduğunu sanmaktadırlar. Biz bu nedenlerle diyoruz ki gerek «faşist diktatörlük» tespitinin ve gerekse «faşizm tırmanıyor - faşizme geçit yok» tespitinin sahipleri, son derece hatalılar ve M-L dışı bir anlayışı temsil ediyorlar.

Evet, bu arkadaşlar her iki konumda da son derece hata içindeler. Gerek «faşizm tırmanıyor» derlerken ve gerekse şimdi «faşist diktatörlük» derlerken. Üstelik te faşizme ilişkin doğru tespit ve doğru mücadele önerilerinin son derece önemli olduğu bir dönemde. Ve görülen odur ki siyasi tespitlerinde alabildiğine bağnaz, tutucu ve hatalarında ısrarlılar. Çünkü küçük burjuvaca bir ihtirasla şekillenen grupçuluk, siyasi tespitlere ilişkin olarak «tek doğru siyaset biziz», «bütünlüklü tek çizgi biziz» «siyasi inşamız tamamlandı» gibi acelece söy-

lenivermiş sözlerle pekişti. Onların teorik tespitleriyle, yaşanan somut hayat bu derece aşikar bir çelişki gösterdiği halde, teorik tespitler ve pratik öneriler arasında alabildiğine karmaşaya, açmaza düşüp, sıkıştıkları halde «hayat bizi doğruladı» cümleleriyle yakın geçmişteki ve halâ sürmekte olan hatalarını gizlemeye çabalıyorlar. Hayatsa sadece kendi gerçeğini doğruluyor.

İçten önerimiz odur ki bu soruna ilişkin tespitler bütün kadrolar nezdinde yeniden tartışılsın, değerlendirilsin. Ve içten düşüncemiz odur ki, küçük burjuvaca olan grupçu hırs ve tutuculuk, tek doğru olma iddiası ve ihtirası aşıldıkça bir çok sorun gibi, devrimci mücadelenin günümüzdeki bu son derece önemli sorunu da açıklığa kavuşacak ve hatalar düzeltilecektir.

Biz bu anlamdan olarak, konuya ilişkin düşüncelerimizi değişik noktalara dikkat çekerek yineliyoruz. Soruna ilişkin hataların üstüne gitmeyi ve sergilemeyi görev sayıyoruz. Kuru formül ezberciliği, şablonculuk, grup tutuculuğu, yanılmış olmaktan korku, ihtiras, kendini beğenmişlik, entrika, bağnazlık hiç bir zaman hayır getirmemiştir. İnandığımız yolda savunduğumuz ve doğru olduğunda ısrar ettiğimiz düşünceleri birkez daha özümleyerek, araştırarak, karşılaştırarak ve pratikteki denenmişliği izleyerek gözden geçirmemiz bize hiç bir şey kaybettirmez. Tam tersine, sonsuz yararı olacaktır.

Devrim mücadelemizin günümüzdeki en önemli sorunlarından birisi kuşkusuz ki «faşizm» konusudur. Farklı grupların farklı faşizm tespitleri ve buna bağlı olarak farklı «anti-faşist» mücadele anlayışları var. Genellikle sol «faşist diktatörlük» tespiti, pratiğe aktif anti-faşist mücadeleyi reddeden bir sağ hantallık halinde yansıyor. Kimisi faşistlerle dövüşü devrim mücadelesi olarak anlıyor, faşistlerle dövüşün kitle örgütlenmesi ve devrim mücadelesiyle derinleştirilmesi gereğini kavramıyor; kimisi kitle örgütlenmesi olmadan faşistlerle dövüşülemeyeceğini, faşist terör odaklarına uygulanan şiddetin «maceracılık» olduğunu söylüyorlar ve tutumlarıyla teslimiyeti, sağ çığırtkanlığı sergiliyorlar; ve bütün bu arkadaşların bir tek ortak yönleri var: «tek doğrunun kendileri olduğu»...

Basmakalıpçı yaklaşım, şabloncu analiz yöntemi her sorun karşısında olduğu gibi, faşizme ilişkin olarak ta sağlıklı bir sonuçlanmayı temsil edemez. Marksizm, o ancak yaratıcı bir tarzda kavranıldığı zaman bir anlam ifade eder. Yoksa o bir demagoji yığınağı haline gelir. Bütün oportünistlerin, revizyonistlerin (ve hatta burjuvazinin bile) marksizmi işlerine geldiği gibi kullanışları ve onu bir demagoji yığınağı haline getirerek kendilerini maskeleme çabaları bilinen bir şeydir. Marksizm ancak yaratıcı bir tarzda kavranıldığı zaman bir devrim silahıdır. Yoksa hedefler şaşar, geri teper. Bütün gedikli oportünistler böyle yapmıyor mu? Marksizmin hiçbir zaman ve mekânda değişmez olan yanı ile, onun zaman ve mekân koşullarına göre canlı bir değişim göstermesi gereken yanını, istedikleri gibi altüst eden ve onu bir demagoji yığınağı haline getiren bütün gedikli revizyonistler böyle yapmıyor mu?

Marksizmin «zaman ve mekana», «sosyo-ekonomik koşullardaki farklılığa» göre canlı bir değişim gösterişi kavranılmaksızın, onun her zaman, mekân ve koşuldaki değişmez olan yanı da kavranılamaz. Onun değişen ve değişmeyen yanları canlı bir birlik, bütünlük gösterir. Onun bu niteliği ancak yaratıcı bir kavrayışta benliğini kazanır ve bir anlam ifade eder. Yoksa kendi kendiyle çelişen, bir yanı bir yanını yalanlayan bir demagoji yığınağı olur. Marksizm ne bir dogmalar yığınağı ve ne de her gün yeniden keşfedilen bir şeydir. O değişmez özünün aydınlığıyla, farklı konum ve koşullarda, sorunların çözümüne ışık tutan, olumlu değişim doğrultusunda canlı bir değişim kazanan bir bilim, bir ilkeler bütünü, bir rehber, bir devrim silahıdır...

Bugün birçok sorun karşısında olduğu gibi, faşizme ilişkin olarak ta dogmacı, basmakalıpçı, şabloncu bir tespit yöntemi grupların tespitlerine çıkış noktası olmaktadır. «Çağımızda geri kalmış, sömürge, yarı-sömürge ülkelerin tek devlet biçimi faşist diktatörlüktür» tespiti böyle bir anlayışın sonucudur. Biz diyoruz ki çağımızda sömürge, yarı-sömürge ülkelerdeki devletin özlemi ve hedefi faşist diktatörlük olmakla birlikte, onun tek biçimi faşist diktatörlük değildir. Faşist diktatörlük, burjuva diktatörlüğünün siyasi gericiliğinin had safhaya vardığı bir biçimi ve nihai özlemidir. Ancak böyle bir tespittir ki yerli gericiliğin iç çelişmelerini açığa çıkarır. Ve devrimcileri bu manzara kar-

şısında kayıtsız bırakmaz. Ancak böyle bir tespitledir ki, Marksist-Leninist ittifaklar kuramının hayati önemi fark edilir...

Sömürge, yarı-sömürge ülkelerdeki her koşul ve konumda devlet biçiminin faşist diktatörlük olduğu tespiti açıkça (ya da utangaç bir ifadeyle de olsa) «sürekli faşizm» tespitidir.

Biz bu anlamdan olarak diyoruz ki, diğer sorunların olduğu gibi faşizmin de her ülkenin ekonomik, ulusal, tarihi, sosyal konumu ve özellikleri hesap ve incelenerek değerlendirmesi yapılmalıdır. Faşizm değerlendirmesi sağlıklı bir temel taşımadan, faşizmden neyin anlaşıldığı belirginleşmeden, anti-faşist mücadelenin rotası, güçleri, ittifakları, stratejisi, taktikleri açıkça kavranılmadan «kahrolsun faşizm» çığlıklarının her hangi bir ifade gücü, bir anlamı ve bir önemi yoktur. Ve hatta diyebiliriz ki «kahrolsun faşist diktatörlük» çığlıklarıyla da olsa, yanlış tespitlerin getirdiği yanlış öneriler, devrimin güçlerini zayıflatır, düşmana gelişme zemini hazırlar.

Faşist diktatörlük emperyalizm ve proleter devrimleri çağının bir olgusudur ve fakat emperyalist mihrakların çıkarlarının tehlikeye düştüğü sömürge, yarı-sömürge ülkelerde, emperyalizme bağımlı güçlerin en gerici, en saldırgan, en şoven kesimlerinin, kısıtlı demokrasi koşullarında bile, yoğun siyasi gericilik ve hatta faşistleştirilmiş koşullarda bile ülkenin yönetilemez duruma gelmesi sonucu, buhranın ve devrimci halk hareketlerinin karşısında sığınmak ve imkânlarını kuşanmak durumunda kaldıkları, böylece (burjuvazinin diğer kanatlarını da kapsamak üzere) toplumun bütün katlarında siyasi tekellerini kurmayı, ekonomik buhranı emekçi halkın üzerine yığmayı, bütün hak ve özgürlükleri gaspetmeyi, kitlelerin ileri unsurlarını sindirmeyi, devrimci unsurlarını katletmeyi hesapladıkları bir yönetim biçimidir.

Faşist diktatörlük her zaman yukardan aşağı kurumlaşan bir devlet biçimi olarak ortaya çıkmaz. Kimi zaman ise bir kitle tabanı üzerinde yükselir ve devlet katlarındaki mevzileriyle bütünleşerek (ve emperyalist mihrakların da itici gücüyle) siyasi tekelini oluşturmaya, devlete tam hakim olmaya çalışır. Bu durum bizi, devletin sınıfsal özünün ve onun siyasi rejimini şekillendiren güçlerin, faşist diktatörlük özlemiyle uzlaşmaz bir çelişki yaşadığı tespitine götürmemelidir. Emperyalizm ve proleter devrimleri çağında burjuva diktatörlüklerinin sömürge, yarı-sömürge ülkelerdeki siyasi gericiliği, kendi özüyle çelişmeksizin ve onun belli şartlarındaki doğal bir değişimi olarak faşist diktatörlüğe dönüşebilir. Çünkü faşist diktatörlük özünde bu sınıfların bir devlet biçimidir. Fakat yine bu bizi, siyasi rejimi yoğun gericilik olarak biçimleyen ve zora düştükçe yeni önlemlerle faşistleştiren ve her an faşist diktatörlüğe geçebilecek olan yerli gericiliğin çelişmesiz bir bütün olduğu tespitine götürmemelidir. Yerli gericiliğin iç çelişmelerine karşı kör ve kayıtsız kılmamalıdır. Emperyalizmin çıkarlarını temsil eden, burjuvazi ve toprak ağalarının çıkarlarını temsil eden, burjuva diktatörlüğünün siyasi biçimlenişi olan her güç, gericiliği temsil eder ve her biri kendi şartlarına uygun olarak faşist diktatörlüğü zorunlu bir ihtiyaç olarak görebilir. Ve fakat aralarındaki iç çelişki aynı doğrultudaki farklı siyasi rejim özlemleri olarak dışa vurabilir. Yerli gericiliğin, devletin siyasi biçimlenişini siyasi gericilik olarak temsil eden kesimiyle, devletin siyasi rejimini vakit geçirmeksizin faşist diktatörlük olarak biçimlendirmeyi özleyen en azgın, en saldırgan, en şoven kesimi arasındaki çelişmenin sağlıklı tespiti son derece önemlidir. Bu tespit yapılmaksızın anti-faşist mücadele kavranılamaz, anti-faşist mücadelenin değişik mücadele biçimleri kavranılamaz. Anti-faşist mücadelenin kitle örgütlenmesi temelinde ve devlete yönelik devrim doğrultusu ve anti-faşist mücadelenin, faşist diktatörlük özlemi temelinde örgütlenen terör mevzilerine karşı, devrimci şiddet uygulaması gereği, bir bütünlük içinde kavranılamaz. Bu tespit yapılmaksızın «sağ» ve «sol» hastalıklar sürekli birbirini izler. Bu tespit yapılmaksızın yerli gericiliğin iç çelişmeleri karşısında «kayıtsızlık» kaçınılmazdır.

İşte bu nedenlerden ötürü gerek «faşist diktatörlük» ve gerekse «faşizm tırmanıyor» tespitleri günümüz Türkiye'sinde gerçeğin nitelemeleri değil, gerçeği çarpıtan ve mücadele yolunu karartan, kimi zaman «sağ» kimi zaman «sol» hastalıklara kaynaklık eden tespitlerdir.

Gerek devletin ordu ve polis gibi açık baskı güçleri içindeki ve gerekse devletin diğer katlarındaki mevzilerinde vakit geçirmeksizin faşist diktatörlük özlemini temsil eden, yerli gericiliğin en azgın, en saldırgan ve en şoven ka-

nadı, bu özlemlerine kitle tabanı zemini aramaktadır. Kontr-gerilla, Pol-Bir'de açık yansımasını bulmuştur. MİSK, Ülkü-Bir, ÜGD vs. faşist diktatörlük özlemi için kitle tabanı oluşturmanın açık mevzileridir ve silahlı terör örgütlenmelerine sıçrama noktalarıdır.

Bugün yurdumuzda toplumun bütün katmanlarında hızlı bir siyasileşme ve siyasi saflaşma yaşanmaktadır. Bu saflaşma ve siyasi ayrışma, devletin bir baskı gücü olan polis içinde de yansımasını bulmaya kadar varmıştır. (Pol-Bir, Pol-Der ayrışması bunun bir sonucudur.)

Giderek çıkarlarını faşist diktatörlükte gören unsurlar, ABD emperyalizmine en bağımlı, en saldırgan, en azgın, en şoven kesimlerin faşist diktatörlük özlemlerine kitle tabanı oluşturmaktalar. Küçük burjuvazi ve orta burjuvazinin belli kesimlerinde, onların bu arayışları yankı bulmaktadır. Bu kesimler yerli gericiliğin en azgın, en saldırgan, en şoven kesiminin, AP'nin MHP'leşmesi, MHP'nin güçlenmesi «milli devlet - güçlü iktidar» «tek şef» özlemlerine kitle tabanı oluşturmaktadırlar. Sivil faşist çeteler kitle tabanı buldukları kesimlerde örgütlenip, yaygınlaşmaya çalışmaktadırlar. Kitle içi örgütlenme ve yaygınlaşmayı bir açıdan kitlelerin ileri unsurlarını sindirmenin ve öncüleri yoketmenin; bir açıdan ise, faşist diktatörlüğe geçebilmenin iç savaş, terör zemini olarak görmektedirler.

Öte yandan derinleşen ekonomik buhran, bunun sonucu olarak yüz gösteren siyasi buhran, yükselen kitle tepkisi, siyasi gericiliğin çarklarını zorlamaktadır. İşleyemez olmaya başlayan çarklar, dişlerini sıkılaştırmaktadır. Bizzat devletin bir siyasi rejim biçimi olarak faşist diktatörlük, oluşma süreci yaşamaktadır. Faşist diktatörlüğe taktik anlamda, geçici olarak karşı olan siyasi ve toplumsal güçler de, zorunlu hallerde, faşist diktatörlüğü kurmaya çalışabilirler. Öyle ki, faşizme karşı olduğunu söyleyen bugünkü gerici hükümet ve CHP, bir yandan yerli gericiliğin en azgın, en saldırgan, en şoven kesimleriyle çelişki yaşar ve mücadele ederken, öte yandan yukarda sözünü ettiğimiz koşulların bir sonucu olarak, adım adım gericiliğini yoğunlaştırmakta, kendi içinde de bir ayrışma yaşayarak, faşist diktatörlük ortamına patlamasız bir geçişin zeminini hazırlamaya hizmet etmektedir. «Anarşiye» karşı olma maskesi altında ardı ardına getirilen yeni «önlemler» adım adım demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlamakta, gerici burjuva diktatörlüğünün bir özlemi olan faşist diktatörlüğe geçişi kolaylaştırmaktadır. Kitlelerin, aydın katların, anti-faşist güçlerin doğru bir mücadele önderliğinden yoksun bulunuşları, burjuva diktatörlüğünün hesaplarını kolaylaştırmakta ve hatta onlar kitle örgütlenmesini hedef almayan «sol» mücadele ve faşist terör yuvalarına aktif mücadeleyi kavramayan sağ hantallıklar kadar CHP'yle bütünleşen, ona sığınan ve anti-faşist mücadelede onun önderliğine teslim olan aydınlardan da yararlanmaktadır.

Devrimciler bütün bu olguları çok sağlıklı bir tarzda tespit edebilmelidir. Bugün devrimciler ve emekçi kitlelere düşen görev MHP ve dolayısıyle AP'nin temsil ettiği faşist diktatörlüğü hedefleyen güçler kadar, bugün için siyasi gericiliği temsil eden, ve fakat faşist diktatörlüğü temsil etmeye aday olan güçlerle de mücadele etmelidir. Reformizme karşı mücadelenin ertelenmesi temelinde faşizme karşı mücadele edilemez.

Ne varki, anti-faşist mücadelenin farklı hedeflere karşı mücadele yöntemleri de farklılık göstermektedir. Biz diyoruz ki faşist diktatörlük özlemi temelinde silahlı terör örgütlenmesi içinde olan yerli gericiliğin, silahlı terör yuvalarına karşı devrimci şiddet uygulanmalı ve bu kitleler arasında yaygınlaştırılıp, bunun haklılığı kitlelere kavratılmalı ve bu anti-faşist mücadele biçimi, kitle örgütlenmesi ve esastaki DHD mücadelesinin bir parçası olarak alınmalı, kitle örgütlenmesiyle bütünleştirilip, pekiştirilmelidir. Ve yine biz diyoruz ki, reformizmin adım adım bugünkü anti-demokratik burjuva diktatörlüğüyle bütünleşmesi ve onun bugün temsil ettiği siyasi gericiliği, faşist diktatörlüğe doğru ilerletmek ve patlamasız geçirme hesaplarına karşı, demokratik hak ve örzgürlükleri son kırpıntısına kadar koruma mücadelesi vermeliyiz. Biz diyoruz ki ,bu iki mücadele de bir bütünün, DHD mücadelesinin parçalarıdır. Ve yine biz diyoruz ki, yerli gericiliğin arasındaki iç çelişmeler görülmeksizin, ve bu iç çelişmelere karşı uyanık, duyarlı davranılmaksızın, anti-faşist mücadele ve devrim mücadelesi kavranılamaz; anti-faşist mücadelede, farklı hedeflere karşı farklı mücadele yöntemleri kavranılamaz; anti-faşist mü-

cadelede ittifaklar ve cephe politikası kavranılamaz; devrim mücadelesinde önderlik kavranılamaz... Bu sorun doğru tespit edilmeksizin, devrimin yolunu görebilmek olası değildir.

Ve en önemlisi biz diyoruz ki, doğru bir mücadele arayışının önündeki en yakın ve zararlı engel, bağnaz grupçuluk, tekkecilik, devrim tekelciliği, şabloncu bakış tarzı ve grupçuluktan kaynaklanan «şaşmaz olma» iddialarıdır.

Sorunlar karşısındaki sağlıklı tespitler ve doğru mücadele örgütlenmesi için, hataların mahkûm edilmesi, halka ve devrime yarayışlı olunabilmesi için, ülkemiz devrimci hareketlerini sıtması altında tutan grupçuluğun aşılması gerekmektedir.

Ancak böyledir ki devrimciler siyasi tespitlerinde bağnaz, sekter, tekkeci ve tekelci olmayacak; tespitler kitle tabanından demokratik ölçüler içinde tartışılabilecek, yanlış eğilimler mahkûm edilebilecektir.

Gerek faşist terör yuvalarına karşı aktif-anti-faşist mücadele, gerek demokratik hak ve özgürlüklerin adım adım gaspına karşı demokratik hak ve özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesi mücadelesi ve gerekse bütün bunların toplamı ve derinleştirilmesi olan kitlelerin DHD' ne örgütlenmesi ve devrim mücadelesi, bütünlüklü bir kavrayışla özümlenmeksizin, faşizm karşısında doğru bir tutum olası değildir. Farklı mücadele alanlarında farklı mücadele yöntemleri, farklı ittifaklar ve farklı taktikler gerektiren devrim davasının bütünlüklü özü kavranılmaksızın, onu herhangi bir parçasıyla temsil edebilmek te olası değildir.

İstenildiği kadar anti-faşist çığlıklar atılsın, mücadele yolu ve yöntemi doğru tespit edilmeksizin, bunun için de ilk elde sorun doğru tespit edilmeksizin başarı ve doğru mücadele olası değildir.

Biz bu nedenle diyoruz ki, anti-faşist heyecan ve nefret içinde olan birçok arkadaş ve grup, yanlış tespitleriyle ve bu yanlış tespitlerinden kaynaklanan yanlış mücadele ya da pasifizm önerileriyle faşizmin gelişmesine, bir yandan faşist terör yuvalarının soluklanmasına, bir yandan siyasi gericiliğin saman altından patlamasız faşist diktatörlük zemini aramasına hizmet ediyorlar. Yanlış tespitlerin somut hayatla apaçık çeliştiği bir dönem yaşıyoruz. Yanılmış olabilmenin karşısında hırçınlaşma ve hırslanışı bir kenara koyalım ve hatalar karşısında açık yürekli olalım. Siyasi bir hareketin ciddiyeti, onun hataları karşısında takındığı tutumla ölçülür.

Şimdi soruyoruz: kendilerine proleter devrimci diyenlerin ve dolayısıyla da anti-faşist mücadelenin önderi sayanların geçtiğimiz seçim dönemindeki tutumları neye hizmet etmiştir. Kitlelerin ileri unsurlarının, kadroların ve tabandaki devrimcilerin MHP'li, AP'li faşist adaylara karşı CHP li yada bağımsız listelerde olabilecek demokrat adayları destekleme, MHP'li faşistlere seçim ortamında özgürlük tanımama gibi bir düşünce içinde iken, seçimlere bir hafta kala, kendilerine proleter devrimci diyen kimi yayın organlarının CHP ve MHP'yi aynı küfeye koyarak, utangaç bir tarzda seçimleri boykot edişi, MHP ye seçim ortamında özgürlük tanıyışı, ve kendi cılız güçlerinin oy potansiyelini ölçme telaşına kapılışları, kendi aralarında tespitte «solculuk» yarışına girişleri ve bunun doğal bir sonucu olarak, seçim pratiğindeki aşırı sağcılıkları, neye ve kime hizmet etmiştir?

Onlar tek ML tutum saydıkları utangaç boykotlarıyla, faşizmin gelişmesine, yerli gericiliğin en azgın en saldırgan, en şoven kanadının kitle tabanı oluşturma olanağı kazanmasına, 1000 in üzerinde ülkü ocakları ve faşist terör yuvalarının örgütlenmesine, anti-faşist olduğunu söyleyen, kitleye 141-142 yi kaldıracağını söyleyen CHP'nin bu vaadlerinden caymasına fırsat bulmasına, onun özündeki sahtekârlığının kitlelerce kolayla kavranılmayacak gerekçelerle kılıflamasına, nazik bir denge ortamında aydın katların reformizmin etkisi altına itilmesine, devrimci taleplerden uzaklaştırılmasına, reformizmin ömrünün uzatılmasına, sağ reformizmin palazlanmasına, oportünistlerin gelişmesi ve «sol»a saldırma maskesi altında ML düşünceye saldırmasına, revizyonizmin aydınları ve emekçi kitleleri daha çok etkilemesine hizmet ettiler. Ve bu hizmetleriyle ML ye ihanet ettiler! Bu yanlış tutumun acısını herkesten çok uğruna dövüştüğümüzü söylediğimiz emekçi kitleler ve halkın ileri kesimleri çekmiştir. Bu yanlış tespit ve tutum halka zarar, burjuvaziye fırsat ve yarar sağlamıştır.

Unutulmamalıdır ki seçimlerdeki yanlış tespit ve tutum, yerli gericiliğin iç çelişmeleri

karşısında kayıtsız kalmanın en yoğun ifadesini kazanmış ve MHP'nin çeşitli illerde bir çok ilçe, nahiye ve köylerde mahalli adaylarına çok az oy farklarıyla seçilme olanağı vermiştir. Bu da faşist terör yuvalarının seçimlerden başlayarak çok kısa bir süre içinde yaygınlaşmasına zemin hazırlamıştır. Seçim dönemindeki yayın organlarında yerli gericiliğin iç çelişmelerine karşı sağır ve dilsizliğin birer açık belgesi olan birçok grubun, bugün faşist terör yuvalarına karşı mücadele çığlıkları atarken biraz da kendi geçmişlerinin üstüne yürümeleri gerekmiyor mu?

Seçimler karşısında «sol» bir tespitin doğal bir sonucu olarak aşırı «sağ» bir tutum (pratik) izleyen arkadaşlar, hataları çok geçmeden hayat tarafından ortaya çıktığı halde, mevki kaybetme hırsı, «tek doğru şaşmaz olma» etiketinin yırtılması korkusu gibi, küçük burjuva bir duygu olarak şekillenen grupçuluk nedeniyle, bugün, yaşanan gerçeğe karşı bile, kör ve sağır duruyorlar. Ve hatta dünkü hatalarını örtbas edebilmek için, sürekli olarak gericileşen CHP yönetimini göstererek «işte bizim dediğimiz çıktı» «CHP gerçek yüzünü açığa vurdu» «seçim siyasetimiz doğrulandı» gibi sözlerle bir «kara mizah» sergilemektedirler.

Bu tutum kitleleri enayi yerine koymanın, onlara bir sürü gözüyle bakmanın; kitleleri ve devrim mücadelesine yeni katılan sempatizan unsurları aldatmanın bir ifadesidir.

Bu tutum «şaşmaz grup olma» iddiasından geri dönmemek için bir siyasi akrobasidir. Gerçekten korkmanın ve onu subjektif niyetle kamufle etmeye çabalamanın yoğunlaşmış bir biçimidir.

Çarpıtma ve tahrif temeli üzerinde kurulu olan herşey gerçeğin karşısında yıkılır.

Seçim sonrası gelişen olaylar, seçimleri utangaç bir tarzda boykot edenlerin, bu tutumlarıyla, hayati derecede önemli bir sınav anında, yerli gericiliğin iç çelişmeleri karşısında kayıtsız kaldıkları bu tutumlarıyla, faşizmi güçlendirdiklerini, reformizme «sol» bir maske ardında baston olduklarını, CHP'nin emperyalizmin çıkarlarıyla bütünleşmesini hızlandırdıklarını, demokratik hak ve özgürlüklerin mazeretli gaspına zemin hazırladıkları, oportünizm ve revizyonizmi güçlendirdiklerini, faşist diktatörlük özlemi temelindeki terör örgütlenmesine kitle tabanı bulma olanağı verdiklerini, aydınların anti-faşist tepkisini devrime çekme yerine, CHP ye ve onun gericileşmesine doğru ittiklerini söylüyoruz.

Karşı devrime bu hizmetin özünde, sol «faşist diktatörlük» tespiti yatmaktadır. Bugün ise aktif anti-faşist mücadeleyi «maceracılık» saydıran, aktif anti-faşist mücadelenin önemini karalayan, mücadele karşısında hantallığı ve pasifizmi temsil eden anlayışın altında bu «sol» tespitin «sağcı» özü yatmaktadır. (Bu noktada faşist diktatörlük «sol» tespitine karşın, bu teorik tespitiyle çelişen bir pratik içinde olan ve yerli gericiliğin en azgın, en saldırgan, en şoven kesimlerine ve onların silahlı terör odaklarına karşı aktif anti- faşist mücadele içinde olan güçlerin bulunduğunu da belirtiyoruz. Ne varki bu, onlar açısından da bu günün bir olgusudur, ve seçim döneminde yerli gericiliğin iç çelişmelerine karşı kör ve sağır durmuşlardır. Her ne kadar açık faşist terör yuvalarına karşı devrimci bir pratik içinde olsalar da, teorik tespitleriyle yerli gericiliğin iç çelişmeleri karşısındaki kayıtsızlıkları, onların bir yığın tutarsızlığı sürdürmelerine kaynaklık etmektedir.)

Marksistler siyasetlerini tespit ederlerken, sınıflar arası çelişmeleri ve içinde bulunulan tarihi koşulları, sosyo ekonomik yapıyı ve bu yapı karşısında farklı sınıfların farklı konumlarını iyi hesap etmeleri gerekir. Seçim döneminde bu yapılmış mıdır? Bizce yapılmamıştır.

Burjuva diktatörlüğünün siyasi rejimini faşist diktatörlük olarak şekillendirmek isteyen işbirlikçi tekelci sermayenin en büyük korkusu devrimdir. Yani onu, birçok koşulun yanısıra, en önemli olarak bir devrimci durum, böyle bir ihtimal devleti faşist diktatörlük olarak biçimlendirmeye başvurdurur. Onların, siyasi gericiliği yeterli görmeyip, devletin siyasi rejimini faşist diktatörlük olarak değiştirme eğilimini ve eylemini önlemenin mücadelesi, burjuvazinin iç-çelişmelerinden en iyi bir şekilde yararlanmayı gerektirir. Sadece emekçi kitleler ile burjuvazi ve toprak ağaları arasındaki çelişmeyi tespit etmek yeterli değildir. Bunu anlamamak ve görmemek, ML anlayıştan yoksunluğun ve siyasi körlüğün bir ifadesidir. Biz diyoruz ki, seçim taktikleri tespit edilirken burjuvazinin çe-

karşısında kayıtsız kalmanın en yoğun ifadesini kazanmış ve MHP'nin çeşitli illerde bir çok ilçe, nahiye ve köylerde mahalli adaylarına çok az oy farklarıyla seçilme olanağı vermiştir. Bu da faşist terör yuvalarının seçimlerden başlayarak çok kısa bir süre içinde yaygınlaşmasına zemin hazırlamıştır. Seçim dönemindeki yayın organlarında yerli gericiliğin iç çelişmelerine karşı sağır ve dilsizliğin birer açık belgesi olan birçok grubun, bugün faşist terör yuvalarına karşı mücadele çığlıkları atarken biraz da kendi geçmişlerinin üstüne yürümeleri gerekmiyor mu?

Seçimler karşısında «sol» bir tespitin doğal bir sonucu olarak aşırı «sağ» bir tutum (pratik) izleyen arkadaşlar, hataları çok geçmeden hayat tarafından ortaya çıktığı halde, mevki kaybetme hırsı, «tek doğru şaşmaz olma» etiketinin yırtılması korkusu gibi, küçük burjuva bir duygu olarak şekillenen grupçuluk nedeniyle, bugün, yaşanan gerçeğe karşı bile, kör ve sağır duruyorlar. Ve hatta dünkü hatalarını örtbas edebilmek için, sürekli olarak gericileşen CHP yönetimini göstererek «işte bizim dediğimiz çıktı» «CHP gerçek yüzünü açığa vurdu» «seçim siyasetimiz doğrulandı» gibi sözlerle bir «kara mizah» sergilemektedirler.

Bu tutum kitleleri enayi yerine koymanın, onlara bir sürü gözüyle bakmanın; kitleleri ve devrim mücadelesine yeni katılan sempatizan unsurları aldatmanın bir ifadesidir.

Bu tutum «şaşmaz grup olma» iddiasından geri dönmemek için bir siyasi akrobasidir. Gerçekten korkmanın ve onu subjektif niyetle kamufle etmeye çabalamanın yoğunlaşmış bir biçimidir.

Çarpıtma ve tahrif temeli üzerinde kurulu olan herşey gerçeğin karşısında yıkılır.

Seçim sonrası gelişen olaylar, seçimleri utangaç bir tarzda boykot edenlerin, bu tutumlarıyla, hayati derecede önemli bir sınav anında, yerli gericiliğin iç çelişmeleri karşısında kayıtsız kaldıkları bu tutumlarıyla, faşizmi güçlendirdiklerini, reformizme «sol» bir maske ardında baston olduklarını, CHP'nin emperyalizmin çıkarlarıyla bütünleşmesini hızlandırdıklarını, demokratik hak ve özgürlüklerin mazeretli gaspına zemin hazırladıkları, oportünizm ve revizyonizmi güçlendirdiklerini, faşist diktatörlük özlemi temelindeki terör örgütlenmesine kitle tabanı bulma olanağı verdiklerini, aydınların anti-faşist tepkisini devrime çekme yerine, CHP ye ve onun gericileşmesine doğru ittiklerini söylüyoruz.

Karşı devrime bu hizmetin özünde, sol «faşist diktatörlük» tespiti yatmaktadır. Bugün ise aktif anti-faşist mücadeleyi «maceracılık» saydıran, aktif anti-faşist mücadelenin önemini karalayan, mücadele karşısında hantallığı ve pasifizmi temsil eden anlayışın altında bu «sol» tespitin «sağcı» özü yatmaktadır. (Bu noktada faşist diktatörlük «sol» tespitine karşın, bu teorik tespitiyle çelişen bir pratik içinde olan ve yerli gericiliğin en azgın, en saldırgan, en şoven kesimlerine ve onların silahlı terör odaklarına karşı aktif anti- faşist mücadele içinde olan güçlerin bulunduğunu da belirtiyoruz. Ne varki bu, onlar açısından da bu günün bir olgusudur, ve seçim döneminde yerli gericiliğin iç çelişmelerine karşı kör ve sağır durmuşlardır. Her ne kadar açık faşist terör yuvalarına karşı devrimci bir pratik içinde olsalar da, teorik tespitleriyle yerli gericiliğin iç çelişmeleri karşısındaki kayıtsızlıkları, onların bir yığın tutarsızlığı sürdürmelerine kaynaklık etmektedir.)

Marksistler siyasetlerini tespit ederlerken, sınıflar arası çelişmeleri ve içinde bulunulan tarihi koşulları, sosyo ekonomik yapıyı ve bu yapı karşısında farklı sınıfların farklı konumlarını iyi hesap etmeleri gerekir. Seçim döneminde bu yapılmış mıdır? Bizce yapılmamıştır.

Burjuva diktatörlüğünün siyasi rejimini faşist diktatörlük olarak şekillendirmek isteyen işbirlikçi tekelci sermayenin en büyük korkusu devrimdir. Yani onu, birçok koşulun yanısıra, en önemli olarak bir devrimci durum, böyle bir ihtimal devleti faşist diktatörlük olarak biçimlendirmeye başvurdurur. Onların, siyasi gericiliği yeterli görmeyip, devletin siyasi rejimini faşist diktatörlük olarak değiştirme eğilimini ve eylemini önlemenin mücadelesi, burjuvazinin iç-çelişmelerinden en iyi bir şekilde yararlanmayı gerektirir. Sadece emekçi kitleler ile burjuvazi ve toprak ağaları arasındaki çelişmeyi tespit etmek yeterli değildir. Bunu anlamamak ve görmemek, ML anlayıştan yoksunluğun ve siyasi körlüğün bir ifadesidir. Biz diyoruz ki, seçim taktikleri tespit edilirken burjuvazinin çe-

şitli katmanları arasındaki iç çelişme dikkate alınmamıştır. Seçimlerde izlenen siyaset, faşist diktatörlük yanlısı güçler ve onların kitle tabanı arama hesaplarına hizmet etmiş ve reform cu kanadın açıkça faşist diktatörlük hedefleyen güçler karşısında zayıflatılmasına yaramıştır. (Bunun da değişik sonuçlarını yukarda ayrıntılarıyla belirttik.)

Emekçilerin demokratik, ekonomik ve siyasi haklarını seçimlerden sonra açıkça gaspedeceğini, 61 Anayasasını kökünden değiştireceğini, DGM'leri yeniden kuracağını, komünist yayınları susturacağını, komünizmi en kanlı biçimiyle ezeceğini... söyleyen AP-MHP karşısında, onlara karşı seçimlerde halkın birçok temel talebini koruyacağı ve geliştireceği vaadini veren CHP'nin özellikle seçim ortamında lanetlenmesi, CHP'nin diğerleriyle aynı sepete konulması ve oy vermemeye çağırılması açıkça AP-MHP ittifakıyla seçime giren faşistlere hizmet olmuştur. Yerli gericiliğin kanatları arasındaki iç çelişmede kayıtsızlıktan da öte bir olumsuz anlamı olan bu tutumun başka hiç bir anlamı yoktur.

Hiç bir kitle gücün olmadan, hiç bir sınıf gücün ve önderliğin olmadan ve burjuvazi içinde hiç bir çelişme gözetmeden kalkıp seçimi boykot edeceksin ve bunu da, çok özel bölgelerde koyduğun adayların birkaçbin oy almasıyla kamufle edeceksin ve bunada «proletaryanın seçim siyaseti» diyeseksin. Proletaryayı ve onun siyasetini en önemli sınav anlarında, dar grup çıkarlarına alet etmenin hesabı sorulmalıdır. Devrim adına yapılan her iş halk adına yapılan bir iştir. Son derece sorumluluk ve titizlik gerektirir. Seçim ortamına, «zaten faşist diktatörlük altındayız» diyerek girmek, kime hizmet etmiştir? Halka mı, faşistlere mi? Eğer dar grup çıkarlarına ilişkin hesaplar, faşistlerin de işine yarıyorsa, adım atarken, ağzımızı açarken biraz daha sorumlu olmamız gerekmiyor mu?

Bu arkadaşlara soruyoruz: siz, faşist diktatörlük özlemi temelinde örgütlenen güçlerin niyetleri, bizzat seçim platformları ve sloganlarında bunca açıkken, yürürlükteki siyasi rejimin adını «faşist diktatörlük» koymakla ve bunun onyıllardır (ve hatta sürekli olarak) böyle olduğunu söylemekle, faşist diktatörlüğün ne olduğunu kitlelerin gözünden gizlemiyor musunuz? Onları faşist diktatörlük hesaplarına karşı körleştirmiyor musunuz? AP-MHP ittifakının seçimlerde aldığı milyonlarca oyda hiç mi payınız yok? Anadoluda birçok yerde MHP'nin, CHP den az bir farkla seçimleri kazanmasında, sizin CHP ile MHP yi aynı sepete koymanızın hiç mi etkisi olmadı? MHP'nin kazandığı bölgelerde, seçimlerden hemen sonra sayıları mantar gibi türeyen faşist örgütlenmelerde, ve kitlelerinin ileri unsurlarının katledilmelerinde hiç mi etkiniz olmadı? Dimitrov'u tekrar tekrar okuyalım ve yerli gericiliğin iç çelişmeleri karşısındaki kayıtsızlığın, devrimci mücadeleye ve kitlelere nelere mal olduğunu görelim. Bir devrimci hataları karşısında hırçınlaşmaz, ürperir. Ama biz diyoruz ki, grupçu yapı bu ürperme duygusunu dahi yok etmiştir. Halka düşman hataları, halka düşman duygularla pekiştirmiştir. Onların kalkıp, kendilerini eleştiren devrimcileri, o devrimcilerin toplumsal konum larını demagojik bir biçimde istismar ederek, «aydın duygusallığı» olarak nitelemeleri bunun bir sonucu değil midir?

Devrimciler, açık faşist biçimiyle bir siyasi rejim özlemi içindeki güçlere karşı, bizzat yerli gericiliğin iç çelişmelerini doğru tespit ederek, faşist diktatörlük özlemiyle çelişen güçleri gerekçelerini ve taktik içeriğini kitlelere açıklayarak seçimlerde koşullar uygunsa desteklemek zorundadırlar. Bu onların, yerli gericiliğin her kesimine karşı yükseltilecek devrim davalarıyla çelişmemekte, sadece onun bir zorunlu taktiği olarak ortaya çıkmaktadır. Öte yandan, her koşulda böyle bir desteklemeden sözetmek yanlıştır ve bizim böyle bir savımız yoktur. Hangi koşullarda boykot taktiğini uygulamak gereğini ustalar hiçbir tereddüte yer bırakmayacak biçimde koymuşlardır.

Proletaryanın ve yoksul köylülüğün, emekçi kitlelerin, aydınların hem kısa, hem de uzun vadeli çıkarlarını birleştirmek zorunda değil mi yiz? Onların, günlük sıkıntıları ve talepleri için mücadele etmeden, onları kendi deneyleri ve pratikleri içinde ikna etmeden, yüce ülküler uğrunda fedakârlığa nasıl hazırlayacağız? Doğrunun, bizim için doğru olması yeterli midir?

Proletaryanın devrimci siyasetini savunduğunu söyleyenler, yanlış tespitleriyle bir dizi hastalığı sergilemeleri ve düşmana hizmet etmelerinin yanısıra; faşist güçlerle uzlaşmazlığı

keskinleştirilmesi gereken sosyal demokratların, bu kez, üstelikte devlet yönetiminde, adım adım faşizmle uzlaşmasına olanaklar sağlamış ve faşizme karşı sosyal demokrat gücü, anti-faşist mücadelenin bir ittifak gücü kılacağı yerde, faşizmle bütünleşmeye itilmiştir.

CHP nin adım adım sağa kayması anti-demokratik burjuva diktatörlüğünün giderek has temsilcisi olması, ve onun (faşist diktatörlük dahil) her siyasi rejimiyle bütünleşme eğilimi göstermesi; üstelik anti-faşist bir baskı grubu olan aydınların, bu olgu karşısında pasif ve hatta CHP ve onun eğilimleriyle bütünleşmesinde; devrimcilerin, yerli gericiliğin iç çelişmeleri karşısındaki kayıtsızlığının hiç mi payı yoktur? Seçimlerden hemen sonra, çok az bir farkla işbaşına gelen AP-MHP özlü MC'nin bu az farka karşı, devlet katlarında aldığı tedbirler, Ordu, polis ve kitleler içinde MHP'nin, son hızla örgütleme olanakları elde etmesinde, utangaç seçim boykotunun hiç mi payı yoktur?

Biz diyoruz ki yerli gericiliğin iç çelişmeleri karşısında kayıtsızlık, faşizme karşı mücadelede tarafsızlıktır ve oportünizmdir.

Biz kitleleri sadece demokratik halk iktidarını kurma mücadelesine çağırmakla yetinebilir miyiz? Biz aynı zamanda kitlelerin hayati gereksinimlerini, acil siyasi, ekonomik, sosyal çıkarlarını savunmakla yükümlü değil miyiz? Sözgelimi bugün 141-142'nin kalkmasını savunmak ve kalkması için mücadele etmek neye bağlıdır? Nasıl bir ittifaklar politikası ve nasıl bir mücadele hattı izlemelidir? Yoksa 141-142'nin kalkmasının hiç bir önemi yok mudur?

Biz diyoruz ki seçim döneminde siyasetlerini «proletaryanın seçim siyaseti» diye ilân eden kimi gruplar, yerli gericiliğin iç çelişmeleri karşısında sağır ve dilsizlik; devrimin gelişim doğrultusuna ve kitlelerin acil gereksinimlerine karşı tutarsızlık ve duyarsızlık; halkın acil çıkarlarına karşı vurdumduymazlık simgesi olan «seçim platformlarıyla» devrime hizmet etmemişlerdir. Yerli gericiliğin iç çelişmeleri karşısındaki bu kayıtsızlık ve dolayısıyla da devrim mücadelesi karşısındaki bu tutarsızlığın altında yanlış siyasi tespitler yatmaktadır. Ve bunun başında «faşist diktatörlük» tespiti gelmektedir.

Ya peki bugün olan nedir? Dünkü yanlış siyasi tespitlerinde direnen kimi gruplar ve arkadaşlar bugün de aynı tutarsızlıkları bir başka biçimde sergilemeye devam ediyorlar. Onlar, sosyal demokratların, devlet katlarındaki faşist unsurların teşhirine karşı bile bir vurdumduymaz tutum içindeler. Nasıl olsa devlet faşist diktatörlüktür diyorlar, ve halkı sadece demokratik halk iktidarı örgütlenmesi ve mücadelesine çağırmakla yetiniyorlar. Devlet katlarındaki, açık biçimiyle faşist diktatörlük yanlısı mevzilerin teşhir edilmesini küçümsüyor ve hatta dudak büküp geçiyorlar. «... sosyal demokrat partiler devlet cihazındaki faşizm ajanlarına karşı genel bir teşhire geçtikleri zaman, yapılacak en uygun şey, her yerde belli faşist sözcüleri ortaya çıkarmak ve sosyal-demokrat işçilerle birlikte bunların devlet kurumlarından uzaklaştırılmalarına çalışmaktadır.» (Dimitrov F ve SKBÇ-S. 107)

Biz diyoruz ki halka ve devrim mücadelesine karşı her olumlu ve yarayışlı çaba anında desteklenmeli ve devrim mücadelesinin bir parçası kılınmalıdır. Her hangi bir durumda, böyle bir çaba içinde olanların, reformistler ya da başkaları olması nedeniyle, onlarla bütünleşilir korkusuyla, onların olumlu yanını desteklememek ML bir tutum değildir. Aksine, korku kendini gerçekler ve onların güçlenmesi, devrim güçlerinin ise yalpalayıp, itibar yitirmesi sonucunu doğurur.

CHP'nin MHP ye karşı giriştiği mücadele, özünde egemen sınıfların kendi aralarındaki iç çelişmenin bir ifadesidir. Biz bu çelişme karşısında kayıtsız kalamayız. Bir yandan en azgın, en saldırgan, en şoven kesimin zayıflatılması yolunda her çabayı desteklerken, bir yandan da bağımsız siyasi güçlerimizi oluşturmanın mücadelesini yürütmeliyiz.

Herhangi bir şeyi yararlı-zararlı yanlarıyla analize tabi tutmaksızın topyekün «yararlı» yada topyekün «zararlı» ilân etmek ML bir tutum değildir. Sözgelimi biz Aydınlık'ın karşı devrimci özünü teşhir eder, onun devrimcileri ihbar anlayışını sistemleştirmesine karşı mücadele ederken; yine aynı Aydınlık'ın kontrgerillaya karşı sürdürlüğü mücadeleyi karalayabilirmiyiz? Devrimcilere düşen olumlu olana devrimci bir tarzda sahip çıkmak ve onu gerçek devrimci siyasetle gerçek benliğine kavuşturmaktır. Topyekün karalamanın yarardan çok

zararı vardır. Sözgelimi Aydınlık'ın topyekûn karalanması, onun karşı-devrimci özüne bir hizmettir ve itibar kazanmasına olanak sağlar.

Devrimciler halkın nihai talepleri ile acil taleplerini birbirine karıştırmamalıdırlar. Böyle bir karşılık devrim davasına hizmet değil, zarar getirir. «... Bir zamanlar birçok komünist, sosyal-demokratların her kısmi talebine iki misli daha radikal taleplerle karşı çıkmadıkları taktirde oportünizme kayacaklarından korkarlardı. Meselâ sosyal-demokratlar faşist örgütlerin feshedilmesini isteselerdi bizim kalkıp da devlet polisi de dağıtılsın dememize hiç de gerek yoktur.» (Dimitrov Age. s. 106)

Faşist diktatörlük özlemiyle, çelişenleri sadece komünistler olarak görmek son derece hatalı bir tespittir. Yerli gericiliğin herhangi bir kanadının dahi böyle bir çelişme yaşaması karşısında, onu desteklemek, onunla bütünleşilir korkusu doğurmamalıdır. Komünistler, faşizme karşı mücadelede, faşizmle çelişen her hangi bir talebe dudak bükmek, ya da iki misli bir taleple karşı çıkmak değil, faşizmi zayıflatan her talebi anında desteklemek ve somutlanmasına çalışmakla yükümlüdür.

Bizce bugün halâ «faşist diktatörlük» tespiti ve bu tespitin, yerli gericiliğin iç çelişmelerini gözardı eden özü, devrimci kadrolar ve kitlelerin gözünden, anti-faşist mücadelenin en hayati sorunlarını gizlemektedir. «İşçi sınıfı, burjuva kamp içersindeki çelişmelerden ve çatışmalardan yararlanmasını bilmelidir» diyordu Dimitrov.

Gerek, yerli gericiliğin iç çelişmelerinin siyasi platformlar olarak dışa vurduğu seçim döneminde, ve gerekse bu çelişmenin siyasi hareketler biçiminde yoğunlaştığı günümüzde, «faşist diktatörlük» tespiti yapan arkadaşlar bu çelişmeye karşı kayıtsız bir tutum içindedirler. «Faşist diktatörlük» tespiti ve yerli gericiliğin iç çelişmelerine karşı kayıtsızlığın bir sonucu da, faşist diktatörlük özlemi temelindeki örgütlenmeyi küçümsemek; herşeye, kitlelerin uzun vadeli talebi olan demokratik halk iktidarı mücadelesine çağrıda çözüm aramak; aktif-anti faşist mücadeleyi karalamakla kendini dışa vurmaktadır. «Almanya'da Nasyonal-Sosyalizm artık tehlikeli bir kitle hareketi haline geldiği sıralarda, Brvening hükümetini bile faşist diktatörlüğün bir hükümeti olarak gören ve böbürlenerek 'Htler'in üçüncü Reich'ı ancak yerin altından bir buçuk metreye kadar çıkabilir, fakat yerin üzerinde ise biz işçilerin muzaffer iktidarına sahip olacağız, diyen yoldaşlar vardı.» (Dimitrov, a.g.e., s. 76)

«Faşist diktatörlük» tespiti yapan arkadaşlar, açıkça yanıt vermelidirler; faşizmin zayıflatılması ve yenilmesi yolunda burjuva kamp için deki çelişkilerden, yerli gericiliğin iç çelişmelerinden ne anlıyorlar, ve hangi süreçlerde bu çelişmelerden ne oranda yararlandılar?

Yine defalarca tekrarladık, «faşist diktatörlük» tespiti, aktif anti-faşist mücadeleyi karalamakta ve sağ hantallığa kaynaklık etmektedir. Onlar «zaten faşist diktatörlük altındayız» diyerek, faşist diktatörlük özlemi temelindeki örgütlenmelere kör ve sağır durmaktalar, onları sadece «faşist diktatörlüğün provakasyon unsurları» olarak nitelemektedirler. «Faşizmin zaferinin önlenmesi (...) devrimci proletaryanın uyanıklığına ve zamanında hareket etmesine bağlıdır. Faşizm bizi gafil avlamamalıdır. İnsiyatif faşizme terkedilmemelidir. Daha kuvvetlerini toplamaya fırsat bulamadan, faşizme kesin darbeler indirilmelidir. Faşizmin durumunu sağlamlaştırmasına izin verilmemelidir. Her nerede ve ne zaman ortaya çıkarsa çıksın, faşizme karşı direnilmelidir. Faşizmin yeni mevziler kazanmasına izin verilmemelidir.» (Dimitrov)

Biz mücadelenin bir yanının, faşist diktatörlük özlemi temelinde örgütlenen yerli gericiliğin en azgın, en saldırgan, en şoven kesimine ve onun silahlı terör odaklarına karşı siyasi kitle çalışmalarıyla beslenen aktif anti-faşist mücadele olduğunu ve bunun yeri ve gereğine göre devrimci şiddeti gerektirdiğini söylüyoruz. Devrim kadrolarını, kitlelerin ileri unsurlarını ve genel anlamıyla halkı faşist terörden korumak; faşist diktatörlük özlemi temelindeki örgütlenmeyi zayıflatmak ve hesaplarını bozmak, faşist örgütlenmenin kitle tabanı bulmasını ve kitle kesimlerini baskı altında tutmasını engellemek, faşistlerin sivil faşist mücadele şefleri yetiştirmesini engellemek (...) amacıyla sürdürülmesi gereken aktif anti-faşist mücadele, giderek kitlelerle bütünleşmeyi hedef almalı, kitleler arasında yaygınlaştırılmalı, kitle örgütlenmesiyle pekiştirilip, derin-

leştirilmeli ve DHD mücadelesinin bir unsuru kılınmalıdır.

Biz mücadelenin bir diğer yanının, adım adım demokratik hak ve özgürlüklerin gaspıyla, siyasi gericiliğini yoğunlaştıran mevcut siyasi rejime ve onun faşistleşmesi ve faşist diktatörlüğe geçme eğilimine karşı bir mücadele olduğunu söylüyoruz. Bu bir açıdan eldeki demokratik hak ve özgürlüklerin savunulması ve geliştirilmesi mücadelesidir. «... biz, kapitalist ülkelerde faşizm ve burjuva gericiliği tarafından tehlikeye düşürülen burjuva demokratik özgürlüklerin her katresini savunuruz ve savunacağız da. Çünkü proletaryanın sınıf mücadelesinin menfaatleri bunu emretmektedir.» (Dimitrov) Eldeki demokratik hak ve özgürlükleri koruma ve geliştirme mücadelesinin, DHD mücadelesinin zorunlu bir unsuru olduğunu söylüyoruz.

Ve biz, bütün bu mücadelelerin bir toplamı ve derinleşmesinin, devrimin kitle gücünü örgütleme DHD'ni hazırlama ve devletin burjuva karakterini parçalayıp demokratik halk diktatörlüğünü kurmayı hedefleyen bir devrim olduğunu söylüyoruz.

Devletin faşist diktatörlük olarak biçimlenişi, kimi arkadaşlara göre 50 yıl öncesine, kimi arkadaşlara göre ise daha da öncelere uzamaktadır. Bu arkadaşlara göre, (Biz en azından alırsak) yani 50 yıldır sürmekte olan -kısacası sürekli olan- «faşist diktatörlük» devlet ve toplum katlarında bu süre zarfında nasıl bir kurumlaşma süreci yaşamıştır? Dimitrov diyor ki «saldırıya geçen faşizm için **sendikaların ele geçirilmesi**, sendikal sınıf hareketinin yok edilmesi, hayati bir meseledir. Sınıf sendikaları olmayan bir proletarya diktatörlüğü nasıl düşünülemezse, proletaryayı ve köylüleri (şu veya bu şekilde) **boyunduruk altına** almayan ve özellikle **sendikal sınıf hareketini** ezmeyen bir burjuva faşist diktatörlüğün varlığını sürekli sürdürmesi de imkânsızdır.» (Dimitrov) yine Dimitrov «... hiç bir legal sendikal sınıf örgütüne izin vermeyen faşizm...» diyor.

(Utangaç bir şekilde de olsa) **sürekli faşist diktatörlük** tespiti yapan arkadaşların, bu tespitleriyle sadece yerli gericiliğin iç çelişmelerine bakar kör davranmakla kalmayıp, bu çelişkiler temelinde kendiliğinden yükselen sınıf mücadelesine, sosyal- ekonomik- siyasal-sendikal-demokratik kitle mücadelelerine karşı da bakar kör bir tutum içinde olduklarını söylüyoruz. Onlar bu tutumlarıyla (yani burjuvazinin iç çelişmelerine kayıtsız kalışları ve sürekli faşizm tespitleriyle) sadece hayata ve devrim davasına bakar kör olmakla kalmıyor, başta sendikal mücadele olmak üzere birçok temel mücadele alanında revizyonizmin kök salmasına da hizmet ediyorlar. Sadece bunu söylemek bile yeterli değil mi?

Onların bu tutumlarının bir diğer sonucu da, reformcuların faşizmle bütünleşmelerini ve onun önemli bir yedek gücü olmalarını hızlandırmalarıdır. Komünistlerin yerli gericiliğin iç çelişmeleri karşısında kayıtsız kalışlarıdır ki, reformcuların, bu kez yukardan aşağı bir faşist kurumlaşmanın yedek gücü olma ve onunla bütünleşme eğilimleri hız kazanıyor. «Faşizmin **yukardan** (devlet cihazının araçlarıyla) **aşağıya** kitlelere **doğru** bu hareketinde, onun özellikle değerli aracıları reformculardır. reformcular, sınıf mücadelesinin bütün kalıntılarını da yok ederek, «sanayi barışı» ve zorunlu uzlaştırma mahkemeleri siyasetini benimseyerek ve uygulayarak, devrimci işçi hareketine karşı amansızca mücadele ederek, açıkça faşist bir tavır almaktadırlar.» (Dimitrov)

Tekrarlamak gerekirse, gerek, vakit geçirmeksizin faşist diktatörlük özlemi temelinde, aşağıdan yukarı bir kitle tabanı üstünde örgütlenme hesabı içinde olan ve devlet katlarındaki mevzilerinin de yardımıyla devlete tam hakim olma hedefi güden faşist güçlere (yerli gericiliğin en azgın, en saldırgan, en şoven kesimlerine) karşı; gerekse faşizmi yukardan aşağıya bir kurumlaştırma hesabı içinde olan ve siyasi rejimin, gericilik dozunu sürekli yoğunlaştıran güçlere karşı bir mücadele vermek gereklidir. Bu mücadelenin kavranılması faşizmin kavranılmasına bağlıdır. Ve bu da yerli gericiliğin iç çelişmelerinin de doğru tespiti ile olasıdır. Ancak çelişkilerin bütünlüklü ve doğru tespididir ki, siyasi tespitlerimizin sağlıklı olmasını sağlar; ancak doğru siyasi tespitler dir ki doğru bir mücadele yolu aydınlatır...

KURBAN BAYRAMINDA

Her yer kurban doluydu. Kurban Bayramında İstanbul'da. Caddeler, yan sokaklar, arsalar; sağda solda kalmış, köşede bucakta sıkışmış düzlükler, genişlikler. Başlarında elleri değnekli güdücüler, irili ufaklı kurban sürüleri kaplamıştı her yeri. Üç bine, beş bine kurbanlıklar. Hayır, sevap ya da adak yolunda kesilecekler.

• • •

Kurban Bayramında İstanbul'da Çapa Tıp Fakültesi Hastanesi Cerrahi bölümünde, bir koridor üstünde üç ayrı koğuşta üç yaralı genç yatıyordu. Biri HK'çusu biri Dev-Genç'li biri de İGD'li idi. Üçünün yaşı bir insan ömrü etmezdi. İlkinin bir kurşun bel kemiğini parçalamıştı. Bir DSİ işçisinin oğluydu. Üniversite öğrencisiydi. Yaşı 24'dü. İkincisi karnına giren mermi bağırsaklarını delik deşik etmişti. Kapısında makineli tüfekli üç polis gece gündüz nöbet bekliyordu. Kimseyle görüştürülmüyordu. Babası polis komiseriydi. Üniversitede okuyordu. Yaşı 21'di. Üçüncüsü, sol ayağının iç yanından, diz kapağının az yukarısından vurulmuştu. Kurşun üç haftadan beri oradaydı. Bir inşaat işçisiydi babası. Lise öğrencisiydi. Yaşı 17 idi. Sarışın, saz benizliydi. Süzgün yüzünü tüyümsü seyrek bir sakal çevrelemişti. Sol ayağı, kırmızı-siyah çatlarcasına şişti ve ayak parmakları simsiyahtı. Kangren olmuştu.

...Ve bayram ertesi 17 yaşındaki lise öğrencisi, saz benizli Kadri İskender'in sol ayağının parmakları belki de kesilecekti.

• • •

12 Mart döneminde elinde dinamit patlaması sonucu iki kolu ve bir bacağı kopan İbrahim Çenet'ten dinlemiştim: Faik Türün'ün Sıkıyönetim Karargahında bulunduğu Selimiye Kışlası'ndaki hücresinin demir parmakları arasında yere bırakılan yemeğini, tabağına sürüne sürüne yanaşıp, köpek gibi ağzıyla, burnuyla nasıl yediğini.

Bir süre önce İzmir'de elinde bomba patlayan bir gençten sözettiler: Elleri, kolları parçalanmış ve iki gözü de kör olmuş. Ve de tutuklu. Kim bakar bu çocuğa? Nasıl yaşar oralarda? Böylesi, uygar bir ülkede —katil olsa— tutukevinde barındırılamaz.

Bilmem farkında mısınız? Kaç zamandır «şu kadar sürede... şu kadar ölü... şu kadar yaralı... şu kadar tutuklu... şu kadar hükümlü...» biçiminde iktidarların ve muhalefetlerin ağızlarında dolaşan; pek çoğumuzun kalemlerinde, her çeşit bildiri ve demeçlerde yer alan sayıların giderek soyutlaştığının, her türden insancıl duygu bağlarından koptuğunun bilincinde misiniz? Bu ölü, yaralı, tutuklu sayılarının ardında gizlenen koşullardan, insan dramından haberli misiniz?

Kaç suçsuz kişinin nicesine sudan nedenlerle aylarca tutukevlerinde süründüğünü; kaç kişinin aylardan hatta yıllardan beri, ne ölüsü ve ne de dirisi bulunmadan, kayıplara karıştığını; kaç kişinin sakat kaldığını; kaç kişinin yapılan baskınlarda —sözümona direndiklerinden— pisi pisine öldürüldüğünü, kaç kişinin renkli basında yok «bombacı kız» yok «köfteci güzeli» gibi uydurmalarla, utanmazca kamuoyunda sergilendiğini. Başbakanın, İçişleri Bakanının, Adalet Bakanının demeçlerinde bulabilir misiniz?

Bulamayınca?... «Faşizmle boğuşmaya... emperyalizmle savaşmaya» soyunan ve de bilmem kaça bölünen bizler, ortak kavganın bunca kurbanına, ortakça el uzatmada olsun birleşemez miyiz?

oğluma hikayeler

YILMAZ GÜNEY yazdı HASLET resimledi

Faşizm Nedir, Kuş mudur, Leyek midir?

Çocuk annesine sordu:

«Anne» dedi, «faşist nedir, faşist yuvalar nedir?»

Anne, oğlunun bu sorusu karşısında durakladı. Çünkü, sık sık bu sözcüğü televizyondan, radyodan, çevresindeki konuşmalardan duyduğu halde, ne anlama geldiğini hiç düşünmemişti. Nasıl cevap vereceğini bilemiyordu. Zaman kazanmak için oğluna sordu:

«Nerden aklına geldi bu faşist, neden sordun?»

Çocuk dedi ki:

«Dün okuldan dönerken bir kalabalık toplanmıştı; kızlar, erkekler vardı. Hep bir ağızdan bağırıyorlardı. Diyorlardı ki, 'kahrolsun faşistler, faşist yuvalar dağıtılsın' diyorlardı.

aşist bir kuş mudur anne, faşistin yuvası nasıl olur?»

Ne demeliydi, nasıl anlatmalıydı; işin içinden çıkamıyordu. Çarşıya pazara çıkarken, çeşitli kitle toplantılarının, kitle yürüyüşlerinin tanığı olmuştu; 'Kahrolsun Faşizm' sloganları kulaklarını çınlatmıştı.

Çocuk annesinin cevap arayışını sezinlemişti.

«Faşist kuş mudur, leylek midir, nedir?» dedi.

Anne, cevabı bulamamanın sıkıntısına düşmüştü.

«Baban gelsin, ona soralım» dedi, «o daha iyi anlatır...»

«Sen bilmiyor musun?»

«Biliyorum da, baban daha iyi anlatır.»

Kadın, günlük yaşamı içinde geçen bir yığın sözcüğün de anlamını bilemediğini düşündü. Örneğin sık sık duyduğu «emperyalizm», «sosyalizm», «komünizm», «anarşizm» ne demekti? Birçok sözcük gibi, bu sözlerin anlamına da hep kayıtsız kalmıştı.

Oğlunun sorusu onu sarsmıştı. Kaçarcasına mutfağa girdi. O'na karşı bir eziklik duyuyordu.

Patates soyarken düşünüyordu:

Sokaklarda birşeyler oluyor...

Hergün bankalar soyuluyor...

Hergün üç-beş kişi öldürülüyor...

Hayat pahalılığı artan bir hızla yükseliyor...

Birşeyler oluyor...

«N'oluyor böyle, hiç anlamıyorum ki» dedi kendine...

«HAYATI TUTUŞTURAN ACILAR»DAN ÜÇ ŞİİR

HAYKIR ACINI EY HALK

Haykır acını ey halk, başeğme haykır..!
Bir yol kavşağındasın ve ancak
yaraların haykırışlarla onarılır..

Bir yol kavşağındasın ve senin
değişmek için çırpınıyor kaderin.
Kuşan alnında biriken o kara teri,
sırtında şakırdayan kırbacı kopar
soluk al, ışıldat o mazlum yüreğini;
bak. korlaştı acıların, kozalandı
ey halk, parçala şu nankör suskunluğu
başkaldır artık...

Sevginin ve öfkenin uğultusunu
bağrına vura vura taşırken sana
karşılık gözetmiyor o gencecik insanlar;
ne barbarın tehdidi
ne dişleri kıran elektirik
dalga dalga yayılan o rüzgârı durdurabilir..
Bu direniş senin için ey halk;
bu çığlık, senin kollarınla
yıkılsın şu köhne dünya
ve coşkuyla yeniden kurulsun diye
çınlatıyor hayatı..

Bir yol kavşağındasın, fakat
mutlaka değişecek kaderin.
Bunu bekliyor ıslak çukurlarda
üşüyen şu yoksul çocuk,
bunu bekliyor gözevleri kurutulmuş analar,
bunu bekliyor zincirin oyduğu bilek,
bunu bekliyor açlık, kuraklık,
ılık ılık akan kan;
bunun için en genç yerimizi
ölümle tanıştırdık...
Kuşan kendini artık,
biraz da
gövdeni yüreğinle kırbaçla;
ey halk, haykır acını
bu kara dumanı dağıt...

DERSİM'İ UNUTMA

Aştı, yeryüzünün kızartısı, günbatımı rengini...
Akan kandır: oluk oluk bebelerden, yaşlılardan...
Aştı, dağların uğultusu, gök gürültüsünü...
Döven top mermileridir: göğüsleri, alınları.
Akan kandır; döven top mermileri
O mazlum halkı, o öksüz vatanı...
Derinleşti Lâç deresi, Harçîk çayı, Zilan...
Yükseldi Halis dağı, Haydaran, Munzur...
Akan kandır, döven top sesleri, mahzun vatanı...
Aksakallar, ölü canlar, kundak bezleri
İnim inim kan içinde kaynadı;
Günlerce yaraları yaladı zulüm rüzgârı;
Analar yavrular için, yavrular bacılar için
Gökyüzünün yıldızınca ağladı...
Akan kandır, Dersim'i unutma yoldaş;
Bin kat daha akıtılsa, savun nazlı vatanı...
Bımre koletî...
Bıji azadî...

İŞKENCEDE ÖLEN YOLDAŞ İÇİN

Senin alnındaki yaralar
halkın yaralarıdır;
seni kırbaçlayan el
halkı da kırbaçladı..
Boynuna vurulan zincir
halkı boğmak istiyor;
beynini sarsan elektrik
halkı da örseledi..
— Toroslar ah Toroslar.
Hozat, Silvan, Tunceli..
Açlık, esaret, keder...
Kavga sizin içindir;
elinde katillerin
yoldaş, sizin için can verdi... —
Kimbilir ne kadar vahşice sana
vurdular, dağladılar;
direnen bakışların
nasıl zalimce katledildi..?
Alnındaki yaradan
boşaldı belki bütün kanın
fakat nehirlerin akıyor. dağların rüzgârlıdır,
bak: yine çarpıyor kalbin
ortasında kavganın..

NİHAT BEHRAM

AHMET ADA

ACILARI KUVVETE DÖNÜŞTÜREN ŞİİRLER

Devrim mücadelesi içinde proleter devrimci kültürün, mücadelenin zorlu yolunda önemli bir işlevi var. Proleter devrimci kültür devrimci mücadelenin maddi temellerinden kaynaklanarak mücadelenin çimentosu, harcı olur. Bunun için proleter devrimci kültür sınıf mücadelesinde sağlam bir mevzidir. Bu gerçeğin önemini Marks, Engels, Lenin, Stalin, Mao Zedung, Enver Hoca ve bütün devrim önderleri birçok kez belirtmişler, kadroların ve halk güçlerinin üstündeki burjuva ideoloji ve kültürün yoğun etkisine karşı kararlılıkla mücadele etmişlerdir.

Türkiye devriminin, ideolojik, siyasi ve örgütsel kadroları geldiğimiz bu noktada, halâ proleter devrimci kültürün önemini hafifseyebilmekte dolayısıyla da devrim güçlerinin ideolojik, siyasi ve örgütsel sorunlarının yanında, bu sorunlarla eşdeğerde olan proleter devrimci kültürün sorunlarını göğüslememekteler. Hatta bu uğurda mücadele yürüten devrimci kültür emekçilerini «bireyci», «duygusal», «zararlı» ilân edebilmekteler. Her türden burjuva revizyonist ve gerici ideolojilerin rahatça at oynattığı günümüz Türkiye'sinde, hayatın her alanında, Marksizm-Leninizm kavrayışı içinde, ideolojik, siyasi, felsefi, örgütsel, sanatsal sorunların yanısıra, bunların toplamı olan kültür sorununu gündeme getiren kültür emekçileri, proleter devrimci hareketin bu yöndeki eksikliğinin aşılması gerektiğini belirtirken; öte yandan bütünlüklü bir kavrayıştan yoksunluk ve grupçu anlayışlar sonucu bu son derece önemli girişimin devrimci özü ve işlevine karşı kimi arkadaşlar kayıtsızlıklarını korumaktadırlar, ve hatta proleter devrimci kültür emekçileri hesapsız suçlamalara hedef edilebilmektedir.. Bütün bunlar, hakim sınıfların feodal, burjuva, şovenist, kozmopolit, revizyonist ideoloji ve kültürlerine karşı amansızca mücadele etme görevini, proleter devrimci ideoloji ve kültürün bayrağını yükseltme görevini karartabilir mi?

Proleter devrimci kültürün özel biçimlenişleri olan sanat ve edebiyat alanındaki eylemler, devrimci kadroların, sempatizanların, yurtsever ve demokrat aydınların bilinçlerinde pekişiyor, duyarlıklarında damıtılıp şekilleniyor. Nihat Behram'ın «Hayatı Tutuşturan Acılar»ı da bunlardan biridir.

«Hayatı Tutuşturan Acılar» Behram'ın dördüncü şiir kitabı. Kitaba devrimin yaşayan bütünlüklü duyarlığı ve düşmana karşı dövüşen devrimcilerin omuzdaşlığındaki anlam egemen. Üzerinde durduğu şu noktada şair, halkımızın devrim mücadelesini ve devrim mücadelesinin duyarlığını şiirsel planda hayata geçiriyor. Kitabın adı şiirlerin bir toplamı olarak bütün şiirlerle bütünleşmekte, bu açıdan da anahtar olma özelliği taşımaktadır. Hayatın her alanında yaşanan acılar, devrimci bir duyarlanışla kuvvete dönüşerek yansımaktadır şiirlerde. Toplumsal ve bireysel planda yaşanan acıların somut örneklerini veren bu şiirlerde, acılar «kırgınlıkların», «yürek sızılarının» değil, kuvvete dönüşmenin ifadesini kazanmaktadır. Beyni ve duyarlığıyla, proleter devrimci ideoloji temelinde oluşan bakış açısı, hayatın sonuçlarını da bu açıdan şekillendirmektedir. Acı, sevgi, şefkat, hüzün, sevinç gibi insani duygu ve düşünceler, proleter ideoloji temelinde biçimlenmekte ve gerçek benliğini kazanmaktadır bu şiirlerde. Her sınıfsal bakışın sanat eyleminde, ideolojinin duyarlık olarak yansıyışı farklıdır. Nihat Behram'ın şiirlerinde ise devrimci ideolojinin anlayışı egemendir.

Birazdan yoldaşlarım gelecek,
yılların acısından sağılmış
sevgileriyle
gelecek ve nabzımı
dinleyecekler..
Nasıl da içten ve sevimli bir
gürültüyle
kuşanıp yüreklerini,
dünyadan sözedecekler;
direnen omuzdaşlardan,
İğrenç oyunlarından
düşmanın
ve yenilmeyen, yürüyen,
yükselen
kardeşlerden..
(s. 10)

Kitabın bütününe baktığımızda, gerek hayatın, gerekse yaşananın çeşitli fakat bütünlüklü bir yansıtılışını izliyoruz; sevda, doğa yada devrimci şiirler gibi. Hayatın şiire yansıyışında bütünsel bir kavrayış egemen. Başka bir deyişle, Nihat Behram, insan eyleminin, sevgi, üzüntü, merak... gibi yansıyışlarında, hayata materyalist bir yaklaşımın sonuçlarını veri-

yor şiirlerinde. Bu olumlu tavır proleter ideaolojiyle pekişiyor. «Hayatı Tutuşturan Acılar» bu bakımdan birbirinden farklı nitelikte şiirlerden değil, aynı niteliğin hayatın çeşitli yaşama boyutlarında yansıyan sonuçlarından oluşuyor. Hangi duyguyu, düşünceyi yansıttığı değil, önemli olan, onları yaşarken ve yansıtırken diyalektik materyalist bakış açısının ve duyarlanışın proleter sınıfsal eyleme dayalı olarak «biçimlendirişin» esas yönü oluşturması. Hürriyet İçin, Örgütün Gücü, İşkencede Ölen Yoldaş İçin, Cinayet Haykır Acını Ey Halk, Zafer İçin Herşeyini Ver, Zındanlar Arasında Bir Aşk Şarkısı, Dersim'i Unutma gibi şiirlerinde, devrimci duyarlığın altında proleter eylem ve ideoloji vardır. Başka bir deyişle, devrimci sınıfların ideolojisi duyarlığın temelini oluşturmaktadır.

Nihat Behram'ın son şiirleri, yalnız proleter devrimcilerin hayatlarındaki değerlere yönelmekle yetinmemekte, şehir hayatının komprador nitelikteki kapitalistleşme süreci ile birlikte yozlaşan, gevşeyen insani ilişkilerine de değinmekte ve eleştirmektedir. «Boş, Bomboş Bahçelere Doğru», «Hayatın Şarkısı» adlı şiirlerde hayata bakıştaki bu bütünlüklü yapının sonuçlarıdır. Bu açıdan, Behram'ın şiirlerinde, sosyo- ekonomik yapının komprador kapitalizmin lehine değişmesiyle, şehir ve kır arasındaki yaşanan gerçekliğe, insan gerçeğine ve devrimci olana dikkati çekiyor. İnsani durumları, hayatın sonuçlarını bu temelden hareket ederek yansıtıyor:

«Karanlık bastırınca
şehri boydan boya titreten
şu isli ışık
tepelerde inleyerek dolanan
gözyaşlarıdır;
paslı tenekeler
ve kırık biriketler arasından
yoksul bir çocuk
anasını ağlayarak ağrısına
çağırır;
....
Makinayla sağılan emek,
toprağa damlayan ter,
kelepçenin yardığı bilek,
kurşunun oyduğu bağır
aynı sesin yankılarıdır»
(s. 27)

Nihat Behram son kitabında «acı» kavramına bütünlüklü bir devrim duyarlanışıyla ve anlayışıyla yaklaşıyor. Kitapta «acı» kavramı, şiirlerin arasındaki nitelik birliğini oluşturuyor: Tutuşması gereken acılar, haklı acıların taşıdığı dinamizm, kuvvete dönüşmesi gereken acılar ve devrimci insan tekindeki ayrılık, ölüm gibi acıların kazandığı boyut...

Acıya ilişkin olarak yaşanan ve algılanan hayat kitabın duyarlığınıoluşturuyor. Kitabında yer alan bütün şiirler bu temelin yaşanmış sonuçlarıyla örülü. Örgütsüzlük acısı, işkencedeki yoldaşı düşünmenin acısı, yaralı bir bebeği severken duyulan acı, («Dersim'i Unutma» şiirinde olduğu gibi) kitle soykırımının tarihsel acısı; sevgilisi ömür boyu hüküm giymiş bir yoldaşın duyguları, ayrılık acısı güzel şeylerin yitirilmesi karşısında yaşanan acı; kısacası Nihat Behram proleter devrimci bir yaşamın sonuçları olarak bu olgulara sosyalist gerçekçi bir yöntemle yaklaşmakta ve yansıtmaktadır.

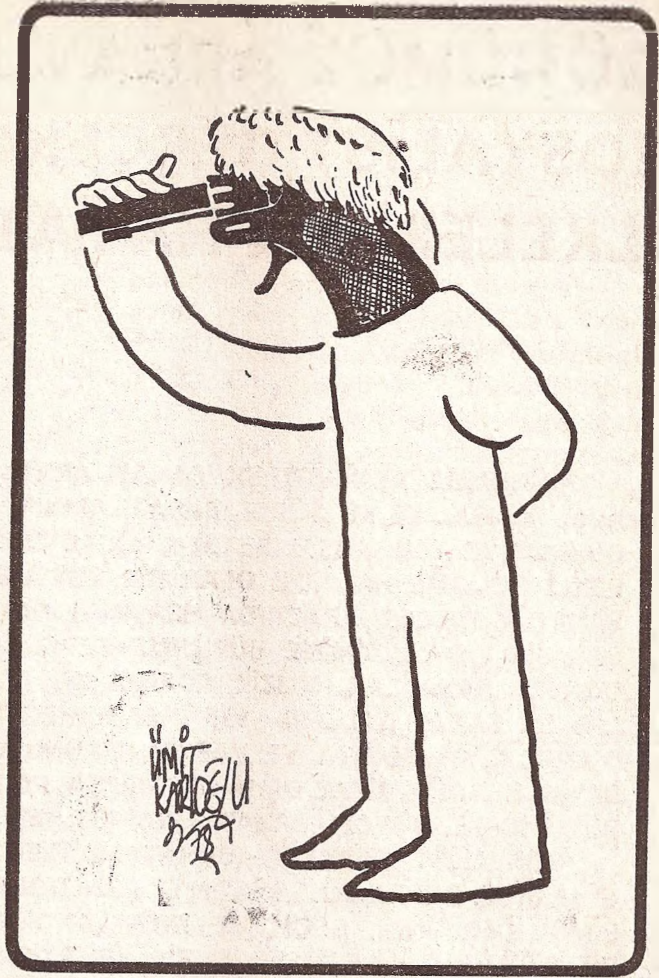
«Hayatı Tutuşturan Acılar», hayatın maddi temelden kavranışıyla sonuçlanan proleter duyarlık, düşünce ve duyguların söyleyiş biçimine gösterilen özen ve gerçekçilik açısından olumlu nitelikler içeriyor. M-L dünya görüşünün şiirsel düzlemde boyutlandırılması, sevinçlerimizi toplumsal boyutuyla vermesi de bu olumlu nitelikleri pekiştiren öğeler. Nihat Behram bugünkü konumda, proleter devrimcilerin zaaflarını, hata ve yanlışlarını Marksist eleştirel bir odaktan yansıtmak zorunluluğunu da düşünmeli. Böylece şiirinin alanlarını geliştirecektir....

OKURLARIMIZA ve ABONELERİMİZE

GÜNEY'in dağıtımı bazı yetersizlikler ve çeşitli aksaklıklar nedeniyle gerektiği gibi yapılamamamakta, bazı yerlere dergi ulaşamamaktadır. Başta derginin dağıtımının aksadığı yerlerdeki okurlarımız olmak üzere, tüm okurlarımızın dergiye abone olmasının dağıtım sorunu açısından yararlı olacağı kanısındayız.

Ocak ayında çıkacak 13. sayısı ile GÜNEY'e 1. sayısından itibaren 1 yıllık abone olan okurlarımızın aboneliği sona erecektir. Gerek aboneliğini yenilemek isteyen, gerekse yeni abone olmak isteyen okurlarımızın, abone bedelini posta havalesi ile göndererek, kaç aylık abone olmak istediklerini ve kaçıncı sayıdan itibaren abone olmak istediklerini bize yazmaları (Bu iki nokta posta havalesinin arkasına da yazılabilir.) gerekmektedir.

KARİKATÜRLER :

Ümit
KARTOĞLU

RUHSATLIDIR

ÜMİT KARTOĞLU

GÜNÜMÜZ ARNAVUTLUK SANATINDA SOSYALİST GERÇEKÇİLİK İLKELERİNİN HAYATİYETİ

Dalan SHAPLLO
Edebiyatçı, Edebiyat Eleştirmeni,
«Nendori» Dergisi Baş Yazarı

GÜNÜMÜZ ARNAVUTLUK SANATI ARNAVUT SOSYALİST TOPLUMU'NUN DURUMUNUN, RUHSAL VE KÜLTÜREL BAŞARILARININ İFADESİDİR. ARNAVUTLUK SANATI SOMUT GERÇEK VE TOPLUMSAL-ESTETİK İDEAL TEMELİNE DAYANMAKTADIR. BU, BÜYÜYEN, SÜREKLİ GELİŞME HALİNDE OLAN BİR TOPLUMUN SANATIDIR. GÜNÜMÜZ ARNAVUTLUK SANATI KİTLELER ARASINDA HER GÜN DAHA FAZLA YAYILMAKTA, KİTLELER İÇİN RUHSAL BİR GIDA BİÇİMİNE BÜRÜNMEKTEDİR. ÜLKENİN KÜLTÜREL YAŞAMINDA EDEBİYAT, GÖRSEL SANATLAR, MÜZİK, SİNEMA VE TİYATRO ÇOK ÖNEMLİ ROLLER OYNAMAKTADIR. BU SANAT DALLARI YENİ İNSANIN EĞİTİLMESİNE YARDIM ETMEKTE, ONA ESTETİK DOYUM SAĞLAMAKTA VE YAŞAM UFKUNU GENİŞLETMEKTEDİR. ÜLKEMİZDE OKUYUCU SAYISI HERGÜN BİRAZ DAHA ARTMAKTA, ROMANLARIN BASKI ADETLERİ ORTALAMASI BÜYÜMEKTE, GÖRSEL SANATLARDA İSE SERGİ ZİYARETÇİLERİ ÇOĞALMAKTADIR.

SOSYALİST GERÇEKÇİ SANATIN KİTLELER ARASINDA YAYGINLAŞMASI, İFADE ETTİĞİ ULUSAL RUHLA BU SANATIN OLGUNLUĞUNUN, DEMOKRATİK YAPISININ VE DERİN DEVRİMCİ İÇERİĞİNİN, GEÇMİŞLE KIYASLANDIĞINDA SAHİP OLDUĞU ÜSTÜN DÜZEYİN, İÇERİK-BİÇİM BÜTÜNLEŞMESİNİN BİR BELİRTİSİDİR.

Günümüz Arnavutluk sanatının felsefi temelleri şunlardır: Marksizmin büyük klasik öğretmenlerinin dersleri, Marksist-Leninist estetik ilkeleri, Marksist kuramın günümüz ulusal ve uluslararası koşullarına uygulanması olan AEP ve Enver Hoca yoldaşın direktifleri. Bunlar devrimin doğru yolda ilerleyişinde sanatımıza rehberlik etmektedirler. İdeolojik kaynaklar iktisadi ve toplumsal gerçekle, sosyalizmi kurmakta olan bugünün insanı ile, günümüzdeki sınıf mücadelesinin gelişimi ve geleceğe dönük hedeflerle sıkı sıkıya bağlıdır. Kökleri Ulusal Kurtuluş Savaşında atılmış bulunan günümüz Arnavutluk edebiyatının yaratıcı yöntemi sosyalist gerçekçiliktir. Bu yöntemi oluşturan ilkeler uluslararası devrimci sanat geleneği ve ulusal deney temeli üstünde oturmaktadırlar. Zurnayla birlikte çalınan ve söylenen türküler ve muharebe marşları ile başlayan yeni Arnavutluk sanatı bu topraklarda doğmuş olup, devrimci durumlara ve olaylara, yeni insanın özelliklerine dayanmış, çok çeşitli yaratıcı tarz ve seslerle, yaşamın geniş ve karmaşık yönlerini yansıtan zengin ürünleriyle gelişmiştir.

Arnavut sanatının ulusal geleneği nedir? Ulusumuzun seçkin bir sanat, özellikle edebiyat ve bunun içinde de şiir geleneği vardır. Özgürlük aşkıyla dolu romantik duygular, ülke ve insan güzelliklerinin (yüceltilmesi) işgalcilere duyulan nefret, büyük bir tutkuyla özgürlük, doğa, vatan ve aşkı anlatan şiirimize yol göstermiştir. Ulusal rönesansımızın (yeniden doğuş) romantizmi, Arnavut toprağında doğdu; Avrupa romantizmi ile benzerlik noktaları vardır. Bazan da, özellikle yurtseverlik terennüm eden, ulusal kurtuluşu tarihsel bir zorunluk, bireyin, halk insanının içinden gelen bir istek olarak gören, özgürlüğe susamış doğu şiirine yaklaşmaktadır.

Edebiyat ölçüsünde olmamakla birlikte diğer sanat gelenekleri de vardır. Görsel sanatları, mimarlığı ve aynı şekilde müziği bunların arasında sayabiliriz. Bu sanat dallarında belirleyici olan, yüzyıllardan gelen Arnavut ru-

hu, esaret altındaki insanın özlemleri ve aynı zamanda ölümsüz halk iyimserliği, halk insanının zevk ve inceliği, uzlaşmaz sınıfların bulunduğu toplumdaki insanın büyük çalışma ve kavgalarıdır. Sosyalist gerçekçi yeni Arnavutluk sanatı bu ilerici Arnavutluk geleneğinden, Naim Frasheri, De Rada Çajupi, Mjeda, Fan Noil Migjeni gibi büyük şairlerin, Onurfi ve Miho gibi ressamların yapıtlarından yararlanmıştır. Folklor; halk oyunları, şiiri ve müziği ile önemli bir kaynak olma işlevini sürdürmektedir.

Ulusal geleneğin dışında, dünya ilerici ve devrimci sanat geleneği de bir edebiyat ve sanat kaynağı olarak hizmet etmektedir. Kurtuluş sonrası yıllarda Homerostan günümüze değin bir çok önemli yabancı yazarın başyapıt ve ürünleri Arnavutçaya çevrilip yayınlanmıştır. Cervantes, Sheakspeare, Hugo ve Balzac, Coethe ve Schiller, Tolstoy ve Gorki, Shaw ve İbsen'in, Lu Sun'un ve diğerlerinin yapıtları dilimizde mevcuttur.

Sosyalist gerçeklik ilerici geleneği ve öncelikle gerçekçi geleneği izlemektedir. Geçmişin mirasına karşı eleştirici bir tavır takınılmaktadır. Yaratıcı yapıtlar değerlendirilirken tarihsel koşullar ve yazarın dünya görüşü göz önünde bulundurulmaktadır.

Baş yeri tutan ulusal gelenekle birlikte, yabancı yazar, besteci, ressam ve heykeltraşların yapıtları değişik tarihsel dönemlerde geliştirilen yaratıcı yöntem ve eğilimler de okullarda incelenmektedir.

Gorki ve Mayakovski gibi sosyalist gerçekçi yazarları değerlendirirken, Arnavutluk edebiyat tarihi düşüncesi, bir yandan da Paris Komünü şairleri ve bazı şiirlerindeki devrimci vurgulamaları dolayısıyla Marks ve Engels tarafından çok beğenilen Heine gibi bu yaratıcı yöntemin ilk habercilerine de eğilmektedir.

Sovyetler Birliği ve başka yerlerde, sosyalist gerçekçi tavırlardan tümüyle kopma biçiminde ifadesini bulan revizyonist ihanete karşın, burjuva ve revizyonist estetikçilerinin bu yöntemi yıkma kavgalarına karşın, sosyalist gerçekçiliğin ilkeleri ölümsüzdür ve devrimci sanat pratiğinin, bu alandaki Marksist-Leninist yaratıcı düşüncenin bir özeti olarak ayaktadır. Devrimci sanatın bir çok ülkede kendi değerleri vardır ve tartışılmaz bir tarihi gerçek oluşturmaktadır.

Marksist Leninist felsefeye, maddeci anlayışa dayanan ve ideolojik olarak parti ve Enver Hoca yoldaşın yol göstericiliğinde bulunan Arnavutluk sanatı, temel olan gerçeğin kendisidir; konu ve esinlenmeler ancak gerçeklerde aranıp bulunurlar; sanatçının dünyası kendi nesnel bilinci değildir, ana ilkesinden hareket etmektedir. Arnavut sanatçısı hangi biçimiyle ortaya çıkarsa çıksın süvjektivizmle mücadele etmektedir. Öte yandan, o, bizi natüralizme (doğacılık) götüren ya da yaşamın, bizim dışında olduğumuz bir resmini vermek anlamına gelen kuru, soğuk objektivizmden de yana değildir. Görüşler, değiştirici düşünce, sanatçının sorunlara bulduğu çözümler sosyalist gerçekçi yapıtlarda önemli bir rol oynar. Ancak, yaşam gerçeğinin ilkesi, sanatçının dünya görüşü ile ve bizim komünist partizanlık adını verdiğimiz ilke ile sıkı sıkıya bağlıdır.

Edebiyat yaşamın epik, lirik ve dramatik yanlarını kavrar. Yaşamımızdaki bir çok olay ve durumlar, emperyalist-revizyonist ablukaya karşı mücadele, kahramanlıklar epik yönü güçlendirmiş, anıtsal roman, film, resim ve heykel tarzı yapıtlar gelişmiştir. Bu demek değildir ki, lirik ve dramatik yönler kendilerini ortaya çıkaramamaktadır. Bu yönlerin herbiri digeri ile içiçe geçmiş durumdadır. Şairin iç dünyası günümüz Arnavutluk gerçeğinin bir parçasıdır. O kendini ulusun önemli sorunlarından koparmamaktadır.

Partinin ana belgelerinde, Enver Hoca yoldaşın konuşmalarında, çalışan insanın sınıf mücadelesine daha iyi nüfuz edebilmek için yaşam bilgisine olan gereksinmesi ve tüm bunların devrimci bir tavırla yansıtılması her zaman önemle üstünde durulan bir noktadır.

Parti direktiflerinin daha iyi özümlenmesi ve yaşamın zorluğuna daha derinden nüfuz edilmesi hakkında 20 Aralık 1974 yılında yaptığı konuşmada Enver Hoca yoldaş, yazar ve sanatçılarımızın yaratıcılığı ile ilgili olarak şunları söylemektedir:

«Yararlılıkları ve ihtişamları bakımından onların yapıtları, hidroelektrik santrallere, kombina ve fabrikalara, buğdayla örtülü güzelim tarlalara, meyva ağaçlarıyla kaplı tepelere benzeyecektir. Onlar sosyalist ülkemizin mutlu çocuklarının gülüp oynaştığı kentlerimiz, okul ve kreşlerimiz kadar güzel olacaklardır. Oralarda işçilerimiz, kooperatifçi köylülerimiz, aydınlarımız beyinleri ve becerileriyle yeni mutlu ve bolluk içinde bir yaşam yaratmakta ve inşa et-

mektedirler.»

Edebiyat ve diğer sanatlardaki en iyi yapıtlar yaşama sıkı sıkıya bağlılığa, gerçekçilik ilkelerinin ve Engels'in dediği gibi «özgün koşulların özgün karakterlerinin» yansıtılmasının gerçekleşmesine tanıklık etmektedirler. Örneğin sosyalist gerçekçi Arnavut romanı çok çeşitli konularla mükemmel, gerçekçi tablolar çizdi ve geçmişin boşluğunu doldurdu. Yaşam, insan ve onun toplumsal faaliyeti, psikolojik dünyası ile ilgili bilgiler birçok sanat yapıtının dayanağını oluşturdu. Jakov Xoxa'nın «Ölü Nehir» adlı romanı kurtuluş öncesi Arnavut köylüsünün, acılarıyla, rüya ve özlemleriyle, umut ve hayal kırıklıklarıyle dolu yaşantısının renkli bir ifadesidir. Roman gerçekçi bir yaklaşımla ve sınıf mücadelesi açısından ele alınmıştır. Bu yapıtta halkın manevi gücü parlak bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Şevket Musaraj'ın «Şafaktan Önce»; Dritero Agolli'nin «Komiser Memo» su Ulusal Kurtuluş Savaşının çeşitli yönlerini vermektedirler. Birincisi politik mücadeleyi ve değişik sınıfların Ulusal Kurtuluş Hareketine katılışını; ikincisi ise Parti düşünceleri etkisinde kitlelerin ayağa kalkışını ve savaşçılar arasında çalışan komünist tipi anlatmaktadır. Aynı şekilde çok sayıda roman kurtuluş sonrası yaşamı geniş bir biçimde vermektedir. T. Laço'nun «Çatışma» romanı buna iyi bir örnektir. Burada, gıda gereksinmemizi karşılamak, kırkent ilişkilerinde yeni kıstaslar yerleştirmek için kişinin bilincindeki özel mülkiyet duygusuna karşı verilen şiddetli sınıf mücadelesi anlatılmakta, kitlelerin yeni durumu kucaklamak için duyduğu heyecan tasvir edilmektedir.

Ayrıca, diğer sanat dallarında da, özellikle resimde, kompozisyon veya portre tarzında olsun, yaşam ve yiğitliğin, halkın, Arnavutluk tarihinin ve günümüzün çeşitli yönlerini bulabilmekteyiz. Resim renkleri Arnavut doğası gibi canlıdır. Şekiller anlaşılabilir ve açıktır. Ancak gerçekçi anlayış ve sahip oldukları komünist idealin perspektifi kadar aydınlıkla sıkı sıkıya bağlı sanatsal güzellik, asla ihmal edilmemektedir. Çok sayıda görsel sanat yapıtı arasında çeşitli dönemlerle ilgili olarak şunları belirtebiliriz: Necmettin Zaimi'nin, basit bir köylü evinde savaş atmosferini canlandıran «Ulusal Kurtuluş Savaşı Öyküsü», Soli Shijaku'nun bir ressamın stüdyosunda sanat yapıtları ile ilgili görüşlerini açıklayan işçi tiplerini yansıtan «Kitlelerin Sesi», İsmail Lulani'nin, düşmanla savaşan birliklere öncülük eden bir kadın kahramanı resmeden «Shote Galica» adlı portre çalışması, «Savaşta Yoldaşlar, Yaşamda Yoldaşlar» adlı, bizi savaştan hemen sonraki yıllara götüren ve bir partizan çiftin yıkıntı halindeki bir kentte fotoğraf için poz verişini canlandıran tablo.

Gerçeğe uygunluk, açıklık ilkesi ve zengin canlı malzeme, Arnavutluk sanatının tüm dallarına ve tarzlarına hakimdir.

Bu ilke, sosyalist gerçekçilik yönteminde temel olan komünist partizanlıkla sıkı sıkıya bağlıdır. Bu ilkeye bağlanmakla bütün zamanların sanatının belli bir amaca yönelik olduğunu, sınıf mücadelesinin yoğunlaştığı, burjuvazi ile proletarya arasındaki büyük çatışma döneminde bu ilkenin bizi komünist partizanlığa ve halkın hizmetinde gerçek sanata götürdüğünü kabul etmiş oluyoruz. Leninist partizanlık ilkesi günümüzde yaratıcı bir biçimde Arnavutluk sanatına uygulanmakta ve burjuva-revizyonist saldırı ve saptırmalarına böylece karşı konulmaktadır. İki yüzlülük, yalancılık ve demagoji ile yürütülen doğmatizm suçlamaları, devrim düşmanlarının gerçek yapısını, sermayeye, emperyalizme ve sosyal-emperyalizme bağlılıklarını gizlemeyi amaçlamaktadır.

Sanatımızdan birçok örnek, komünist partizanlığın sanatçıyı yaşamın gerçeklerinden uzaklaştırmadığını tam tersine onlara bağladığını ve arada tam bir uyum doğurduğunu kanıtlamada kullanılabilir.

Yurtsever ve enternasyonalist ögeler bir çok yapıtta, özellikle anavatan özgürlük ve bağımsızlıkları için mücadele eden halkları konu alan şiirde bulunabilir. Yurtseverlik ve komünizmin yansıtıldığı şiirlere örnek olarak şunları verebiliriz: Ll. Siligi'nin «Prishtina» şiirinde bir Alman toplama kampı ve oradaki esirlerin moral gücü ifade edilmekte, İsmail Kadare'nin «Dağlar Ne Düşünüyor?» şiirinde Arnavutluk halkının tarihi gelişmesi verilmektedir. A. Çaçi, L. Qafezezi, D. Siligi'nin şiirleri F. Arapi'nin «Kanlı Alarmlar»ı Ulusal Kurtuluş Savaşına adanmış şiirlerdir. «Arnavutluk Ana» adlı D. Agolli'nin şiirinde bir ananın nitelikleri olan şefkat, ölümsüzlük, cesaret anavatana mal edilmektedir. Emperyalizme karşı mücadele eden halklar için örneğin Afrika, Vietnam, Kamboçya halkları için bir çok şiir yazılmıştır ve yzılmaktadır. Birçok halkın devrimci tarihi çok sayıda yapıtın özellikle şiirsel yapıtın konusunu

oluşturmaktadır.

Şarkılarda ve genel olarak Arnavut Müziğinde de komünist partizanlık ve sanatımızın ulusal karakteri ifade edilmektedir. N. Zoragi, T. Daija, Ç. Zadeja, F. İbrahimi, A. Mula A. Prodani, T. Harapi, L. Dizdari bestecilere bir haç örnektir. Müzik sıkı bir biçimde halk ürünlerine bağlanmaktadır. Aynı şekilde tabi ki ilerici dünya geleneğinden de kopmamaktadır. T. Daija'nın bestesi ve Panajot Kanaçi'nin koreograflığında «Halili ve Hajriya» adlı bale, N. Zoragi'nin bestesi ve Agron Alia'nın koreoğraflığında «Dağların Kızı» adlı bale vb. aynı şekilde tarih ve şimdiki zamandan canlı dinamik tablolar vermekte, renkli danslarla halkın ruhsal zenginliği ve özgürlük mücadeleleri ifade edilmektedir.

Somut yapıtlarda gerçekleşen bu niteliklerinin yanında Arnavutluk sanatının, çok önemli ayırdedici bir özelliği vardır: Ulusal ve halkçı ruhu. Biz bu ilkeleri savunmakla, dünyadaki gerici teoriler tarafından ortaya atılan kozmopolitizme ve sanat karşısında aristokrat eğilim olan estetizme karşı mücadele ediyoruz. Ulusal gelenek, enternasyonalist ruhu beraberinde getirir. Kültürü ulusal renklerini taşımadığı sürece, kendi halkının ruhunu yansıtmadığı sürece hiç bir ülke dünya kültür hazinesine katkıda bulunamaz. Diğerlerinin yanında, revizyonizme karşı çıkışı ve dürüst dünya halkıyla dostluğu bildiren «Keşif» adlı Anastas Kondo'nun ro manını belirtebiliriz. Bu romanın konusu düşmanca bir planla ülkemize gönderilen bir yabancı jeolog grubudur. Ancak içlerinden bir tanesi namuslu bir insan ve halkımızın dostudur. Dünyada böyle kişiler çoktur.

Arnavutluk sanatının bu temel ilkeleri onun yeşermesini, tarzlar arasındaki uyumlu gelişmeyi ve giderek belirginleşen yaratıcı özgürlükleri sağlamıştır. Çok zengin bir tür çeşitliliği mevcuttur. Bazı sanatçılar anlatımcılığa yönelmiştir. S. Spase tarihsel roman türünde yazmaktadır. «Ayağa Kalkış» ve «Meşale Taşıyanlar» adlı romanları Ulusal Rönesans'ın önemli kişilerini anlatmaktadır. F. Gjata tasvir ustalığı ve dramda kendini göstermektedir. Ayrıca ulusal kahraman «İskender Bey»i anlatan S. Godo, gerçekçilik içinde sembolizm ve allegoriye yönelen «Ölü Ordunun Generali» ile İsmail Kadere'yi, psikoloji stilinde «Yeniden Ayakta» yazarı Dh. Xhnvani, «Fırtınalı Sonbahar» ile A. Abdihoxha, kısa hikayeleri ile Dh. Steriki ve daha birçokları sayılabilir. L. Leha, E. Kadere, E. Mendia gibi kadın yazarlar da gözlenmektedir. Edebiyatta ve diğer sanat dallarında kadın sanatçı sayısı hergün artmaktadır.

Yukarıda saydıklarımızın dışında görsel sanatlarda sivrilen diğer sanatçılar, O. Paskalı, A. Buza, F. Stamo, K. Roma, K. Buza, M. Dhrami, Sh. Haderi, L. Dhrami, F. Haxhiu vb...

Dramatik tiyatroda olduğu gibi, sinema alanında da gerçekçilik ve güzel yaratıcı yapıtlar ortaya çıkmıştır. Sahne sanatı hergün daha fazla yaygınlaşmakta, kitleler tarafından daha çok beğenilmektedir. Ll. Siligi'nin senaryosundan V. Gjika ve Dh. Anagnosti yönetmenliğinde çekilen «Aydınlığın Komiseri» Vath Koreshi tarafından senaryosu yazılan ve V. Gjika tarafından yönetilen «Beyaz Yol» halk tarafından çok beğenilmişlerdir.

«Aydınlığın Komiseri» ülkenin en uzak köşelerine kadar eğitim götürme soylu düşüncesinden ve kurtuluş sonrası Arnavutlukta bunun hangi mücadelelerle gerçekleştiğinden söz etmektedir. Okur yazarlığın yaygınlaşması fedâkarlık ve bazı durumlarda tam bir kendini feda gerektirmiştir. Dinci unsurlarla ve cehaletle mücadele bunun baş yöntemleri olmuştur. «Beyaz Yollar» ise basit bir insancıl olayda nasıl bir telefon hat çekme işçisinin, halk birbiriyle haberleşsin ve Yeni Yıllarını tebrik etsin diye kendini feda ettiğini anlatmaktadır. Bu filmde lirizm, içtenlikli aşk ve canlı renkler vardır.

Sanatsal yaratıcılık hergün gelişmekte ve düzeyi artmaktadır.

Sosyalist gerçekçi yöntemin ilkelerinden yola çıkan günümüz Arnavutluk sanatı giderek gerçekliğe daha çok önem vermektedir. Bu yaratıcı yöntemi doğmatik ve yerinde sayma olarak suçlayanlar sözde, bilimsel iddialarını, birbirlerinin yerine geçen ve durmadan yenilenen tekniklere, «bağlantısızlık» ve sanatın «kendini ifade» teorilerine dayandırmaktadırlar. Onlara göre sanatın yalnızca öznel değerleri vardır. Onun topluma hizmet amacı olamaz. Tüm bu teoriler ve diğerleri öznel biçimçi ekollerin uzantısıdır ve gerçekte sanatı sermayeye bağlamak istemektedir. Bu sözümona teoriler küçük burjuvazinin içinde bulunduğu ruhsal ve felsefi kaosun, gel-gitlerin ifadesidir. Arnavutluk devrimci estetik düşüncesi, herşeyden önce sanatı sosyalist ve komünist ideallere sadık, halkçı ve ulusal değerlere bağlı tutmaya çalışır. Bu Marksist- Leninist saflığı ve yaşamla ve konu

ve esinlenme kaynağı olması gereken emekçi kitleleriyle sıkı bağlılığı gerektirir. Arnavutluk sanatının bu devrimci ruhu Sovyetler Birliği ve diğer eski sosyalist ülkelerideki yozlaşmış- modernist eğilimlerle ve bu ülkelerdeki revizyonist düşünceler ve siyasellerle çatışma halindedir.

Kruşçev kliğinin iktidara gelmesiyle, Sovyetler Birliğinde revizyonizm, siyaseti ve ideolojisiyle edebiyat ve sanat yapıtlarında tam anlamıyla ifadesini bulmuştur. Bu ülkenin sanatı devrimci geleneği inkar etmiştir. Sovyet revizyonist kuramcılarının demagojileri bir yana, eski gelenekten eser kalmamıştır. Barışçılık, soyut insancıllık ve kahramanlık aleyhtarlığından yola çıkan bu sanatın karşı devrimci niteliği şu ürünlerde açıkça gözlenebilir: I. Ehrenburg'un «Buzlar Çözülürken», Şolohov'un «İnsanın Kaderi», A. Tvandevski'nin «An be an», Simanof'un «Hayat ve Ölüm» vb. Aynı şekilde açıkça Kruşçev siyasetini izleyen düzen yanlısı şiirleriyle Yevtuşenko ve diğerleri de buna örnektir. Daha sonraki yapıtlarda bu karşı devrimci temel iki yönde derinleşmiştir. Büyük Rus «İhtişamı»ndan esinlenen ve açıkça sosyal-emperyalist büyük devlet politikası yönündeki yapıtlar. Bu yapıtlarda toplumsal içerikten tamamen kopuk pan-islavizm şoven düşüncesi işlenmektedir. Diğer tür yapıtlar ise ahlak çöküntüsünü yansıtmaktadır. Bu yapıtlarda kötüler yüceltilmekte, yurtsever savaşın kahramanları inkâr edilmekte ya da onlara şüphe ile bakılmaktadır. Aynı akım ahlak dışı ilişkilerin, ailenin burjuvaca yozlaşmasının ve bireysel özlemlerle, zavallılığın savunulduğu yapıtlarda da saptanabilir. Eski ve Slav olan herşeye karşı açık bir hasret vardır. Günümüz Sovyet sanatına yozlaşmış-modernist eğilimin girdiğinin açık belirtileri bulunmaktadır.

Sovyetler Birliği'nde bugün bu sanat türünü savunmak için gerekçeler aranmaktadır. Sözcüklerle yapılanlar arasındaki uçuruma rağmen demagoji ihmal edilmemektedir. Sovyet sanat kuramcıları, partizanlık ve olumlu-kahraman gibi tezlerin devirlerini tamamladığını ileri sürüyorlar. Gerçekte sınıf mücadelesi ve komünist ideallerle, onların sanata yansıdığı yapıtlar inkar edilmiş oluyor. Onlar yüzeysel bir yaklaşımla, sanatın günümüz koşullarındaki «evrim»inden söz etmekteler. Yozlaşmanın «ilerleme» olarak sunulmasından, devrimci ilkelerin inkar edilerek, «yaratıcı tavır» gibi gösterilmesinden daha büyük iki yüzlülük düşünülemez.

Söz konusu sanat ve görüşleri reddeden sosyalist gerçekçi Arnavutluk sanatı derin bir gelişme halindedir. Çünkü gelişmesini bireysel olarak deneylerden değil yaşamda var olan yeniden, feodal burjuva ilişkilerin yıkılarak sosyalist ilişkilere dönüşmesinden sağlamaktadır. İçerikte ortaya çıkan bu gelişmeyi biçim gelişmeside izlemektedir. Ancak biz öz-biçim ilişkisine diyalektik bir gözle bakıyoruz. Öyle ki, bir yandan geleneği yadsımayı reddederken, zamanını doldurmuş biçimleri de savunmuyoruz. Gelişme, konuların değişmesi, ya da ekole yeni bir isim takılması demek değildir. Burada asıl olan içeriktir ve gerçek gerçekçilikten daha fazla geliştirici bir yöntem olamaz. Özellikle devrimci gerçekçilik, sosyalist gerçekçilik yaşamın kendisinden yola çıkar. Ve yaşam, belirli ekonomik ve toplumsal yasalara göre durmadan değişmektedir. Arnavutlukta partizan düşüncesi, eleştiriciliği, edebiyat görüşü, sosyalist gerçekçiliğin donmuş, durağan değil, hareketli dinamik bir şey gibi görülmesi gerektiğini savuna gelmiştir. Zira sosyalist toplum hızlı adımlarla ilerlemektedir. Konu ve sanatsal çözümlerin mekanik tekrarından kaçınılmalıdır. Modernizm ve tutucu rutin ile mücadele pratikte gözlenebilen bir gerçektir. Örneğin kitleleri ve bireyi yansıtan romancılık çok gelişmiştir. Burada zaman planlarının birbirine bağlanması ile yazarın düşüncesini daha iyi ifadesi yolları geliştirilmiştir. Anıtsal heykelcilikte çok ileri gidilmiştir. Şiirde gerçekle sanatçının iç dünyası birlikte gelişmiştir. Sinema dram ve kitlesel sahnelerle zenginleştirilmiş, balede klasik ve ulusal biçimler bir araya getirilmiş, güçlü yeni bir heyecan elde edilmiştir. Bu sanat tarihin temel itici gücünün halklar olduğunu, seçkin bireylerin ise köklerinin halkta ve tarihlerinde bulunduğunu kavramaktadır. Bütün bu gelişme biçimleri Arnavutluk sanatına özgüdür ve bu sanat çok değişik tarzlar yaratmaktadır. İçjerik zenginliği, sanatsal kendine özgülükler vardır. Ama sanatçıların amacı ortaktır: Devrim ruhu ve düşünceleri, halkın yansıtılmasıö Bu ortak amaç kendine özgülükleri birleştirmekte, sanatçıların bireycilik denizinde boğulmasını önlemektedir.

İnsan sanatın odak noktası olmalıdır; sanatı insandan koparma eğilimi hatalı olduğu için uzun süre yaşamayacaktır. Bu soruna sınıf mücadelesinin dışında soyut bir şekilde bakılmamalıdır. Sanatta ve teorik düşüncede insan belli bir sınıfa mensup bir toplumsal varlık ola-

rak görülmektedir. Marksın dediği gibi «toplumsal ilişkilerin bütünlüğü» olarak görülmektedir Sınıflar üstü insancıllık ya da insanı sanattan silme ve yerini simgelerle doldurma Arnavutluk sanatına yabancıdır. Bu eğilimler şurada, burada ortaya çıkmış eleştirilmiş ve kendileriyle mücadele edilmiştir. Bütün devirlerde gerçek sanat ağırlık merkezi olarak insanı, toplumun ilerici kesimini almıştır. Aşırı simgecilik veya soyutçuluk, iddia edildiği gibi genelleştirmenin veya felsefenin derinleştirilmesi değildir. Tam tersi, düşüncenin çarpıtılması yönsüzlük ve umutsuzluğun felfesesidir. Gerçek sanatın felsefileştiği, şiirselleştiği doğrudur ve bu doğal bir gelişmedir Çünkü düşünce günümüzde, çağdaş faaliyetin dokusuna nüfuz etmektedir. Stilistik biçimler çok çeşitli olabilir ve giderek, yaşamdan alındıkları ve nesnel ve yansımaları arasındaki gerçek ilişkileri tahrif etmedikleri sürece simgeler kullanılabilir. (Sanat olguların ve insan dünyasının değişik yönlerinin daha iyi bir açıklamasını yapabilir, ancak tanınmayacak hale getirme noktasına varmamalıdır.) Çünkü biz ölüm değil yaşam felsefesinden, soyut değil devrimci hümanizmden, bilinemezcilikten değil, dünyayı tanıma olanağından yola çıkıyoruz Revizyonizme karşı olduğumuz gibi sanatta varoluşçuluğa ve soyutçuluğa da karşıyız.

Gerçekçilikten ayrılmayı savunan teoriler sanatın tasvirci (figüratif) niteliğinin aşıldığını iddia etmektedirler. Onlara göre insanın zaman ve mekanda somut olarak yansıtılmasının, doğanın gerçek biçimlerinin yansıtılmasının gereksinmesi ortadan kalkmıştır. Bu teoriler yüzyılımızın başlarındaki sübjektivist eğilimlerle başlamış, «anti-roman» teorileriyle, biçimselci yapısalcılıkla (formalist-strüktüralizm) devam etmiştir.

Temel aldıkları düşünce felsefi idealizmdir. yansımanın, nesnenin tıpatıp kopyası olmadığı açıktır. (Bu gerçekçi sanat içinde doğrudur) Çünkü gerçekçi hayal gücü, özle, sanatçının dünya görüşünün ışığında gördüğü tezahürünü birleştirir. Bilgi edinme olanakları sonsuzdur. Gerçeği ortaya çıkarmak isteyen sanatçı ulaşılmış düzeyle yetinemez ve dünyanın duygusal ve akılcı bir biçimde öğrenilmesine yönelir. Sosyalist gerçekçilik kendini natüralizmle bir görmez. Yaşamın kavranması olasılıklarını gennişletmeye çalışır. Ancak bu, sanatın özgün tasvirci niteliği yadsınarak sağlanamaz. Konuya düşünceye , sanatçının bakış açısına, ülke folkloru ve kültürün özelliklerine bağlı olarak yeni sanatsal anlatım yolları olguların şu veya bu yanlarını aydınlatabilir. Ancak, sanatın tasvirci (figüratif) karakterinden ayrılmak (süsleme sanatından söz etmiyoruz) çarpıtmadan başka bir şey getirmez, sanatı yaşamdan soyutlar ve onu doğrudan ölüme götürür. Çeşitli modernist ekollerde gördüğümüz gibi gerçek biçimler yok edildiği ya da şematize edildikleri, anlaşılmaz simgeler kullanılmaya başlandığı zaman sanatın insanlığa hizmet amacı ortadan kalkmaktadır. Sanat bir yalana, boşluğa ve tam bir yozlaşmaya yönelmektedir.

Biçimcilik ve şiirde, resimde vb... yaşamda kopma eğilimleri Arnavutlukta da ortaya çıkmıştır. Ancak bu sanatlar mücadele sonucu şimdi doğru yoldadırlar. Açıklık, iletme yeteneği gelişmiştir. Ancak bu demek değildir ki şematizm ve kabalaştırma egemen olmuştur. İlerici düşünce, Arnavutluk pratiğinden ve dünya sanatının en iyi örneklerinden hareketle, gerçekçi sanat için kavga vermektedir. Kaynak daima gerçekler, insan sınıf mücadelesi ve devrimci felsefedir.

Arnavutluk estetik düşüncesi sanat ve edebiyatta olumlu kahraman düşüncesini savunmuştur. Olumlu kahraman toplumun örnek insanıdır ve günlük hayatta giderek daha çok raslamaktadır. Bu kahraman şematik ancak canlı, hayat dolu, mücadele içinde, belirgin ve güçlü toplumsal ideallerin sahibi olmalıdır. Çelişkilerin yansıtılması ve doğru çözüm sosyalist gerçekçiliğin büyük sorunudur. Bu alanda çok geniş bir gelenek mevcuttur. Burjuva toplumdaki çatışmayı güçlü bir şekilde verdikleri için Balzac, Tolstoy, Disckens, İbsen, Dreiser, Shaw Kazancakis vb. Arnavutlukta çok tutulmaktadır. Düzen aleytarı, devrimci ve anti faşist ruh dolu şiir ve dramları yüzünden Eluar, Lorka, Brecht Machado saygı uyandırmaktadırlar. Bugün bile onlar karanlık güçlere, Franco'culuğa ve izleyicilerine karşı kin duygularını uyandırmaktadırlar. Hak ve özgürlükleri için savaşan Asya, Afrika, Latin Amerikanın anti-emperyalist yurtsever şairleri de ülkemizde çok sevilmektedir.

Sosyalist gerçekçi Arnavutluk sanatı gelişiyor ve geleceği güvence altındadır. Yayınlanan ve icra edilen yapıtların geniş kitlelerde uyandırdığı sevgi, halkın bilincinde yarattığı gerçek etki bunun tanıklarıdır. Arnavut sanatçıların dünyanın her tarafında dostları ve silah arkadaşları vardır. Onlar, geleceğin gerçeği söyleyen sanata ait olduğuna inanıyorlar. Bu sanat her gün biraz daha fazla devrimci komünist düşüncenin düzeyine ulaşıyor.

KARDEŞİM HASTA AMCA!

Kardeşim hasta amca!
Kocaman hasta.
Gözleri benim gözlerim gibi
Kara,
İri.
Şimdi açamıyor.
Yapış yapış terden saçları.
Babam: «Ölür bu çocuk» diyor.
«İflah olmaz».

Kardeşim hasta amca!
Önce bir bacakları vardı;
Bir kolları.
Hani sucuklar var ya;
Güzel kokulu,
Çok parayla alınan,
Ekmeksiz yediğimde
Annemin azarladığı...
İşte o sucuklar gibiydi
Kalın-kalın.
Nah şimdi şu parmaklarım kadar kaldı
İpince.

Kardeşim hasta amca!
Babam: «ölür bu çocuk» diyor.
«Ah diyor paramız olsa,
Doktora verecek, ah ilaç alacak.»

Ben büyüyünce amca!
Ya sucukcu olacağım,
Ya doktor,
Ya da ilaççı.
Sucuklar dağıtacağım çocuklara
Ekmeksiz yedikleri için dövülmesinler.
İlaçlar dağıtacağım;
Ölmesinler.

Ali KÜÇÜKTOP

N Ö B E T

Acılarına konuveren
Yaralı bir kuşun
Sevgine
Nefretine
Öfkene
Eklenen
Solgun bir gülün
Ve kollarında
Can veren
Yiğit bir yoldaşın
Nöbetidir bu

Yoldaşlarım.. Kardeşlerim
Katliamlardan
Kanayan nehirlerden
ve Fırtınalardan
Geçerek
Yürüyoruz
Yürüdüğümüz yoldan
Fakat öğrendik artık
Mutlaka
Yeni bir gün
Doğacak
Bizlerden dökülen
Her damla kandan.

Metin GÜVEN

ARKA ÇIK GÜNEŞLİ GÜNLERİNE

Nefesi gırcılı bir sabah
Yüreğim topal onur yaralı
Düştük künyeni kayıttan
Gönül şen değil
Buruk acılar uğrağı

Öpücük kondurdu toprak
Dağların gibi rüzğarlı alnına
Başaklar buz altındaydı
Şehir kuşatma altında

Ayrılıkların derin anlamını
Uçurumlar anlatsın, ara yerde dağlar
Ala çamlar, demli çaylar
Kökü yağmurun tadında

Rüzgarsız örgütsüz
Yüreğin kav alevi içinde
Bir başına
Böyle nereye
Kuşsuz, çiçeksiz umutsuz

Böyle nereye dolu dizgin
Şehirse al sana şehir
Makinaları bora seli
Emeği gül işlemeli

Kavgasız çocuklar çiçekler içindi
Arka çık tere bulanmış türkülerine
Dikenli tellerden tezgah diplerinden
Cesur hırcın donuk bakışlarımız
Çarptıkça köhne dünyanın teknesine
Arka çık güneşli günlerine

Ahmet ADA

KOMAYACAĞIZ LİCE'NİN ÖCÜNÜ

Esma Bacı çeşme yolunda
Nakışlı testisi omzunda
Şiro'dan kopan o fırtına (1)
Yolamadı eteğindeki çiçekleri

Hey güz çiçekleri, döngeleler
Çocukların sevgili çeyizleri
Ne oldu size oğlaklar, dilsiz kırlar
Sincaplar, mazı yuvaları

Ne oldu size, düşlerin gerçekleşmesini görmeden
Yere çalmak yoksulluğun sırtını
Dermek candarma dipçiklerini
Kötü ne varsa, kardeş kinlerini

Ve Fegî'ye Teyran'ı özgür kılmaz (2)
Bayrağımızın dalgaları altında
Dillensin Xanî, anlatsın (3)
Çocukları niçin saydığını

Hey Gazal Bacım, hey Filito
Kim aldı çocuklardan dağlarımızı
Kim aldı dağlardan çocuklarımızı
Henüz selâmlamadan bayrağımızı

Hey Liceli halkım, hey Anadolu'm
Yüreğim külsüz odlarda yandı
Yazdım bu zulmü proletarya anaya
Gelsin komasın Lice'mizin ahını

Gani BOZARSLAN

(1) Şiro: Lice'nin arkasındaki dağ.
(2) Fegî'ye Teyran: 14. yüzyılda yaşamış Kürt halk ozanı.
(3) Xanî: 17. yüzyılda yaşamış Kürt ozanı Ahmedî Hanî.

YILMAZ GÜNEY

«YAŞASIN KOMÜN, YAŞASIN DEVRİM»

Bugün illerden ilçelere dek uzanan bir ağ için de yurdumuz cezaevleri devrimcilerle doludur. Anti-demokratik, gerici burjuva diktatörlüğünün zindanları, devrim dinamizmini zincire vurabilmenin bir hesap alanı ve karşı-devrim zincirlerinin bir halkasıdır.

Cezaevlerinin, devrim mücadelesi süresince devrimin ve devrimcilerin hayatında önemli bir yeri vardır. Devrimde kararlı devrimciler egemen güçlerin bu zulüm çarkında da mücadelelerini sürdürüyor, cezaevlerini devrim mücadelesinin bir alanı kılıyorlar. Devrimcilerin cezaevlerindeki mücadelesi de hergün yeni boyutlar kazanmaktadır. karşı-devrim, zincire vurduğunu sandığı devrim dinamizminin karşısında bu alanda da acz içindedir.

Elinizdeki bu dergi bir mücadele damlası olarak, geçtiğimiz yıl bu ay zindandan dışarı damlamıştır. Ve bugün yurdun dörtbir yanında yaygın bir okura ulaşmıştır.

Aşağıda okuyacağınız yazı, Yılmaz Güney'in 1977'nin son gecesi, Kayseri cezaevinde komün toplantısında arkadaşlarına yaptığı konuşmanın metnidir.

«Yılbaşı gecesi» diye nitelenen bir gecede, bütün kozmopolit burjuva ve hertürden revizyonist, oportünist sanatçıların kendilerine uygun bir biçimde «yeni yılı karşıladıkları» saatlerde, Yılmaz Güney'in tutumu bize halkın sanatçısı olabilmenin onurlu duyarlığını taşıyor.

Biz bu duyarlığı kuşanıyor, ve yeni bir mücadele yılına bu duyarlıkla hazırlanıyoruz..

PROLETER DEVRİMCİ KÜLTÜR MÜCADELESİNDE
güney

Arkadaşlarım,*

Yeni bir yıla giriyoruz. Bugüne dek burjuvazi bize, yeni bir yıla eğlenerek, kumar oynayarak, içki içerek... yani, gerçek sorunlarımızdan alabildiğine uzak, sorunlarımızdan kaçarak girmeyi öğretti ve öğütledi. Radyosu, TV'si, basını ile bizleri hep bu yönde koşullandırdı. Geçmişi unutmak, çelişmelerimizin üstünü örtmek, hiç bir şey üzerinde ciddiyetle düşünmeden, hesaplaşmadan yeni yılın yolunu tutmak.

Biz, bir yılın bitmek, yeni bir yılın başlamak üzere olduğu bu gece, öyle yapmayacağız: burjuvazinin tuzağına düşmeyeceğiz.

Biz, bilincimizi kendi sınıf çıkarlarına hizmet doğrultusunda biçimlemeye çalışan burjuvaziye, siyasal iktidar ortağı toprak ağalığına ve yardakçılarına hesap sorarak, her türlü yoz etkilerinden silkinerek yanlışlarımızı, zaaflarımızı, eksiklerimizi ciddiyetle ele alarak, yeni yıla hesaplaşma temelinde adım atarak girmek istiyoruz. Bayramlarda, doğum günlerinde, evlilik yıldönümlerinde de böyle yapmalıyız. Çünkü biz, ancak hatalarımızı doğru saptayabilirsek, hatalarımızdan kurtulma doğrultusunda cesaretle davranabilirsek, hedefimizi bir proleter devrimcisine yaraşır biçimde tayin edebilirsek halkımıza yararlı olabileceğimize inanıyoruz. Geçmişle hesaplaşmadan yeni yılın yolunu tutamayız...

Sevgili arkadaşlarım, neden buradayız, hiç düşündünüz mü?

Gerek siyasi, gerekse toplumsal suçlardan olsun, burada bulunmamızın temel ve tayin edici nedeni, sömürüye... insanın insana kulluğuna dayanan, varlığını emekçi kitleler ve geniş halk yığınları üzerinde baskı kurarak koruyabilen köhnemiş yarı- sömürge geri kapitalist düzenin bizzat kendisidir. Bu düzende suç işlememizin toplumsal, ekonomik, siyasal, psikolojik bütün koşulları vardır. Bizi yargılayanların, hiçbir zaman gerçek suçluları, yani suçun esas kaynaklarını yargılamayı düşünmediklerini biliyoruz; düşünemezlerdi de. Çünkü onlar —birkaç istisnanın dışında— genellikle düzeni korumakla —dolayısıyle kendi varlıklarını— görevlidirler. Onlar, tavuk çalanı, aşağılayarak «hırsız» diye suçlarken, bir kalem oyunu ile milyonları yutanı «beyefendi» diye selamlarlar. Onlar, başlık parası veremediği için kız kaçıran adamı «namus düşmanı» diye damgalar-

ken, lüks randevu evlerinde parayla «namus» satanları «saygıdeğer» olarak nitelerler. Onlar, bir öfke anında istemeden adam öldürmüş insanları «kaatil» diye lanetlerken, cinayet şebekelerini yönetenlerin, kitle katliamları düzenleyenlerin önünde esas duruşa geçerler. Ama bizler, en ağır cezaların altında, en doğal insani haklarımızdan yoksun olan bizler, bizi biçimleyen, suça iten, suçlu olmaya zorunlu kılan düzeni, emekçi kitlelerle birlikte, yargılayacağız ve mutlaka layık olduğu cezaya, idama mahkum edeceğiz.

Bu yetkiyi kim verecek bize?

Bu yetkiyi, halk, kendi bilincinin ve kollarının gücüyle, örgütlü ve disiplinli mücadelesiyle, Proletaryanın ve onun devrimci partisinin öncülüğünde kazanacaktır. Bizler de, halkın birer parçası olarak, bu yetkinin kazanılması ve icrasında inançla yer alacağız. Bu, beş günlük-on günlük bir mücadele sorunu değil, hayatın bütün cephelerinde verilmesi gereken uzun bir mücadele sorunu, yani kesintisiz devrim sorunudur. Cezaevleri de bu cephelerden, hem de vazgeçilmez olan cephelerden biridir ve bizler de bu cephelerde savaşı ihmal etmemek zorunda olanlarız.

Sorunun esası şudur:

Ya devrim yolunu seçeceğiz... ya da, bu düzenin baskılarına, haksızlıklarına boyun eğerek, şu ya da bu biçimde teslim olarak yaşamayı seçeceğiz. Bu çeşit bir seçiş, yokolmanın bir biçimidir.

Devrim yolunu seçenler ise, zor, fakat şerefli bir yolu seçenlerdir. Devrim yolunu seçenler, hayatın her alanında ve yaşamlarının her anında devrimin düşmanı olan sınıf güçlerine ve onların ideolojik, kültürel siyasi ve toplumsal etkilerine, alışkanlıklarına karşı, günün koşullarınca belirlenecek olan mücadele araçlarını kullanarak savaşmak zorundadırlar. Savaşmadığımız bir an, savaşı yavaştan aldığımız bir an, bizi ezenlere teslim oluruz, onların işlerini kolaylaştırmış, onlara yardım etmiş oluruz. Mücadeledeki tarafsızlık olmaz. Biz tarafız ve devrimin emrettiği sorumluluk ve görevleri harfiyyen yerine getirmekle yükümlüyüz. İçinde bulunduğumuz koşulların esnemeye, gevşemeye tahammülü yoktur.

Arkadaşlar,

Devrim bir ölüm kalım savaşıdır. Şu sözlerimi anımsayınız!:

«Biz, yaşayanın varlık nedeni, gelişenin gelişme nedeni, yokolmanın ve ölümün kaçınılmaz nedeni olmalıyız. Bu temel ilke, bize, günlük yaşayışımız sürecinde, her olaya duruma ve ilişkiye, bilinçli olarak bakmayı, seçmeyi, müdahaleyi, uymayı ya da uymamayı emreder.»

Burada, insan unsurunu ve insan iradesini toplumun objektif koşullarından kopuk ele aldığım sanılmasın.

Biz, neyin varlık ve gelişme nedeni, neyin yokolmasının ve ölmesinin kaçınılmaz nedeni olacağız?

Açıktır ki, bu sorunun cevabı, devrimin dostlarını ve düşmanlarını saptayarak verilebilir... gelişen sınıf güçlerini kavrıyarak verilebilir.

Yeni yıla girerken dostlarımızı ve düşmanlarımızı yeniden anımsayalım.

Biz, feodal kalıntıları ve bir sömürgeyi bağrında taşıyan, emperyalizme bağımlı kapitalist üretim ilişkilerinin egemen olduğu, yarı-sömürge bir ülkenin çocuklarıyız.

Ülkemiz çok uluslu bir ülkedir.

Önümüzdeki devrim, yarı-sosyalist karakterli, anti-emperyalist demokratik halk devrimidir.

İşçiler, köylüler, şehir küçük burjuvazisi, orta burjuvazinin emperyalizme karşı duracak kesimleri, ezilen kürt ulusu ve diğer azınlık milliyetler ve halklar, bağımsızlıktan yana olan herkes, devrimin güçleridir.

İşçi sınıfı, ideolojik, politik ve örgütsel alanlarda devrimin önder gücüdür.

İşçi-köylü ittifakı devrimin temel gücüdür. Demokratik devrimi, sosyalist devrime ulaştıracak olan da bu ittifaktır.

Görevimiz, emperyalizmi, sosyal- emperyalizmi ve onların faşist, revizyonist, gerici işbirlikçilerini yenilgiye uğratmak, feodalizmden kaynaklanan her türlü gericiliğe ve halkın gelişen mücadelesini çarpıtan reformizme, özellikle de «Üç Dünya Teorisi»ni savunan sağ oportünist reformist çizgiye hayat hakkı tanımamak «sol» oportünist siyasetleri mahkum etmek ve sınıfsız toplumun koşullarını yaratacak sosyalist devrimin yolunu açacak olan demokratik halk diktatörlüğünü kurmaktır.

Ülkemizde devrimin düşmanları bunlardır. Düşmanlarımızı belirledikten sonra, bunlar ara-

sında kimleri birinci plana alacağımızı da doğru saptamak zorundayız.

ABD emperyalizmi ve Rus Sosyal Emperyalizmi, bu iki süper devlet, gerek bizim, gerekse bütün dünya halklarının baş düşmanlarıdır. Baş düşmanlarla bilinçli ilişkiler içinde olan varlıklarını onların varlığına bağlayan faşistler ve sosyal- faşistler de baş düşmanlarımızla birlikte ele alınmalıdırlar. Ve esas olarak, hedefimiz bu iki süper devlet olmakla birlikte, diğer emperyalistler ve gerici güçler mücadelenin dışında tutulamazlar.

İki başdüşmandan, ülkemiz için asıl darbe, ABD emperyalizmine ve onların çıkarlarını saldırgan bir bağlılıkla savunan faşistlere vurulmalıdır.

Faşizme ve ABD Emperyalizmine karşı mücadele, ancak ve ancak Rus Sosyal Emperyalizmine ve revizyonizme karşı tutarlı bir mücadele temelinde başarı kazanabilir. Bu anlamda, revizyonizme ve Sosyal Emperyalizme karşı mücadele temel olmak zorundadır.

Bu ne demektir?

Bu demektir ki, devrimin düşmanlarına karşı mücadelede:

Bireyler, gruplar, partiler, kendi içlerinde sınıf mücadelesini temel alarak, revizyonist, reformist, oportünist etkilerden, her türlü burjuva alışkanlık ve eğilimlerden, feodal davranış biçimlerinden, şovenizmin etkilerinden, liberalizmden kurtulmak için, bilimsel sosyalizmin öncülüğünde savaşmalıdırlar.

Kirli bir sabun, el yıkanırken temizlenir arkadaşlar. Bizler de olumsuzluklarımızdan, ancak iş görerek, yani devrimci mücadele içinde yer alarak temizlenebiliriz. Kirli bir sabunu suyun altına tutun, temizlenmediğini göreceksiniz. Pisliklerle kaynaşmış sabun, ancak, elimizi yıkarken temizlenir. Başlangıçta elimiz de pislenir, fakat sonunda hem sabun hem de elimiz temizlenir. Bizler de, sadece teorik çalışma yaparak, okuyarak arınamayız. Böyle bir tutum Troçkist Kadro eğitim anlayışıdır. Su ile el yıkama hareketi birleşecektir. Yani teori ile pratik birleştirilmelidir. Teorinin kavranıp kavranmadığı pratikte belli olur. Teorinin kitleleri eğitip eğitmediği de kitle hareketlerinin niteliğinden belli olur.

Bu konuda, eleştiri-özeleştiri temel silahımızdır. Ancak özeleştiri temelinde, özeleştirimize uygun davranışlarımız temelinde eleştiriye hakkımız vardır.

Silkinelim... üzerimizdeki pislikleri atalım... yarına gelişerek, arınarak hazırlanalım. Günlük görevlerimizi küçümsemeyelim... en küçük günlük görev bile, devrimin hazırlığında rol oynar. Örneğin, bulaşık yıkamakla, yorganımızı yüzlemekle, bir arkadaşımıza küçücük bir yardım yapmakla devrim arasında canlı bağlar vardır. Teorik sözler etmek, düzgün konuşmak siyasi görüşler konusunda belli bir oranda bilgi sahibi olmak yeterli değildir. Nöbetimizi de iyi tutmalıyız. Hücremizi temiz tutmalıyız... kitaplarımızı korumalıyız... yerlere tükürmemeliyiz... çay bardaklarını gelişi güzel ortalığa bırakmamalıyız... arkadaşlarla iyi geçinmeliyiz... TV'ye karşı uyanık olmalıyız... Hem «Çarlinin Sürtükleri...ne hayran olmak, hem de «Emperyalizme karşıyız abi» demek birbirleriyle çelişir... Hem Ajda Pekkan'a, Emel Sayın'a ağzının suyunu akıtacaksın, sonra kalkıp «biz burjuvazinin ideolocisine karşıyız abi» diyeceksin. Kim inanır size... Bu sözler benim bir kulağımdan girer, öbür kulağımdan çıkar... kendimizi aldatmayalım...

Önemli noktalardan biri de, arkadaşlarımızla, eski arkadaşlarımızla ilişkilerimizi devrimcileştirmeliyiz. Mektup yazabileceğimiz her yere mektup yazmalı ve onları bilinç düzeylerine göre eğitmeye, uyarmaya çalışmalıyız. Kendi deneylerimizi onlara ulaştırmalıyız... Mahkumlar içinde örnek insanlar olmalıyız, onların güvenini kazanmalıyız. Çelişmelerimizi devrimcilere yaraşır biçimde çözmeliyiz.

Arkadaşlar,

İyice araştırırsanız göreceksiniz ki, kişisel sürtüşmelerin özünde yatan şey, bireysel yer kapma hırsıdır. Dışarda ve içerde, her türlü grupçu eğilime karşı, birliği ve partiyi savunmalıyız. Partinin yolunu açacak birliği savunmalıyız. Partiyle bizim ilişkimiz ne olabilir demeyin. Şu gün, devrim için mücadele, parti için mücadele demektir.

Arkadaşlar,

Gruplar da kendi içlerinde sınıf mücadelesini temel almalı, proleter devrimci harekete ters düştüğü andan itibaren grup duvarlarını parçalamalıdırlar. Grup çıkarlarını devrimin çıkarlarından üstün tutmak, devrimci bir tavır olamaz. Grupların harcı olan kariyerizm, imtiyaz hastalığı, şoven duygular yenilgiye uğra-

tılmalı, birliğin, kaynaşmanın, partinin yolunu açacak ideolojik, teorik ve pratik çalışmalara önem verilmelidir. Gruplar, grupçu eğilimlere karşı savaşırken, her şeyden önce, kendi içlerindeki grupçu eğilimlere karşı da savaşmalıdırlar ki, başka grupları eleştiriye hakları olsun. Bireyler de kendi bireyci yanlarını eleştirmelidirler ki, başkalarının bireyci yanlarını eleştirebilsinler.

Bir tüm olarak devrimci hareket, ancak, partinin inşa edilmesiyle önderliğe kavuşabilir. Her türden oportünizme, revizyonizme, reformizme ve çeşitli zaaflara karşı mücadele temelinde parti inşa edilebilir. İnşa sürecinde, geçmişin mücadelesi ve olumlu mirasına sahip çıkılmalıdır. Parti de, kendi iç mücadelesini tutarlı verdiği ölçüde arınabilir ve kitlelerle bağlar kurabilir, kitlelere önderlik edebilir.

İç mücadele, görüleceği gibi temeldir ve zincirleme birbirine bağlıdır. Çelişmeler yasası, iç çelişmelerin tayin edici olduğunu öğretir. Kendi içinde siyasi ve ideolojik yakınlığı olan unsurlar, gruplar, pratik eylem temelinde, birbirlerini sınayarak, mücadele içinde birleşecek ve partiyi yaratacaklardır. Bizim amacımız da budur. Partinin yaratılmasına çalışmak, katkıda bulunmak, kolaylaştırmak ve onun çalışkan bir unsuru olmak.

Arkadaşlar,

Devrim isteyenler partiyi istemelidirler, bu uğurda çabalarını birleştirmelidirler.

Bunun için de, şu günün koşullarında, atacağımız her adımı bu doğrultuda değerlendirmeliyiz.

Arkadaşlar,

Bu genel doğrular ışığında kendimize dönelim.

Bugün, kendi aramızda temel alacağımız hedefler nelerdir?

Lümpen eğilim, alışkanlık, değer yargıları, tutum ve davranış biçimleri, çalışmalarımız ve gelişmemiz önündeki en büyük engellerden biridir. Bu engeli köklü bir biçimde aşmadan devrimci saflarda, devrimci adına layık adımlar atamayız.

İkincisi, kişisel sürtüşmelerin özünde yatan yer kapma duygularının, birliğimize verdiği zararlardır. Bu tutum, temizlik sorumlusu, mutfak sorumlusu, sessizlik sorumlusu vb. çeşitli görevlerdeki arkadaşlara, çeşitli biçimlerde tepki gösterileriyle açığa çıkmaktadır. Bu davranışlar disiplini bozuyor. Olumsuz birikimlerin çoğalmasına yol açıyor.

Üçüncüsü, liberalizmin, az yada çok, bütün arkadaşlarda kendini göstermesidir. Mao'nun liberalizmle ilgili makalesini yeniden ve yeniden okumalıyız.

Dördüncüsü, acelecilik, sekter tutum ve tahakküm biçiminde kendini gösteren «sol» hastalıklardır.

Beşincisi, bazı arkadaşlarda gördüğümüz kıskançlık duygularıdır. Bu duygular, burjuva rekabetçiliğinden kaynaklanan, proleter ruha ters düşen duygulardır. Bazı arkadaşlar, bazı arkadaşların çalışmalarını ve gelişmelerini, mevkilerini hazmedemezken, bazı mevki sahibi arkadaşlarda, gelişen arkadaşlara gizli tepkiler göstermektedirler. Onlara tepeden bakıyorlar. Tepeden bakan bir insan devrimci olamaz, bunu kafanıza iyice sokun. Bazı arkadaşlar da, eğitim çalışmalarına önceden başlamış olmayı, bazı konuları biliyor olmalarını üstünlük aracı biçiminde değerlendirmektedirler. Bu yanlıştır. Yeni başlayan bir arkadaş, eski bir arkadaşı geçebilir.

Altıncısı, bazı arkadaşlarda gördüğümüz gönülsüzlük belirtileridir. Gönülsüzlük, özünde devrim istememektir. Hem devrim istemek, hem de gönülsüz davranmak birbiriyle çelişir.

Arkadaşlar,

Yeni yıla, hatalarımızı kavramaya çalışarak gireceğiz. Arkadaşlarımızın özeleştirilerini can kulağıyla dinleyelim ve eleştirilerimizi en yararlı olacak biçimleriyle sunalım.

Yeni yılda, spor çalışmalarını, eğitim çalışmalarını üst düzeylere çıkartacağız ve birliğimizin siyasi ve ideolojik temellerini derinleştireceğiz.

Sizlere güveniyorum.
Yaşasın komün!..
Yaşasın Devrim!..

Yılmaz Güney
31 Aralık 1977

---

* Yılbaşı gecesi, Kayseri Cezaevi Müşahede Bölümü'nde komün arkadaşlarına yapılan konuşma.

Alt-yapı, üst-yapı ilişkisinin doğru kavranması gerekir

Önder ADALI

Bu konuda genellikle şöyle bir anlayış var.

«Alt yapı belirleyici, üst yapı etkileyicidir...»

Meselenin kavranışında ilk bakışta önemsiz gelen bu cümle dikkatli ve derinlemesine ele alındığında, üst yapıya ikincil bir değer vermesinden dolayı yanlış ve hayatın karşımıza çıkardığı çeşitli meseleleri çözümlemede ve kavramada basit ve sığ bir mantığı devreye soktuğu için önemli sayılacak hatalara yolaçmaktadır. Özellikle Sovyetler Birliği'nde kapitalizmin restore edilmesinde hayati bir önem taşıyan bu mesele M-L teorinin ışığında yeniden ele alınmalı ve geniş ilişki ve boyutlarıyla düşünülmelidir.

Son çözümlemede ekonominin belirleyici nitelik taşıması şeklinde beliren bu anlayış, hiç bir zaman insanın ve siyasetin etkinliğini, belli tarihsel koşullar da belirleyici olan karşı-etkisini engellemez. Eğer böyle olmasaydı M-L düşüncenin vardığı sonuç da, İdealist-Metafizik düşüncelerin vardığı sonuçlar gibi kof bir bilgiler yığınından başka birşey olmazdı. M-L'nin kavranışında ve . açıklanmasında genellikle yanlış anlaşılan bu nokta son derece önemlidir.

M-L için, karşılıklı ilişkiler bütünlüğünün doğru bir şekilde kavranmasında yardımcı olan bir rehberdir denir.

Bu doğrudur.

Çünkü doğasal ve sosyal bütün fenemonler hem etkilenir, hem etkiler. Her olayda etkilenen, etkileyene karşı-etkide bulunur. Belli tarihsel koşullarda bu etkileme tayin edici bir nitelik kazanır. Bazı özgül durumlarda ise belirlenen belirleyeni belirler.

Doğadaki çelişkilerin gelişmesinin belli bir noktasında üretken bir bilinç kazanan insan hayatın sosyal diyalektiğine katılmış ve kendi tarihini bizzat kendi yaratmaya başlamıştır. Artık insan, kendisini değiştiren ve oluşturan koşulları karşı-etkisiyle değiştirmekte ve oluşturmaktadır.

Sosyal bilinç biçimleri, üretim ilişkilerinin belirleyici etkisine bağlıdır, doğru ama bir yandan da sözkonusu «biçimler» üretim ilişkilerini etkilemekte ve değiştirmektedirler. Özellikle sosyalist toplumda bu etki belirleyici bir nitelik taşımaktadır.

Ben, yazıyı Engels'in Joseph Bloch'a ünlü mektubundaki düşüncelerine dayanarak temellendirmek istiyorum.

«Materyalist tarih anlayışına göre, tarihte belirleyici etken **son aşamada** (a.ç. - Engels) gerçek hayatın üretimi ve yeniden üretimidir. Ne Marx, ne de ben hiç bir zaman daha fazlasını iddia etmedik. Eğer sonradan biri, **ekonomik etken tek belirleyicidir** (abç) dedirtmek üzere bu önermenin anlamını zorlarsa, onu, boş, soyut ve anlamsız bir söz haline getirmiş olur. Ekonomik durum temeldir, ama, çeşitli üst yapı öğeleri —sınıf mücadelesinin siyasal biçimleri sonuçları— savaş bir kez kazanıldıktan sonra, kazanan sınıf tarafından hazırlanan anayasalar vb. — hukuksal biçimler, hatta bütün bu gerçek mücadelelerinin mücadeleye katılanların beynindeki yansıları, siyasal, hukuksal, felsefi teoriler, din anlayışları ve bunların daha sonraki doğmatik sistemler halinde gelişmeleri, **hepsi de tarihsel mücadelelerin gidişi üzerinde etki yapar ve birçok durumda ağır basarak onun biçimini belirler.** (abç) Bütün bu etkenlerin etki ve tepkisi vardır, öyle ki, ekonomik hareket bu etkenlerin bağrında, sonunda bir zorunluluk olarak, sonsuz bir raslantılar (yani aralarındaki gizli bağlantı o kadar uzak ya da ortaya konulması o kadar güç olduğundan yok sayabildiğimiz ya da hesaba katmayabildiğimiz şeyler ve olaylar) yığını arasından kendine yol açmaya başlar. Yoksa teorinin her hangi bir tarihsel döneme uygulanması, kanımca, birinci dereceden basit bir denklemi çözmekten daha kolay olurdu .

Kendi tarihimizi kendimiz yapıyoruz, ama herşeyden önce belirli öncüllerle birlikte ve çok belirli koşullar içinde. Bütün öteki koşullar içinde en sonunda belirleyici olanlar, ekonomik koşullardır. Ama siyasal koşullar vb.. hatta insanların beyinlerine musallat olan gelenek bile, kesin olmasa da, gene bir rol oynar. Prusya devletini oluşturan ve onun gelişmesini sürdüren de, gene tarihsel ve son tahlilde ekonomik nedenlerdir. Ama, bilgiçlik taslamadan, kuzey Almanya'nın bir sürü küçük devleti arasında, kesinlikle Brandenburg'un daha başka etkenlerle değilde (her şeyden önce Prusya'ya sahip olmak yüzünden Brandenburg'un Polonya işlerine sürüklendiği ve Polonya işleri dolayısıyla Avusturya sarayının gücünün oluşmasında da kesin rol oynayan uluslararası siyasal bağlantılara girdiği koşullar yüzünden değil de) ekonomik zorunluluk dolayısıyla, ekonomide, dilde ve reformdan beri de dinde, Kuzey ile Güney arasındaki ayrılığın kendisinde cisimleştiği büyük bir güç haline gelmeye aday olduğunu iddia etmek kolay olmayacaktır. Her küçük Alman devletinin geçmişteki ve bugünkü varlığını

ya da Südet sıradağları zincirinin meydana getirdiği coğrafi sınır çizgisini ta Taunus'a kadar uzatan, bu çizgiyi bütün Almanya'yı kesen gerçek bir çatlak durumuna getiresiye genişleten Kuzey Alman lehçesindeki değişmenin kökeni, gülünç olmadan (abç) kolay kolay ekonomik nedenlerle açıklanamaz.

Ama ikinci olarak şu da var ki: tarih son sonucun, her zaman sayısız bireysel iradelerin çatışmalarından açığa çıkması suretiyle gerçekleşir, bu iradelerin her biri de, o bulunduğu haliyle, bir yığın özel varlık koşulları kalabalığı tarafından yaratılmıştır. Demek ki, burada karşılıklı olarak birbirlerine karşı koyan sayısız güçler vardır. Bu güçlerin meydana getirdikleri sonsuz bir paralelkenar gurubu vardır ki bu guruptan, bir bütün olarak bilinçsiz ve kör bir biçimde işleyen bir kuvvetin ürünü gibi görülebilecek bir bileşke —tarihsel olay— ortaya çıkar. Çünkü her bireyin istediği şeyi, başka herhangi bir birey engeller ve sonuçta ortaya çıkan şey, hiç kimsenin istememiş olduğu şeydir. İşte böyle, tarih günümüze dek, bir doğa süreci gibi akar gelir ve öz olarak, doğa ile aynı hareket yasalarına bağlı bulunur. Ama —herbiri kendi fizik yapısının, dış koşulların, son tahlilde ekonomik koşulların (ya kendi kişisel koşullarının) ya da genel toplumsal koşulların kendisini ittiği şeyi isteyen— çeşitli iradelerin istedikleri şeye ulaşamayıp genel bir ortalamada, ortak bir bileşkede kaynaşmalarından, bunların sıfıra eşit oldukları gibi bir sonuç çıkarmaya hakkımız yoktur. Tam tersine, onların her biri bileşkeye katkıda bulunur ve bu sıfatla onda içerilmiş durumdadır.

Ayrıca sizden bu teoriyi ikinci elden değilde kendi asıl kaynaklarından incelemenizi rica ederim. Gerçekten bu çok daha kolay birşey. Marx, nadiren, bu teorinin rol oynamadığı herhangi bir şey yazmıştır. Ama, özel olarak, Louis Bonaparte'nin 18 Brumaire'i bu teorinin uygulanışının baştan aşağı kusursuz bir örneğidir. *Kapital*'de sık sık bu yapıta başvurulur. Daha sonra da izninizle, size benim kendi yapıtlarımı önereceğim: Bay Eugen Dühring bilimi altüst ediyor, (Anti-Dühring) ve L. Feuerbach ve klasik Alman Felsefesinin sonu, ki bunlarda bildiğim kadarıyla, tarihsel materyalizmin en ayrıntılı açıklamasını yaptım.

Gençlerin zaman zaman, işin ekonomik yanına gerektiğinden daha büyük bir ağırlık vermelerinin sorumluluğunu, kısmen, Marx ve ben taşımak zorundayız. Hasımlarımızın karşısında, onların yadsıdıkları ilkeyi özellikle belirtmek, altını çizmek gerekiyordu ve o zaman karşılıklı etkiye katılan öteki etkenlere de kendi yerlerini verecek ne zamanı, ne yeri, ne de fırsatı bulabiliyorduk. Ama, bir tarih dilimi sunmak, yani pratik uygulamaya geçmek söz konusu olur olmaz iş değişiyordu, artık yanılgı olanağı yoktu. Ama ne yazık ki, sık sık, yeni bir teorinin temel ilkeleri benimsenir benimsenmez, o teorinin baştan sona kusursuz olacağı ve güçlüklerle karşılaşmadan kullanılabileceği sanılıyor. Bu, her zaman doğru değildir. Bizim yeni Marxistlerimizden bir çoğunu bu sistemin dışında tutamayacağım, ve şunu da söylemek gerekir ki, olmadık şeyler yapılmıştır.» (K. Marx, F. Engels.. Din Üzerine, Sol y., s. 274, 275, 276)

Söz konusu meseleyi kavramamızda, tartışmaya meydan vermeyecek açıklıkta olması nedeniyle Engels'ten bu uzun alıntı gerekliydi. Şimdi «karşılıklı etkiye katılan öteki etkenlere» özellikle ağırlık vererek yanlış kavranan halkanın gerçek değerini yerine oturtalım.

İnsanla maddenin ele alınmasında, yani insanla madde arasındaki ilişkiler açısından belirleyici olan madde değil insandır. Bu özellikle Sosyalizmin kuruluş süreci içinde ve bütün diğer görevlerin yerine getirilmesinde izlenmesi gereken bir ilke dir.

Lenin 1920 yılında, Sosyalist ekonominin inşası görevleri üzerinde durduğu zaman şöyle demiştir:

«Burada önemli olan, işçi sınıfının dayanıklılığı ve sınıf bilincidir. İşçi sınıfı fedakârlıklar yapmaya hazırsa, bütün gücünü ortaya koyabileceğini göstermişse, sorun çözümlenecektir. Her şey bu sorunun çözümlenmesine yöneltilmelidir. İşçi sınıfının kararlılığı ve —teslim olmaktansa ölmek yeğdir— parolasına olan sarsılmaz bağlılığı.. Bu sadece tarihi bir unsur değil, aynı zamanda belirleyici ve zafere götüren unsurdur.» SBKP (B) 9. Kongre Konuşması, Seçme Eserler.. 1952 Moskova baskısı, Bölüm 2, sayfa 329)

Lenin, aynı şekilde savaş konusunda da şunları belirtir:

«Her savaşta zaferi belirleyen, son tahlilde, kanlarını savaş alanında akıtan yığınların ruh halidir... Savaşın amaç ve nedenlerinin yığınlar tarafından kavranması çok büyük önem taşır ve zaferi garantiler...» (V. İ. Lenin Collected Works.. 4th. Russian Edition Moscow Wol. XXX P. 115)

Lenin 1919'da Doğu halkları Komünist örgütlerinin ikinci Bütün-Rusya kongresinde iç savaş deneylerinden söz ederken de şöyle diyordu:

«...Onlar (doğu halkları) ne kadar güçsüz olurlarsa olsunlar, mücadele teknolojisinin bütün harikalarını ve bütün savaş sanatını kullanan Avrupalı zalimler ne kadar kudretli görünürlerse görünsünler, ezilen halkların giriştiği bir devrimci savaş, milyonlarca emekçiyi ve

sömürülen insanı ayaklandırmayı gerçekten başarabilirse, kendi içinde büyük imkanlar ve mu cizeler taşır...» (V.İ. Lenin, Adress. to the second All Russian Congress of the Communist Organizations of the peoples of the east. FLPH Moscow, 1954 P. 10)

Görülüyor ki, insan unsuruna öncelik verme ilkesi kesinlikle Leninist bir ilkedir.

«Devrimi kavrayın, üretimi arttırın»; bu ilke, Devrim ile üretim, madde ile bilinç, ekonomik temel ile üst yapı, üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki ilişkileri doğru bir biçimde açıklamaktadır.

Mao Zedung bize her zaman şunu öğretir:

«Politik çalışma bütün çalışmanın can damarıdır.»

Lenin sorunlara siyasi olarak yaklaşılmasına karşı çıkan Oportünistleri mahkûm etmişti :

«Siyaset iktisattan önce gelmelidir. Başka türlü düşünmek M-L'nin alfabesini unutmak demektir. Siyaset, iktisadın yoğunlaşmış bir ifadesidir. Üst yapıda devrim yapmazsak, geniş işçi ve köylü kitlelerini harekete geçiremezsek, revizyonist çizgiyi eleştiremezsek; iktidardaki bir avuç dönek, düşman ajanı ve kapitalizm yolcusunu ve karşı devrimcileri açığa çıkarmazsak, sosyalist iktisadi temeli daha da geliştirmemiz nasıl mümkün olur? Bu, Devrimin yerine üretimi koymak demek değildir. Üretime kumanda etmek, üretimi arttırmak ve ilerletmek için Devrimi kullanmaktır.» (V.İ. Lenin, Seçme Eserler, Aktaran Pekin Review, ÇKP 9. Kongre raporundan, 28 Nisan 1969)

Devrimle üretim arasındaki ilişkinin karşıtların birliği olarak anlaşılması, Lenin'in «Devrimci Diyalektik» adını verdiği şeyin bir anlatımıdır. Bu anlayış Mao Zedung'un görüşlerinde de, ta kuruluştan önceki düzeltme hareketlerinden bu yana derin kökler salmıştır. Çünkü, bu anlayış, Diyalektik ve Tarihi Materyalizmin temel ilkelerinden birine dayanmaktadır.

Bunun kavranması son derece önemlidir. Bu, özellikle ilerleyen yeni güçler bakımından, şu anda Devrimde zafer kazanmak için savaşan ve kendi ülkelerini inşa etmekte olan Devrimci Halklar bakımından böyledir. Onların bu gerçeği kavrayıp kavramadıkları, kavrayışlarının ne kadar derin olduğu, her türlü karmaşık şart altında buna bağlı kalıp kalmayacakları, bütün bunlar onların mücadelesinin geleceği üzerinde, Devrim ve inşa davasının başarısı yada başarısızlığı üzerinde etkili olacaktır.

İktisadi temel tarafından belirlenmekle birlikte, üst yapı da, iktisadi temeli etkiler. Belirli koşullarda özellikle de devrimci durumlarda, sosyal varlıklarını yönlendiren yasaları kavradıktan insanların bilinci belirleyici etken haline gelir.

Bu konuda F. Engels, H. Starkenburg'a 25 Ocak 1854 tarihinde yazdığı mektupta şöyle diyor:

«Siyasi, hukuki, felsefi, dini, edebi, sanatsal vb. gelişme iktisadi gelişmeye dayanır. Ama bütün bunlar birbirlerine ve aynı zamanda, iktisadi temele tepkide bulunurlar. Her şeyin nedeninin iktisadi durum olduğu tek başına iktisadi durumun etkin olduğu ve geri kalan her şeyin yalnızca edilgen bir sonuç olduğu doğru değildir. Gerçekte eninde sonunda kendini her zaman ortaya koyan iktisadi zorunluluk temeli üzerinde karşılıklı etkileme vardır...» (abç)

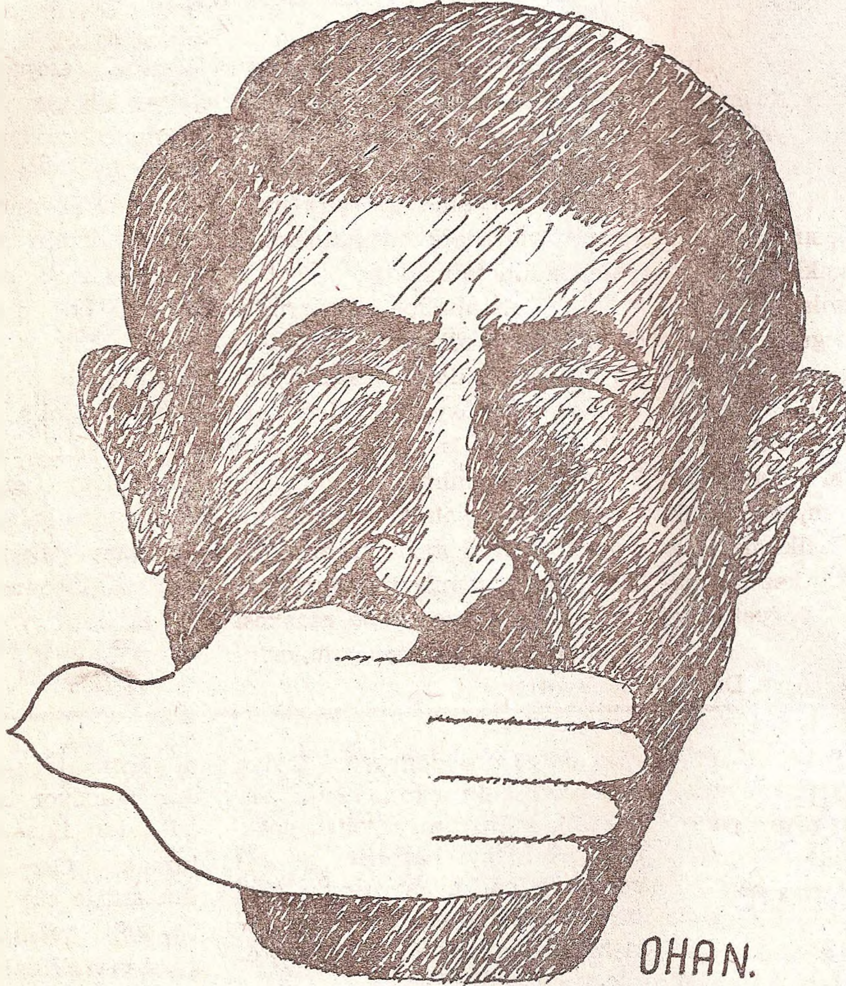
Meo Zedung ise şöyle yazıyor: «Evet, üretim güçleri pratik ve iktisadi temel, genellikle temel belirleyici bir rol oynar. Bunu reddeden Materyalist değildir. Ama aynı zamanda, üretim ilişkileri, teori ve üst yapı yönlerinde belirli koşullarda temel ve belirleyici rollerde ortaya çıktıkları kabul edilmelidir. Üretim güçlerinin gelişebimesi için, üretim ilişkilerinin değişmesi zorunlu hale geldiğinde, üretim ilişkilerindeki değişiklik temel ve belirleyici bir rol oynar. Lenin'in «Devrimci teori olmadan devrimci hareket diye bir şey olamaz» dediği zamanlarda, Devrimci teorinin yaratılması ve savunulması temel ve belirleyici bir rol oynar. Her hangi bir görevin yerine getirilmesi ve henüz yol gösterici bir çizgi, yöntem, plan ya da siyaset yoksa, o zaman yol gösterici bir çizgi, yöntem ya da planın ve siyasetin kararlaştırılması temel ve belirleyici hale gelir. Üst yapı (siyaset, kültür, vb.) **iktisadi temelin gelişmesini desteklemeye başladığı zaman, siyasi ve kültürel değişiklikler temel ve belirleyici olur.** (abç) Bunu söylemekle Materyalizme karşı çıkmış mı oluyoruz?.. Hayır. Çünkü tarihin genel gelişmesi içinde, maddi olanın zihni olanı, ve sosyal varlığın sosyal bilinci belirlediğini kabul etmekle birlikte, aynı zamanda zihni olanın maddi şeyler üzerindeki, sosyal bilincin sosyal varlık üzerinde ve üst yapının iktisadi temel üzerindeki tepkisini kabul ediyoruz. Ve gerçekten de etmek zorundayız. Bu Materyalizme aykırı birşey değildir. Tam tersine mekanik Materyalizmi önleyen ve diyalektik materyalizme sım sıkı sarılan bir şeydir.» (M. Zedung, Seçme Eserler, Cilt 1, sayfa 336)

Siyasi ve ideolojik üst yapı eninde sonunda iktisadi temel tarafından belirlenmekle birlikte iktisadi temele tepkide bulunuyorsa, hem de bu tepki zaman zaman belirleyici oluyorsa, o za-

man Sosyalizmin inşası çalışma sında Proletaryanın kendi Diktatörlüğünü aynı anda hem alt yapıda, hem de üst yapıda koruması ve yaygınlaştırması gerekir. S. Birliği'nde iç gelişmenin hızını zorlayan kapitalist kuşatmanın baskısından dolayı bu sorun çözülemedi ve Burjuvazi, Proletaryanın Devrimci Diktatörlüğünün yerine kendi Sosyal-Faşist Diktatörlüğünü kurdu.

Bu yazıyı Mao Zedung'un konuyla ilgili bir düşüncesiyle bitirelim:

«Yeni toplum düzeni henüz kuruldu. Sağlamlaşması için zaman ister. Yeni düzenin kurulur kurulmaz tam olarak sağlamlaştırılabileceğini düşünmek mümkün değildir. Çünkü bu mümkün değildir. Yeni düzenin adım adım sağlamlaştırılması gerekir... Siyasi ve ideolojik cephelerde de aralıksız ve zorlu sosyalist devrimci mücadeleleri ve sosyalist eğitimi yürütmek gerekir...» (Mao Zedung, Seçme Sözler, ÇKP'nin Propaganda Çalışması Üzerine Ulusal Konferansta Konuşma, Mart 1957)

yayınlar kültür sanat olayları haberler

SOSYAL FAŞİSTLERİN, REVİZYONİSTLERİN KÖLELİK RUHUNU OKŞAYAN SOVYET SAVAŞ GEMİLERİ, KIYILARIMIZDA SOSYAL EMPERYALİZMİN EMELLERİNE ZEMİN ARIYOR

KİM Kİ SOVYET SAVAŞ GEMİLERİNE KARŞI NEFRETLE DOLMUYOR, O, HALKIMIZA DA DÜŞMAN DEMEKTİR; KİM Kİ HALKIMIZA DÜŞMANLIK EMELLERİ GÜDENLERİN ÜSTÜNE YÜRÜMÜYOR, O, DEVRİMİN ÖNÜNDE KURULMAK İSTENİLEN PUSUYA ORTAK DEMEKTİR.

Dünya halklarının ve dünya proletaryasının can düşmanlarından biri olan Sovyet sosyal emperyalizminin Ege ve Akdeniz'deki ileri gezgin karakolunun bir filosu, Kasım ayı içinde Dolmabahçe açıklarında demirledi. Onun kıyılarımıza vuran karanlık gölgesi, bütün sosyal faşistlerin, revizyonistlerin kölelik ruhunu besliyor, canlandırıyor. Bütün devrim ve halk düşmanları el ve ağız birliği ediyorlar. Emperyalizmin dünya pazarında halkımızı satışa çıkaranlar, bu kez Dolmabahçe açıklarında Sovyet gemilerini ağırlıyor.

Unutulmasın ki aynı Dolmabahçe emperyalizme ve onun emellerine karşı duyulan devrimci nefretin anılarıyla doludur. Unutulmasın ki halkımız er yada geç ama bir gün mutlaka bütün halk düşmanlarının yakasından tutacaktır.

Dün Dolmabahçe açıklarında ABD emperyalizminin cinayet ve katliam filosunu ağırlayanlar, bu kez Sovyet gemileri karşısında hazırola geçiyor. Dün «Rusya'nın muhtemel bir saldırısına karşı» olma maskesi altında kıyılarımızı zehirleyen ABD savaş gemilerini ağırlayanlar bugün «barış... v.s.» maskesi altında Sovyet savaş gemilerini ağırlıyorlar.

Bütün emperyalistlerin ve emperyalizmin bütün işbirlikçilerinin sadece bir hesabı var: Talan ve katliam..

İşte kıyılarımızda demirleyen emperyalizmin savaş gemileri, hangi kılık ve ad altında olursa olsun bu hesaba hizmet ediyor...

Öyleyse bize düşen, devrim silahına daha sıkı sarılmaktır...

Kahrolsun emperyalizm ve emperyalizme kölelik ruhu!

Yaşasın Demokratik Halk Devrimi'nin onurlu yolu!

PROLETER DEVRİMCİ KÜLTÜR MÜCADELESİNDE
güney

SOSYALİST GERÇEKÇİ BİR ARNAVUTLUK ROMANI : KOMİSER MEMO

I.

«Biz Arnavutlar» dedi sonunda; «İtalya'nın ülkemizde varlığının son derece olumlu olduğunu neden anlayamıyoruz, merak ediyorum doğrusu. İtalya Arnavutluk'un ekonomisini, sanayiini, kültürünü geliştirecek, bu geri ülkeyi harekete geçirecek. İtalya, Arnavutluk'u geri bir ülke olmaktan kurtarıp, ileri bir Avrupa ülkesine dönüştürecek.»

Kendine, kendi halkına güven duymayan «geri kafalı aydınlar»ımızın, yıllardır dillerinden düşürmedikleri anlayışa ne kadar benziyor bu satırlar. Özel adlardan ikisini değiştirecek olursak, Osmanlıdan bu yana ülkemizde sürüp gelen, üstelik de çoğu kez ilericiliğin bir ölçüsü olarak kabul edilen düşünceyi elde ederiz. «Her gittiği yerde kendine benzer bir dünya kuran burjuvazi» (Marks), Osmanlıları da yarı-sömürge

durumuna getirirken, ülkemizde kendi aydınlarını da yetiştirmiştir. Bazan, merkezi despotik feodalizme, padişahlığa muhalefet eden bu aydınlar, kurtuluşu kapitalizme geçişte, Avrupa'nın yürüdüğü yoldan kalkınmakta gören, şartları içerisinde ilerici rol oynayan aydınlarımızla içiçe geçmişlerdir.

Avrupa'nın örnek alınması nedeniyle, ilerleme mücadelesi, aynı zamanda köleleşme, yarı-sömürge olma süreciyle çakışmıştır. Çünkü burjuvazi, işbirlikçi bir karakterde gelişme göstermiştir. Ulusal Kurtuluş Savaşı gibi çok önemli direniş eylemleri ortaya çıkmışsa da, gerçek kurtuluş yolu bir türlü bulunamamıştır. Güçlü bir proleter sosyalist hareketin gelişememesi, feodalizme karşı mücadelenin, emperyalizme karşı mücadeleyle birleştirilmesini engellemiştir. Böyle olunca, feodalizmi çözümleyici burjuva anlayışı, hep ilericiliğin ölçüsü olagelmiştir.

Bu temelde (platformda) savunulan ilericilik anlayışı, bu konumuyla sürekli olarak emperyalizmin liberal, bazan da radikal anlamda işbirlikçiliğini yapmış, onun hayatını, kültürünü, müziğini, sanatını savunmuş; böylece köleci ruh, sinsice geliştirilmiştir. Bu nedenledir ki, halkımız ilericiliği, yıllar yılı burjuva dünya görüşüyle eş tutmuş ve reddetmiştir. Bu konu daha başka boyutlarıyla, daha geniş olarak işlenebilir.

Yazımızın girişine aldığımız anlayışı, A.B.D. ve Avrupa emperyalizmleri açısından, halkın karşısında açıkça savunabilme olanağı artık kalmamıştır. Çünkü bu emperyalistlerin maskeleri büyük ölçüde düşmüştür. «Bütün sömürgecilerin kanunu» olan bu anlayış, şimdi değişik kılıklara giriyor. Sosyal-emperyalist Rusya'ya köleliği savunanların tümceleri de, yukardakilerin aynısıdır.

Tüm bunların temelinde yatan, kendine, kendi halkına, kitlelere duyulan güvensizliktir. Dünyadaki gerçek kurtuluş hareketlerinden ders almasını bilmeyen, ya da kasıtlı olarak köleliğı savunan bu anlayışlara karşı, kültür, sanat, edebiyat alanlarında halkın, devrimin cephesi kurulmalı, bu sapık anlayışlar yerle bir edilmelidir. Sosyalist gerçekçilik anlayışı savunulmalı, ilkeleri hayata geçirilmeli, «partizan yazın» vb. alanlarda haince anlayışların canına ot tıkanmalıdır.

Halka ve aydınlarımıza mücadele coşkunluğu ve kararlılığı veren, demokratik halk devrimi ve ulusal kurtuluş için insanlarımızı eğiten yazınımız var mı acaba? Hayatın ve dünyanın doğru olarak kavranmasını ve değiştirilmesini öğreten kaç roman, öykü ve şiir yayımlanıyor? Proletaryanın dünya görüşüne, örgütüne (parti ya da partileşme yolunda olan parti öncesi örgütlere), hareketine bağlılığı savunan kaç yazarımız, ozanımız var?

Ülkemizde kültür ve yazın ortamında egemen olan, yoz bir anlayış sözkonusudur bugün. Bu yıkılmalıdır. Halkın ve devrimin kültür ve yazın cephesi oluşturulmalıdır.

II.

Komiser Memo, romanı, yukardaki yazdıklarımız açısından örnek sayılabilecek bir roman. Arnavut yazarı Dritero Agolli yazmış. Değişik bir teknik kullanmış. Kurtuluştan yıllar sonra, Parti Komiseri Memo'nun tunçtan yapılmış büstü, doğduğu köye götürülürken, silah arkadaşları savaş anılarını anlatırlar. Canlı, çarpıcı ve coşkun bir anlatım biçimi var.

Köylülerin mücadelesi, partizanların halkla nasıl bağ kurdukları, kendiliğinden dağlara çıkan ve çeteler oluşturan halkın örgütlenmesi ve bilinçli bir savaşın nasıl geliştirildiği anlatılıyor. Parti Komiseri Memo'nun partizan savaşındaki örgütlenme gücü etrafında kurulmuş roman.

Halk, devrimci önderleri, hainleri, faşist işgalcileri, Hitler'i, savaş içinde öğreniyor, kendi yaşamı içinde tanıyor hepsini.

Komiser Memo yaralıyken, arkadaşı öğretmen ve bir çoban arasında şu konuşma geçiyor:

«Okumuş bir adam ama, öldürülmeye gidiyor. Neden gidiyor? Neden gitsin?»

«Peki kim gitmeli? Sen de savaşırsan, sen de öldürülebilirsin?»

Yaralı Memo'nun başucunda, değirmenci hırsla, Almanlara, Ballicilere ve Hitler'e küfrediyor.

Yine bir yerde, halkın kendi yararına olan yeni şeyleri öğrenme azmi, bir konuşmacının ağzından şöyle ifade ediliyor:

«Hadi evlatlarım, öğrenin! Burjuvaziyi yeneceğiz. Burjuvalar kalın kafalıdır. Biz kulübelerde, ormanda bile öğrenebiliriz. Devam edin.» Sonra Alma'ya döndü: «Günde kaç harf öğreniyorlar?»

«İki günde bir harf öğreniyo-

ruz. Sonra öteki sözcükleri de yineliyoruz.»

«İki günde bir harf! Yeterli değil! Bir günde on harf öğrenmeliler. Burjuvazinin vakti var, O isterse bir harfi on günde öğrenebilir. Ama bizim zamanımız yok. Ne dedim? Zamanımız yok bizim.»

Komiser Memo romanı, kendine, kendi halkına, kitleye güvenmenin ve zafere bu yolla ulaşmanın güzel bir örneği. Küçük bir ülke, birkaç milyon insan. Önce İtalyan, sonra Alman faşizminin işgali olur. Emperyalistler arasındaki çelişmeden yararlanılarak, ama hiçbir yerden en küçük bir yardım bile alınmadan yürütülen ve halkın çetin mücadelesi sonucu başarıya ulaşan bir ulusal kurtuluş savaşı. Ülkemiz aydınlarında var olan ve belli ölçüde kitleyi etkileyen yoz anlayışın, köleci ruhun yok edilmesine hizmet edecek bir roman.

Kitap sosyalist gerçekçi anlayışın romandaki bir yansımasıdır. Yazımızın girişine aktardığımız sözleri söyleyen uşak ruhlu, hain Spiro'ya karşı, Memo'nun arkadaşı Öğretmen şöyle diyor:

«Bence dar görüşlü insanlar, Floransa ve Torino meydanlarından salınıp, ünlü kişilerin yaşamları hakkında birkaç fıkradan; Leopardi, Tasso ve Dante'nin eserlerinden birkaç bölük pörçük parçadan başka bir şey bilmeyenlerdir.»

Çağımızda artık gericileşen sömürücü egemen sınıflar, dar görüşlüdürler, yozdurlar. İlerici olan, gerçekten bilimden, sanattan yana olan, dar görüşlü olmayan proletarya ve halktır. Bu nedenle, günümüzde kalıcı, büyük yapıtlar bırakan sanatçılar, hep ilericilerden, yurtseverlerden, proleter devrimcilerden çıkmaktadır.

Resim yapmakla birlikte, asıl heykeltraş olmayı isteyen, burjuva eğitimi görmüş, ama doğrulara ulaşabilme özünü taşıyan Anrea, birkaç yerinden yaralanmış, dağlarda, ovalarda halk savaşını örgütleyen partizan Komiser Memo'nun, daha önceleri kemancı olmayı düşlemesine, keman çalmasına şaşırır. Keman çalan bir adamın nasıl olup da adam öldürmeye, ölmeye gidebildiğini aklı almaz. Aralarında şöyle bir konuşma geçer:

«Bak Andrea, dedi Memo; bugün daha önemli bir şeyi seçmek gerekiyor: İnsan olmanın yolunu. Önce insan, ondan sonra sanatçı.»

«İnsan mı?»

«Kişinin şunu çözmesi gerekiyor: Gücünü, kuvvetini kimin hizmetine verecek? Bizim safımızda mı yer alacak, yoksa... Daha sonra arkamıza, yaptıklarımıza baktığımız zaman utanmamak için buna hemen şimdi karar vermemiz gerekiyor. Bak dinle, eğer Spiro heykeltraş olsaydı, onu beğenir miydin?»

Andrea yüzünü buruşturdu:

«Neden beğenmezdin? Bunun bir tek yanıtı var. Her şeyden önce Spiro insan değil.»

Tüm insanlığın eşitlik ve mutluluk içinde yaşamasını arzulayan, bunun için ürün vermeyen, yaşamını bu yolda değerlendirmeyen birisi ne ölçüde insan sayılabilir? İnsan kasapları, ve bu kasaplara, faşizme ve emperyalizme karşı durmayanlar, ne kadar insan sayılabilir?»

u Andrea, daha sonra Memo'nun büstünü yapar. Değişmiştir. Ve o büst, Memonun köyüne dikilmek üzere taşınırken yolda anlatılanlarla roman oluşturulur. «Elbette ki elde silah savaşa katılan bir sanatçı için, kilden biçimlendirdiği, tunçtan döktüğü partizanlara hayat vermek çok daha kolaydı.»

Rapo, okuma yazması olmayan, ama bölgedeki halk savaşçılarının komutanı olan birisidir. Savaştan sonra, mutluluğun hemen geleceğini, herkesin rahat edeceğini, artık savaşın olmayacağını düşünür. Fakat Memo, ona, kurtuluştan sonra da silahın elden bırakılmayacağını söyleyince, Rapo, kendi kendine, «o zaman da iş sana düşecek desene» der.

Memo, neden böyle söylemiştir? Ve neden bugünkü Arnavutluğun politikası da bu doğrultudadır? Çünkü sosyalizm, yani proletarya diktatörlüğü dönemi, kapitalizmle komünizm arasındaki geçiş dönemidir; sınıflar varlığını koruyacaktır, sınıf mücadelesi ortadan kalkmayacak, fakat farklı biçimlere bürünecektir. Mücadele sürecektir. Sınıflar ortadan kalktığında, diktatörlük gereksiz hale gelecektir. (Lenin, İşçi Sınıfı ve Köylülük). Silahlar ancak o zaman, artık savaşların maddi temeli ortadan kalkacağı için, gereksiz hale gelecektir. (Revizyonistlerin, sosyalizm dönemiyle ilgili tahrifleri oldukça anlamlıdır.)

Memo, bu dönem için de sloganını atar: «Hem kazma, hem kitap, hem de tüfekle.»

Komiser Memo'nun bir hatalı yönü vardır: Hainler, hain olabilecekler karşısında tedbirsizliğe varan bir liberalizm içindedir. Ölümüne yol açan da bu hatası olur.

Faşist güçlerin azgınca saldırdığı, başta revizyonizm olmak üzere her türlü sapık akımın zihinleri bulandırdığı bir ortamda, düşüncelerde açıklığı sağlayacak bilgilere, kararlılık, güven ve coşkunluk verecek ürünlere ne kadar gereksinme var ülkemizde? Komiser Memo romanı, bu bakımdan okunması zorunlu bir kitap. «Bütün sömürgecilerin kanunu» olan uşak ruhluluk, ve emperyalistlere güvenme karşısında halka, proletaryaya, onun öğretisine ve örgütüne güveni öğrenmek, sosyalist gerçekçiliğin ilkelerine sarılmak, ülkemiz açısından çok önemli günümüzde. Arnavutluk devrimi ve sosyalist gerçekçi ürünler örnek olsun bize.

Duygu EKİN

«2 Eylül Direnişi» filminden bir görüntü..

«2 EYLÜL DİRENİŞİ» FİLMİ, «LİLLE» FESTİVALİ'NDE FİNALE KALDI

«2 Eylül Direnişi» filmi Fransa'da yapılmakta olan 7. Uluslararası Lille Festivali'ne katılmış ve yapılan ilk elemeler sonucu yarışmaya katılma hakkını kazanarak finale kalmıştır.

1 Mayıs Mahallesinde gecekondu mücadelesini belgeleyen bir filmin bu tip uluslararası festivale katılıp Türkiye'de verilen mücadelenin başka ülkelere yansıtılması, mücadele cephesinin bir adım daha genişletilmesi ve oradaki sinemacılarla anti-faşist, anti-emperyalist eylem birliğini gerçekleştirmek, onların çalışmalarını görmek onlardan öğrenmek ve öğretmek açısından önemlidir.

«2 Eylül Direnişi» filmi konut sorunu üzerine «Halk Sineması Grubu» tarafından yapılan sinemasal çalışmaların birinci bölümünü oluşturmakta ve kırlardan kopup şehirlere iş aramaya gelen yoksul halkımızın konut sahibi olabilmek için verdikleri mücadele ele alınmakta bu olay ise İstanbul'un 1 Mayıs Mahallesinde geçmektedir...

AKORDU BURJUVAZİ TARAFINDAN AYARLANAN «SAHİBİNİN SESİ»NDEKİ ŞU ZIRILTIYA BAKIN SİZ

Geçtiğimiz ay içinde gazetelerde Yılmaz Güney'in, cezaevinde film çekebilme olasılığının doğabileceğine ilişkin haberler yer aldı. Ve bu haberler halkta ve devrimciler arasında sevinç yarattı.

Elbetteki halkın, devrimcilerin, insanlığın yararına olan her şeye karşı olduğu gibi buna karşı da (üstelik daha bir olasılık iken) halka ve devrime karşı içleri kin ile dolu olanların tepkisiz kalması kaçınılmazdı. İşte buna bir örnek, akordu burjuvazi tarafından ayarlanmış sesiyle Metin Toker bey 19 Kasım tarihli Hürriyet gazetesindeki sütununa mürekkebi nasıl kusuyor bakın bir:

Elia Kazan'ın bizlere tavsiyesini meşhur «Gece yarısı Ekspresi»ni Londra'da seyrettikten bir kaç gün sonra okudum ve pek de güldüm. Dostumuz rejisör, Başbakan Ecevit'in konuğu olarak geldiği yurdumuzdan ayrılırken şöyle buyurmuş:

— «Başbakan Ecevit ve tüm yetkililere söylediğim gibi Yılmaz Güney'e cezaevinde film yapma şansı tanınırsa Geceyarısı Ekspresi'nin tüm etkileri kendiliğinden ortadan kalkacağı gibi tüm dünyada çok kuvvetli bir propaganda da olur.»

Alay mı etmiş, şaka mı söylemiş, yoksa artık fazla mı ihtiyarlamış? Yılmaz Güney'in filmi mi yok? Sanki ilk filmini çevirecek...

Elia Kazan Türkiye'ye geldiği zaman Türkiye hakkında bir film yapacağı söylentileri gazetelerde yansımıştı. Hatta Dumlupınar'ı, Kurtuluş Savaşı'mızın geçtiği yerleri gezmişti, fotoğraflar çekmişti, o dönemi canlandıracağı sanılmıştı. Uzun ve bizim huyumuzun gereği, üstüne fazla düşülmüş bir misafirliğin sonunda Elia Kazan imzalı, Türklerin hakkını veren, bizleri iyi açıdan gösteren bir Hollywood filmini bekleyenlerimizin sayısı herhalde artmıştı.

Şimdi tavsiyeyi aldık: Yılmaz Güney bir film yapacak, dünya bizi tanıyacak, sevecek, bayılacak

Peki ama Yılmaz Güney'in filmini hangi sinema gösterecek, kim seyredecek? Elia Kazan'a Londra'nın West end sinemalarında da, New York'un Broadway sinemalarında da, Paris'in Champs-Elysees sinemalarında da yer vardır. Nitekim «Midnight Express» de aylardır, hâlâ, oralarda gösteriliyor.

Ya Yılmaz Güney?

Sonra, Türkiye ile ilgili böyle bir konusu varsa niçin onu Elia Kazan maddi ve sanat alanındaki imkânları ile kendisi kullanmaz da topu bizden birine atar? Yılmaz Güney'i biz bilmez miyiz?»

Evet biliriz bay Metin Toker. Biz Yılmaz Güney'i biliriz. Ama sizi de iyi biliriz.

24 KASIM'DA İŞKENCEDE ÖLDÜRÜLEN İKİ DEVRİM NEFERİ, ZEKİ ŞERİT VE GÖKHAN EDGE ANILDILAR

Hatırlanacağı gibi 10. sayımızda Yılmaz Güney ve Nihat Behram imzalarıyla yayınladığımız ana yazımızda şöyle denmekteydi: «Siyasi görüşlerini Aydınlık'ın sağ-reformist çizgisini, oportünizmi, sınıf-uzlaşmacı yapıyı eleştiri temelinde oluşturan Zeki Şerit, ömür boyu tutsaklık cezasıyla yattığı cezaevinden kaçtıktan bir süre sonra pusuya düşürüldü ve vurularak ele geçirildi. 30 gün yaralı yatağında sorgulandı. Ve o yataktan kalkamadı. Ölümü, gömüldükten sonra açıklandı. İşkenceleri belgeleyecek otopsi olanağı da ortadan kaldırıldı. Ve bütün bunlar çok yakın geçmişte yaşandı. Zeki Şerit devrimi lekeleyecek tek sözcük konuşmadı. Ve sonuna dek teslim olmadı. O, Aydınlık sağcılığına, sosyal-faşizme, sosyal-emperyalizme, faşizme, emperyalizme ve her türlü gericiliğe karşı savaşarak İbrahim Kaypakkaya'nın yanından geldi...»

Gökhan Edge ise bilindiği gibi Diyarbakır işkencehanelerinde katledildi.

Katledilişleri 24 Kasım'a rastlayan Gökhan ve Zeki'nin anısı, yolumuzun ışıltılarındandır.

ELİA KAZAN YILMAZ GÜNEY'İ ZİYARET ETTİ

Ünlü sinema ve tiyatro yönetmeni Elia Kazan 10 günlük Türkiye gezisinin sonunda, Türkiye'den ayrılmadan önce Yılmaz Güney ile Toptaşı cezaevinde görüştü, birlikte 5 saat konuşup, sohbet ettiler.

1909 yılında İstanbul'da doğan Elia Kazan 2 yaşında İstanbul'dan ayrılmış ve ailesiyle Ameriya'ya yerleşmiş. Tiyatro eğitimi gören ve uzun yıllar tiyatro çalışmaları yapan Kazan, daha sonra oyuncu ve yönetmen olarak sinemaya geçmiş. Amerikan sinemasının en önemli yönetmenlerinden birisi olan Kazan'ı sinemaseverler 3-4 yıl önce sinemalarda gösterilen Kader Değişmez (Arrangement) ve geçtiğimiz ay T.V. de gösterilen Viva Zapata filminden tanıyacaklardır.

1974 senesinde Paris'te seyrettiği Umut filminden çok etkilenen ve beğenen Kazan, aynı yıl Türkiye'ye gelmiş Yılmaz Güney ile görüşme isteği o günün şartlarında reddedilmişti.

1978 NOBEL «BARIŞ ÖDÜLÜ» ENVER SEDAT İLE MENAHEM BEGİN'E VERİLDİ

Son yıllarda adını sıkça duyduğumuz bir şey olan «dinamit»i bulan Alfred Nobel'in bundan elde ettiği gelirle kurduğu vakfın her yıl çeşitli bilim dalları, edebiyat dallarında ve dünya barışına katkısı (!) olanlara dağıttığı ödüllerden «Nobel Barış (!) Ödülü» Mısır devlet başkanı Enver Sedat ile İsrail başbakanı Menahem Begin'e verildi.

Mısır ve İsrail, dünyada emperyalistler arası çıkar çelişme ve çatışmalarının en yoğun olduğu bölgede, Nobel'in keşfettiği dinamite benzeyen, Ortadoğu bölgesinde bulunuyor. Bir yanda ABD emperyalizminin hayati çıkarlarını, saldırgan bir biçimde korumaya çalışan, işgal ettiği Arap toprakları üzerinde kendini meşrulaştırmaya ve çatıştığı güçlerle cephe daraltmaya çalışan siyonist İsrail, diğer yanda siyonist işgale karşı Arap halklarının davasına ihanet ederek, emperyalistlerin çıkarları doğrultusunda işgalci İsrail'le uzlaşan «barışçı» Mısır. Ve bu iki ülkenin devlet yöneticilerine verilen «Barış Ödülü»!..

Emperyalistler arası uzlaşmaları, karşılıklı çıkarları doğrultusundaki denge politikalarını, dünya barışına hizmet vb. yutturmaya çalışan anlayışın kaynağı gene emperyalizmdir. Bu konuda bilhassa emperyalizmin barış çağrılarının sahteliğini gizlemeye çalışan revizyonist ve reformist anlayışlara karşı uyanık olmak ve «Nobel barış ödülü»nü böyle değerlendirmek gerekir.

okurlardan PROLETER DEVRİMCİ KÜLTÜR MÜCADELESİNDE güney'e

«KAHROLSUN GRUPÇULUK YAŞASIN EYLEM BİRLİĞİ»

Siyasi iktidarı ele geçirmenin tek başına bir şey ifade etmediğini, sadece bir başlangıç olduğunu, dünyada yaşanan restorasyonlar kanıtlamış durumdadır. Şanlı SBKP ve ÇKP' nin rotalarından şaşıp yozlaşmaları korkunç üzücü bir olay olmasına karşın kader olmadığından, bizleri uyarıcı olmalı.

Güney'in 10. sayısındaki N. Behram- Y. Güney imzalı «ana yazı» gözlüksüz gözlerle okunup, her devrim yapmak için yola çıkmış unsurun elinde bir meşaleye dönüşmelidir. Çünkü, günümüzde AEP platformunu savunduğunu iddia eden hiç bir hareket bugüne kadar «proleter devrimci kültür», «devrimci eğitim» «sosyalist ahlak» konularını yeterince ele almamıştır. Diğer siyasetlerde ona keza, kültür sorunu siyasete tabi kılınarak, sadece bir araç olarak ele alınmıştır. Örgütsel ilişkilerdeki kişilerin birbirlerine karşı tavırları kariyerizm, küstahlık, saygısızlık, bencillik, faydacılık, kolaycılık, ileri sempatizanların ve kadroların bile zaman zaman ortaya çıkan yoz ilişkileri, proleter duygu ve düşüncenin hakim olmayışının ifadesi değil midir? Bütün bu devrimci olmayan tavırlar toplumun gerici değer yargılarını aşamamaktan kaynaklanmıyor mu? Gene soruyoruz! Toplumdaki hakim gerici ideolojilere karşı amansız bir mücadele verilmeden, her önderlik ileri kadrolardan başlayıp, aşağı doğru saflarında marksizmin lafını değil, yaşayan ruhunu, özünü hakim kılmadan, her unsur her an, her saat kendini denetleyip, içindeki mücadelede proleter yö nün gelişip zafer kazanmasını sağlamadan bunlar aşılabilir mi?

Önderliğin ortaya koyduğu merkezi siyasi görüşlerin tamamını kabul edip etmemek, esas olarak bir hareketin saflarında yer almanın tek kıstası kabul edildiği müddetçe, «benden isen devrimcisin, benden değilsen devrimci sayılmazsın» anlayışı yıkılmadığı müddetçe tabii ki aşılamaz.

Bu ancak: PROLETER DEVRİMCİ KÜLTÜR CEPHESİNİ GÜÇLÜ BİR DEVRİM MEVZİSİ kılarak,

SİYASİ DEVRİMİ SOSYAL DEVRİM ANLIYIŞINA TABİ KI LARAK aşılabilir. Aşılabilir diyoruz, çünkü: Gönülden inanıyoruz ki, kavranacak ilk halka olarak, devrim arzusu ile dolu her unsur, taraftarı olduğu hareketin saflarında grupçuluğu yıkmanın mücadelesini verecektir.

Eylemde birlik, propaganda ve ajitasyonda serbestlik. Çünkü, bunu yaparken kendi grubunun dışındaki gruplarda da, kendisi ile devrimi aynı sosyal devrim temelinde kavrayan onbinlerce devrimcinin varlığının bilincinde olduğu için yapacaktır.

Ayrıca, Güney dergisinin de üzerine düşen bu kutsal görevi bundan sonra da, sonuna kadar devam ettireceğinden hiç kuşkumuz olmadığını belirtiriz.

Sapın samana karıştığı ortamlardan ancak burjuvazi ve her türden revizyonizm yararlanır.

Bir Çin atasözü şöyle söylüyor: «Renkli gözlük takan kişilerin gerçeği görebilmeleri daima güçtür.»

Kahrolsun Grupçuluk - Yaşasın Eylem Birliği

Yaşasın Proleter Devrimci Kültür Mücadelesi

Bir Güney okuru - BUCA

«GÜNEY'İN MÜCADELESİNİ DESTEKLEMEK TARİHSEL BİR GÖREV SAYILMALIDIR»

Güney'in ekim sayısındaki Yılmaz Güney - Nihat Behram birliği tüm sosyalist hareketler açısından yüz akı ve örnek alınacak dayanışma olmuştur. Soldaki çatışmayı körükleyen egemen sınıfın maşası kokuşmuş karşı-devrimciler, PROLETER DEVRİMCİ KÜLTÜR CEPHESİNİN güçlenmesiyle ölümcül darbe yiyecektir. Destek olunması gereken bu cephenin, her yeni adımla ülkemiz koşulları açısından kitlelere doğru yolu kavratabilecek, bireylere devrimci kültürü öğretebilecek, proleter kesimi karşı-devrimci güçler karşısında uyartabilecek, birleştirici, kararlı tek savaşım kaynağı olma amacı güttüğü apaçıktır.

İ. K. - Adana

«Bütün devrimciler, 'propaganda ve ajitasyonda serbestlik, EYLEMDE birlik' ilkesi etrafında birleşmelidir!..»

Bu cümle, belki beyaz kâğıtlar üstüne siyah harflerle yüzbinlerce kez yazıldı.

Belki yüzbinlerce devrimci:

«Yıkılsın grupçuluk,

Yaşasın devrimci eylem birliği!» diye haykırdı dünyanın dört bir yanında...

Devrimci güçlere karşı her zaman bir bütün olan karşı devrim cephesi hergün devrim saflarından canlar aldı, işkenceler yaptı. Hemde kurbanının hangi devrimci siyasetin savunucusu olduğuna o kadar önem vermeden yaptı bütün bunları. Onların tüm çabası; kendilerine karşı olan, kendilerinden olmayan devrimcileri, ilericileri, demokratları, aydınları yoketmekti.

Bugün gene aynı karşı-devrim cephesi aynı karşı-devrimci çabalar içerisindedir; Türkiye'de ve dünyanın dört bir yanında... Ve artık bugün karşı-devrim adına, gelişime düşmanlık adına öldürülen her devrimcinin anısı bizlere yol göstermelidir.

Bizler aynı elin parmaklarıyız
Parmaklara karşı olan ele
karşıdır!
Sıkılıp çelik bir yumruk
olmalıyız
Kavgamız devrim kavgasıdır!

Devrimciler dönüp bakmalıdır kendilerine, dönüp bakmalıdır ülkemize ve —önemlisi— dönüp bakmalıdır Marksizme-Leninizme. Komünist Manifesto'nun son sözlerinde: «... Komünistler, her ülkede, mevcut toplumsal ve siyasal düzene karşı bütün **devrimci hareketleri desteklerler.»** yazdığını okuyan her devrimci dönüp tekrar tekrar bakmalıdır kendisine ve «mevcut düzene karşı» olan diğer devrimcilerle ilişkilerine. Dönüp bakan ve gözleri gören her devrimci haykırmalıdır devrimci eylem birliğini, haykırmaktan öte —burjuva— feodal ideolojinin bir yansıması— grupçu, sekter anlayışların üstüne üstüne gitmelidir.

Çünkü birlikte tek bir yumruk olmak istiyorsak ikna etmeyi, eleştirmeyi, özeleştiri yapmayı bilmeliyiz.

Çünkü proleterya ideolojisi budur!

Çünkü devrim, devrimci eylem birliğini talep etmektedir.

Çünkü, gelişimin önündeki o an devrilmesi gereken engele darbe vuran, en azından o süreçte gelişimin dostudur.

Ve çünkü, bu darbelere omuz vereceklerin sayısını çoğaltmak, engellerin yıkılmasını hızlandırmak gelişimin bize verdiği sorumluluktur.

Unutmamalıyız; devrim yolu zorludur ve son engele son darbeyi proleterya vuracaktır, fakat ilk darbelere omuz verecek lerle birleşmemek yolumuzu daha da zorlaştıracaktır.

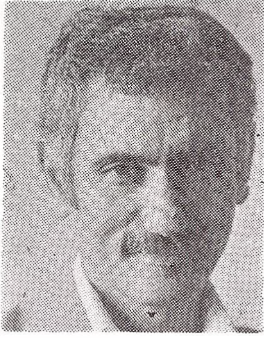
Gelişimin, devrimcilere bu konuda yüklediği sorumlulukları yerine getirmeye çalışanlardan birine; —Güney'e— mücadelesinde bin selâm...

C. VARDAR

DOLU

Bir kuşluk serinliği..
Diretti, şafak çarpıcılığında
ağlaşıyordu çiğler
kıskançtı yıldırım.
Tutuştu altı kıta, halay
silkindi evren, işçi sevinciyle
söküldü, çağdaşlık maskeleri
özlem sergilendi ay ışığında.
Oysa, onlardı kör yarasa
onca kambur çiçek
ve utanmaz koltuklara tutunan
onlardı alın yazılar yaratan
ve talanlar
devşirtmedi, örgütsüz gürleme.
Aşıldı ürkek engebeler
uyandı, buz diyarında ılık eskimo
Afrikalı kara çocuk
boşa sallanmadı, buz denizinde iri olta
boşa vurulmadı tamtam
çıplak kadın boşa dans etmedi
çığlıklar, akrep akıcılığında
uyandı, dünya kış uykusundan
tutuştu altı kıta, halay
silkindi evren, işçi sevinciyle
dalgalanmakta insanlık.

İsmail KONAKOĞLU
Adana

YILMAZ GÜNEY 1979 TAKVİMİ ÇIKTI

Renkli ofset baskılı, 5 büyük poster sayfalı, 30 TL.

İsteme Adresi: Güney Filim Yayınları
Sakızağacı Cad. Güney Han No :2 Kat: 1
Tel.: 49 52 63 - 49 80 74 Beyoğlu/İST.

---

* Toplu isteklerde % 25 indirimle ödemeli gönderilir. Posta masrafları bize aittir. Tek isteklerde posta pulu kabul edilir.

PROLETER DEVRİMCİ KÜLTÜR MÜCADELESİNDE

güney

Proleter Devrimci Kültür Cephesini güçlü bir Devrim mevzisi kılmak için GÜNEY'e militanca sahip çıkalım...

GÜNEY'in satışını, dağıtımını kontrol edelim; engelleri aşıp daha da yaygınlaşmasını sağlayalım... ;

GÜNEY'e yönelik engelleme çabalarını teşhir edelim...

Abone olalım... Abone bulalım...

Yılmaz Güney

OĞLUMA HİKÂYELER

Kitap olarak çıkıyor

SAKIZAĞACI CAD.
GÜNEY HAN Kat:1
Beyoğlu-İST

GÜNEY FİLM YAYINLARI

Salpa
* Sanık
* Hücrem
* Boynu Bükük Öldüler
Umut
Arkadaş
Umutsuzlar
Seyyit Han
Endişe
Söz Sanığın
Selimiye Mektupları
* Senaryo Yazma Tekniği
Ağıt
* Yumurtalık Olayı
Savunma
* Dünya Basınında Y. Güney
* Zavallılar
* Acı
Acı Lokma
* Baba
* Kızılırmak - Karakoyun
* Hudutların Kanunu
Yılmaz Güney Dosyası
Bir Gün Mutlaka
Aç Kurtlar
Soba, Pencere Camı ve İki Ekmek İstiyoruz

(*) Tükendi

PROLETER DEVRİMCİ KÜLTÜR MÜCADELESİNDE

güney

TELAŞ, ÇIRPINIŞ VE DEBELENME, HALK DÜŞMANLIĞININ SONUNU; ZAFER, KURTULUŞ VE DEVRİM, HALKIN GELECEĞİNİ BELİRLEYECEKTİR...

Devrimciler, halkın aydınları, yurtsever demokratlar!

Güncel hedefleri ve bu hedeflere yönelik mücadeleyi ihmal temelinde bir devrim gelişmesi düşünülemez. Eldeki demokratik hak ve özgürlükleri son katresine dek savunmak, vazgeçilmez bir görevimiz ve devrim mücadelesinin zorunlu bir gereğidir. Mücadelelerle alınmış hakların katre katre gaspına göz yummayalım. Unutmayalım ki eldeki hakların her katresi altında, nice devrimcinin anısı, nice mücadele günleri yatmaktadır. Son yasa değişiklikleri «sağ-sol anarşiye, faşizme, MHP'ye karşı» olma örtüsü ardında, eldeki hak ve özgürlüklerin sinsice bir gaspıdır. Buna karşı sessizlik, mücadelede uyuşukluk ve hantallık, faşist özlemleri kendi ellerimizle beslememiz demektir. Faşizmin açık özlemi ve aşağıdan yukarı gelişme zemini arayışına karşı mücadele, örtü altından ve yukardan aşağıya kurumlaşma zemini arayışına karşı mücadeleden ayrı düşünülemez. Mücadele biçimlerindeki farklılık, özdeki bütünlüğü parçalamamalıdır.

Demokratik hak ve özgürlüklerin katre katre gaspına izin vermeyelim, bu gaspa hayatiyet tanımayalım. Bu gaspın karşısında susan hiç bir yazar, hiçbir aydın halkının yazarı ve aydını olamaz.

Faşizmin açık özlemine karşı duyulan nefreti onun örtü altında kurumlaşma çabalarına da yöneltelim ve nefretimizi bütünleştirelim. Halka, devrime ve insanlığa karşı olan bütün karanlık emelleri teşhir edelim ve bütün gücümüzle karşısına dikilelim; gücümüzü Demokratik Halk Devrimi mücadelesinin bir parçası kılalım.

Zafer er ya da geç devrimin; gelecek halkın olacaktır.

PROLETER DEVRİMCİ KÜLTÜR MÜCADELESİNDE
güney

15 LİRA